

report

Když i pot zabíjí

Zdokonalovací
výcvik S. E. R. E.
v horském
prostředí
Krkonoš

str. 12

Zvítězilo družstvo 7. mechanizované brigády

Do čtyřdenního extrémního vytrvalostního závodu Winter Survival 2019 organizovaného Univerzitou obrany Brno se zaregistrovalo 15 domácích a 4 zahraniční vojenská družstva. Z Armády ČR jsou sedmi družstva reprezentovány pozemní síly, vojenské školy vyslaly tři týmy, Agentura logistiky ve Staré Boleslavi dvě hlídky, po jednom družstvu jsou zastoupeny vzdušné síly, Vojenská policie a Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad v Dobrušce. Ze zahraničí přijeli vojáci z Německa, Polska, Rakouska a Slovenska. Po více jak 10 letech se na start Mezinárodního mistrovství AČR Winter Survival postavily i dvě ženy. Jedna je v týmu 42. mechanizované praporu z Tábora a druhá v družstvu Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu z Dobrušky. Závod zdárně dokončilo 16 družstev z 19. Vítězem 25. ročníku se stalo družstvo 7. mechanizované brigády v Hranicích ve složení kapitán Viktor Novotný (74. lehký motorizovaný prapor Bučovice), rotmistr Josef Zlámal a desátník Milan Wurst (73. tankový prapor Páslavice).

Připravil: Vladimír Marek

CELKOVÉ VÝSLEDKY – oficiální / TOTAL RESULTS – official				
Č.h. N.g.	Jméno, Příjmení First Name, Surname	Družstvo Team	CELKOVÉ VÝSLEDKY TOTAL RESULTS	
			BODY POINTS	POŘADÍ ORDER
1	Martin PETR Milan MENZEL Josef ŘEHÁČEK	CZM Týniště n.Orlicí	396	8
2	Zdeněk ŠROLER Adam ŠTĚPÁN Jakub HAVEL	14.plogp Pardubice	534	6
3	Jiří FOLTYS Lukáš LUDÍK Pavel KORUŇÁK	102.pzpr Prostějov 2	273	14
4	Martin DLHOPOLEC Michal RAJNIAK Vladimír ŠOOŠ	Slovensko	904	3
5	Piotr LESZCZYNSKI Przemyslaw MAZUREK Pawel SZYPULEWSKI	Polsko	307	10
6	Marek DOBIÁŠ Michal PROKOP Jan KALÁB	UO Brno 1	277	13
7	Pavel PĚNIČKA Jakub ŠTĚPÁN Martin JANSÁ	102.pzpr Prostějov 1	352	9
8	Michal PECH Miroslav ŠROLER Jan RADA	Alog Stará Boleslav	861	4
9	Tomáš LINHART Iveta KOLEGAROVÁ Jiří ŽMOLÍK	42.mpr Tábor	-	DNF
10	Martin MAREK Miroslav HOVORKA Martin HEJDA	VzdS Praha	605	5
11	Števen PYKO Martin KOCKLER Helge ROSNER	Německo	467	7
12	Matthias SZÓKE Uwe HOCHENWARTER Christof WASTL	Rakousko	-	DNF
13	Jakub PACINA Tereza VACKOVÁ Jan DOUBAL	VGHMÚř Dobruška	121	16
14	Ladislav VÍT Ondřej ŽIŠKA Filip PLAČEK	UO Brno 2	280	12
15	Vojtěch NEUMANN Tomáš BOBEK Matěj PICKA	13.dp Jince	984	2
16	Robert PROUZA Michal CHUM Lukáš BEZUNK	153.žpr Olomouc	-	DNF
18	Jan DOLEŽAL Matus SPRINZ Radek TELVÁK	FTVS Praha	301	11
19	Michal JEŽEK Pavel KŘEHKÝ Martin VOHRADNÍK	VP Praha	265	15
20	Josef ZLÁMAL Milan WURST Viktor NOVOTNÝ	7.mb Hranice	1070	1

O našem vstupu do NATO řekli:

Aliance byla trochu v rozpacích, zda může všechna svá tajemství a válečné plány vydat lidem, kteří vládli v donedávna nepřátelských zemích. Najednou je měli přijímat, když ani nebyli s těmi politiky pořádně skamaráděni. Nevěděli, co je to za lidi, co od těchto zemí mohou čekat, protože tam byl donedávna jednomyslně podporován komunistický režim.

A nejen to. I pro domácí veřejnost to bylo po desetiletích propagandy, že je NATO organizace amerických imperialistů apod., docela silné sousto. Kdyby tehdy bývalo referendum, neprošlo by to.

Václav Havel

Můžeme naprosto jednoznačně říci, že vstup do NATO byl pro Českou republiku a její armádu rozhodně krok správným směrem, který ji posunul kvalitativně mílovými kroky dopředu. Celá armáda se za tu dobu od základů změnila. Je vyzbrojená nejmodernějšími zbraněmi a technikou. Naši vojáci se stali zkušenějšími, otevřenějšími a sebejistějšími. V ničem si nezačínají s vojáky našich koaličních partnerů. Jejich nasazení a schopnosti jsou v Alianci vysoce ceněny.

Armádní generál Petr Pavel

Kdo si pamatuje napětí před summitem v Madridu, zda dovnitř půjde jen Polsko nebo ještě někdo další, si vzpomene, že tehdy spíše převládal úzkostný pocit nového dělení Evropy než vize jejího spojování.

Ivan Galal

Jsmo odhodláni nebýt pro NATO břemenem, nýbrž právě naopak. Jsmo připraveni splnit naši část odpovědnosti a závazku členských států a dostát všem povinnostem, které z členství vyplývají.

Jan Kavan

Cesta k našemu členství v Alianci nebyla jednoduchá. Na počátku devadesátých let jsme se museli vyrovnat s utopickými představami, že konec studené války znamená počátek bezkonfliktních vztahů ve světě. Byly zde i názory, že by se Česká republika mohla stát jakýmsi neutrálním mostem mezi Východem a Západem. Naštěstí byly tyto myšlenky brzy zapomenuty. V průběhu uplynulých desetiletí došlo ve světě k mnoha změnám. Objevily se – a nadále se objevují – nové, dříve neznámé hrozby. Efektivní fungování Aliance a její názorová jednotnost jsou proto jedním z našich klíčových národních zájmů.

Václav Klaus

obsah

Milníky naší armády	2
Rozhovor s bývalým náčelníkem Generálního štábu AČR armádním generálem Jiřím Šedivým	
Struktura NATO	5
Na sever od obratníku Raka	6
Od vzniku Severoatlantické aliance uplyne sedmdesát let, před dvaceti lety se členem NATO stala i Česká republika	
Česká cesta do NATO	8
Jste opravdu spojenci, jste doma	10
Když i pot zabijí	12
Zdokonalovací výcvik S. E. R. E. v horském prostředí Krkonoš	
Čechy vs. Morava	15
Průzkum vnímání podmínek služby u pozemních sil	
Příprava na Komando	18
Příslušníci 71. mpr drilují taktiku v náročném zimním prostředí	
Druhý kontingent	20
Od července loňského roku působí v Litvě ve výcvikovém prostoru Rukla naše posílená mechanizovaná rota	
Na jakou válku se má Armáda ČR připravit?	22
1. část	
Taktika, střelby i noční přežití	26
Do čtyř minut ve vzduchu	28
Záložníci pod lupou	30
Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich civilní profese	
Boxer míří do světového ringu	32
Technika a výzbroj	
Lasery pro dálkové dobíjení	35
Technika a výzbroj	
Challenger 2 Mk.2 Black Night	36
Technika a výzbroj	
Z partnerských armád	38
Pátrací tým s armádním výcvikem	40
Na počátku byly sruby	42
Lázeňská a rekreační péče v podmínkách resortu Ministerstva obrany ČR slaví sto let své existence	
Rukávové znaky	46
Manuál vojenského profesionála	
Zrození českého M.A.S.H.	48
Od nasazení první české zdravotnické jednotky v zahraniční misi uplynulo dvacet pět let	

S bývalým náčelníkem Generálního štábu AČR armádním generálem Jiřím Šedivým jsme hovořili nejen o tom, co předcházelo před dvaceti lety našemu vstupu do NATO

Milníky naší armády

Bývalý náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Jiří Šedivý byl před dvaceti lety bezprostředně u vstupu České republiky do NATO. O tomto významném aktu a okolnostech, které ho provázely, jsme si povídali v následujícím rozhovoru.

První kontingent pod velením NATO v misi IFOR, kterému jste v Bosně a Hercegovině v roce 1996 velel, byl začleněn do britské divize. Někde jste vzpomínal, že do té doby nebyly právě ideální vztahy mezi prostými vojáky a důstojníky, až tam jste podle britského vzoru začali naladovat úplně jinou úroveň spolupráce. Byla právě tato mise určitým milníkem v přerodu naší armády?

Tato mise se tak trochu kryje s tím, jak jsme začali budovat novou armádu. My jsme se snažili vztahy mezi tehdy ještě vojáky základní služby a důstojnickým sborem zlepšovat od samého počátku, co jsme se rozhodli stavět armádu takříkajíc nového stylu. To nic ale nemění na tom, že Bosna a Hercegovina byla úplně něco jiného. Poprvé jsme se zde dostali do situace, kdy jsme naprosto reálně spolupracovali s armádou států NATO. My jsme si o tom v té době již mnohé přečetli, anebo jsme to slyšeli v zahraničních školách, ale tady to bylo poprvé v přímo v praxi. Spoustu věcí jsme si takto potvrdili, případně jsme zjistili, že ve skutečnosti se to dělá jinak.

Vzpomínám si, že naše účast v misích OSN, která tomu předcházela, byla spojena s celou řadou mimořádných událostí. Myslíte si, že se je podařilo odstranit především díky tomu, že jsme přešli pod alianční velení?

Vždy jsem byl zarytý nepřítel alkoholu. Přitom řada problémů v misích OSN vznikala

právě v důsledku jeho užívání. Tam sice nějaká pravidla existovala, ale nedodržovala se. Názorným příkladem toho bylo zabití kapitána Palova. My jsme tehdy zavedli absolutně striktní zákaz konzumování jakéhokoliv alkoholu. To se pravidelně prověřovalo i třeba před odchodem na patrolu. Kdo to porušil, byl okamžitě repatriován. Jen v první fázi do poloviny roku 1996 jsme repatriovali asi čtyřicet lidí. Podařilo se nám takto vyčistit kontingent. Lidé se naučili v prostředí téměř prohibice sloužit. Tato zásada přetrvává do současnosti a myslím si, že bylo dobře, že jsme ji tehdy nastolili. V těchto záležitostech jsme možná byli ještě striktnější než naši tehdejší partneři Britové.

Na co konkrétně jsme se museli především zaměřit, abychom se přiblížili armádám NATO?

Vojáci mají na celém světě podobné postupy, normy a standardy. Ty vojenské profese se prostě sobě podobají. Výrazně se ale liší přístupem k lidem. Vzájemnou komunikací, uznáváním jeden druhého. A právě tomu jsme se museli učit na společných misích nejen s Brity, ale i s Američany, Nizozemci a vojáky dalších armád. Naši důstojníci postupně pochopili, že se nedá rvát na lidi, že podřízený je také člověk, který má své potřeby a práva. Právě tohle byl podle mého názoru základ úspěchu.

A fakta:

Jiří Šedivý se narodil 3. ledna 1953 v Příbrami. Po absolvování Vojenského gymnázia Jana Žižky z Trocnova v Moravské Třebové vystudoval v letech 1971 až 1975 Vysokou vojenskou školu pozemního vojska ve Vyškově. Po jejím absolvování prošel řadou funkcí u tankového vojska. V roce 1985 byl ustanoven do funkce velitele 17. tankového pluku v Týně nad Vltavou. Po absolvování Vysoké válečné školy Armády USA se v roce 1994 stal velitelem 4. brigády rychlého nasazení. V první polovině roku 1996 velel kontingentu AČR v misi IFOR (již pod velením NATO). Po návratu v červenci 1996 po stáží na Generálním štábu AČR převzal funkci inspektora pozemního vojska AČR, později reorganizovanou na operační sekci Generálního štábu AČR.

V září 1997 byl ustanoven do funkce velitele pozemního vojska AČR. V květnu 1998 byl jmenován prezidentem republiky Václavem Havlem náčelníkem Generálního štábu AČR. V prosinci roku 2002 ukončil výkon funkce a k 31. prosinci 2002 odešel do zálohy v hodnosti armádního generála.

V současné době je vedoucím katedry bezpečnostních studií a garantem programu MPA – Bezpečnostní a krizový management na Cevro Institutu. Dále člen České euroatlantické rady. Jeho specializací je bezpečnost, krizové řízení, reforma ozbrojených sil ČR, ochrana kritické infrastruktury státu, energetická bezpečnost a další související oblasti.

Náčelníkem Generálního štábu AČR jste byl již před vstupem České republiky do NATO. Co všechno musela tehdy armáda prokázat, aby naše přijetí proběhlo hladce? Jakou podobu měl ten přijímací proces?

Museli jsme splnit tzv. minimální vojenské požadavky. To ale nebyl tak velký problém. Největší potíže jsme měli s tím, že na styčných místech jsme neměli dostatek lidí, kteří by uměli komunikovat v angličtině. Nejednalo se přitom jen o posty ve velitelských strukturách, ale i například o spojaře. Když jsme v Bosně a Hercegovině začali přes spojovací prostředky komunikovat s nadřízenými veliteli, museli nám pomáhat Britové. Zjistili jsme, že něco jiného je mluvená angličtina a něco jiného ta slyšená v radioprovozu. Nemuseli jsme zásadním způsobem měnit organizační strukturu útvarů a jednotek. Měnili jsme strukturu štábů. Nejdůležitější byla tedy příprava štábů a implementace standardů. Další problém představovaly prověrky, které nám chyběly. Vojáci se bez nich nemohli seznámat s utajovanými skutečnostmi, které nám předávala Aliance.

V tomto směru ale zaspal spíše než armáda stát, který včas nezřídil Národní bezpečnostní úřad. Ten měl přece později na starosti udělování prověrek...

Ano, to nebyl problém pouze armády a Ministerstva obrany, ale i například Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva vnitra atd. Byl to problém celé společnosti, ale do armády se to promítlo samozřejmě také.

Před nedávnem jste prohlásil, že jsme v devadesátých letech shledali, že většina věcí tak, jak jste je dělali tehdy, by dnes již neobstála. Ušli jsme skutečně tak velký kus cesty?

Určitě. Již jsem zmínil, že jsme si porovnávali, co je teorie a jak to všechno vypadá v praxi. Právě tohle jsme si mohli prověřit v běžné službě v misi IFOR a v těch dalších, které následovaly. Byla to pro nás taková pionýrská doba. Dnes je armáda mnohem dál. Je regulární armádou, která pracuje ve standardech NATO. Pokud někdo říká, že naše armáda je v troskách, tak to jsou jen výlevy rádo

expertů z doby socialismu. To prostě není pravda. Mohli bychom se sice bavit o některých dílčích problémech, těmi ale prochází každá armáda. Podívejme se, jak je v současné době kritizovaný Bundeswehr. To je prostě přirozený vývoj. Již jen to, že naše armáda má obrovský kredit ve společnosti ukazuje, že je dobrá.

To, že jsme na rozdíl od Slovenska byli do Aliance přijati v roce 1999, mělo politický rozměr, anebo v té době skutečně existoval určitý kvalitativní rozdíl v těchto dvou armádách, které se rozdělily jen nějakých šest let předtím?

Moji slovenští přátelé se možná na mne budou mračit, ale určitě jsme byli dál než oni. A to především v implementaci standardů a přípravě štábů. A znovu opakují, že v tom sehrálo významnou roli to, že náš kontingent na Balkáně byl začleněn do britské divize. Díky tomu jsme měli reálnější představu o tom, co se v NATO děje. Tím ale nechci popírat, že to

rozhodnutí o nepřijetí Slovenska v té době nemělo i jistý politický rozměr.

Když se ve vzpomínkách vracíte do března 1999, co se vám jako první vybaví, na co nejraději vzpomínáte?

Je to především vzpomínka na naše přijetí na Hradě. Prezident Havel nám tehdy ve svém projevu velice upřímně poděkoval. Dále to je vztyčování naší vlajky v Monsu. To všechno byly velice emotivní okamžiky.

Jedním z úkolů, které jste si před lety předsevzali, bylo změnit způsob taktiky a nasazení jednotek, přejít z masového nasazení obrněných motostřeleckých svazů na daleko propracovanější činnost pěchoty. V které době se začal takovýmto zásadním způsobem měnit výcvik?

Museli jsme nejdříve změnit organizační struktury. Například co se týče složení družstva. Za počátek těchto změn bych označil vznik takříkajíc vzorového svazku, brigády rychlého nasazení. Rok 1994 byl ale jen počátek, tento proces probíhal i v dalších letech. Bylo potřeba udělat změny i u dalších vojsk včetně letectva. V tomto případě byl významný přelom spojený se zařazením letounů L-159 do výzbroje v roce 2000. Letectvo tehdy dostalo první, zcela novou techniku.

Krátce před vaším odchodem z armády se začalo uvažovat o plné profesionalizaci. Představovalo právě tohle rozhodnutí další z nejdůležitějších kvalitativních posunů naší armády?

Samozřejmě, to bylo zásadní. Vývoj a s ním spojené nové technologie, které přicházely do armády, jinou možnost nepřipouštěly.

Byly tak složité, že vyžadovaly profesionální obsluhu. Pokud by zůstali vojáci základní služby, tak bychom je na mnohou techniku nebyli schopni vůbec vycvičit. Zkrácená vojenská základní služba to prostě neumožňovala.

Tomuto kroku přecházelo budování profesionálních jednotek, které jsme vyčleňovali do NATO. Konkrétně se jednalo o chrudimskou výsadkovou rotu, 9. rotu radiální, chemické a biologické ochrany a o vrtulníkový roj. Byla takováto určitá improvizace na místě, nebylo by tehdy lepší zvolit rovnou systémové řešení a urychlit úplnou profesionalizaci?

To si nemyslím. Všechno vyžadovalo určitý proces. My jsme ty profesionální jednotky nebudovali jen proto, že jsme je potřebovali pro alianční síly, ale byly pro nás i určitým testem. Na nich jsme si mnohé vyzkoušeli. Bylo to pro nás určité vodítko, jak dál postupovat. Svou roli hrálo i to, že jsme měli poměrně hodně profesionalizovanou armádu ještě předtím, než padlo rozhodnutí o její plné profesionalizaci. Měli jsme přes padesát procent profesionálních vojáků. To rozhodně nebylo málo.

Kolem roku 2008 se začaly výrazně navyšovat počty našich vojáků v zahraničních misích, především v Afghánistánu. V souvislosti s tím se začalo později hovořit o tzv. afghanizaci naší armády. Nerezignovali jsme v určité fázi poněkud na ten základní úkol, zajistit obranyschopnost České republiky?

Pokud se budeme bavit o tom, že vývoj armády se pohybuje po určité sinusoidě, pak si myslím, že ta afghanizace našich ozbrojených sil byla jedním z největších problémů. Prvním velkým problémem byla špatně připravená reforma armády počátkem tohoto tisíciletí. Tehdy proti tomu většina generálů

protestovala, přesto tam došlo k rozhodnutí, které jsme nemohli ovlivnit. To výrazně zpomalilo vývoj naší armády a některé problémy z toho plynoucí se napravují ještě dnes. Afghanizace armády představovala důsledek tohoto špatného rozhodnutí. Armáda neměla odpovídající počty lidí, počty bojových jednotek. V té době přišla navíc ekonomická a finanční krize, která ty problémy ještě prohloubila.

Již nějakých sedmnáct let sledujete naši armádu z venku. Zmínili jste, kam se ve strukturách NATO posunula. V čem jsme naopak tento čas podle vás tak trochu promarnili, co by se dalo udělat jinak, lépe?

Myslím si, že jsme měli věnovat větší pozornost vojenskému školství.

Úplně změnit systém vojenského školství, jako mají například Britové Sandhurst?

Ne, to rozhodně ne. Myslím si, že bychom se mu měli více věnovat a více ho přiblížit armádě.

Ale Univerzita obrany se tímto směrem již vydala před lety, když zřídila obor tzv. leadershipu.

To ano, ale pořád to nestačí. Nemůže být jakýmsi odrazem civilního školství. To prostě nejde. Vojenské zahraniční školy se řídí zcela jinak než ty civilní. Je mi jasné, že jsme

malá armáda a že máme jen jednu Univerzitu obrany, ale myslím si, že bychom měli pokračovat ještě intenzivněji ve změnách, o něž se již nějaký čas tato škola pokouší.

Myslíte si, že je to pořád málo, že by se tato škola měla ještě více přiblížit naší současné armádě...

Ano, na Univerzitě obrany by měli rotovat a přednášet důstojníci, praporčíci a odborníci aktivně sloužící v armádě. Prostě ti nejlepší vojáci. To samozřejmě neznamená, že tam nemůže být profesor, který je garantem nějakého předmětu. Lidé od vojsk jsou ale schopni vysvětlit všechno, co vysvětlit mají a pak se mohou vrátit zpět k vojskům. Když jsem byl na studiích v zahraničí, tak nám tam běžně přijížděli přednášet velitelé v maskáčích.

Není Univerzita obrany poněkud od armády izolována tím, že je až příliš pohlcena akademickým prostředím?

Izolována je proto, že se řídí zákonem o vysokých školách, který nerozlišuje vojenské a civilní školství. Jsem vedoucím katedry bezpečnostních studií civilní vysoké školy, takže vím, o čem mluvím. Navíc by bylo potřeba rozšířit i spektrum vojenských středních škol.

Moravská Třebová podle vás nestačí?

Určitě ne. Bylo by potřeba zřídit další vojenské školy.

Text: Vladimír Marek, foto: autor a Radko Janata

A fakta

Symbol NATO v podobě sedmimetrové skulptury ve tvaru čtyřcípé stylizované ocelové hvězdy byl před starou budovou instalován v srpnu 1971. Plastika pochází z dílny belgického architekta Raymonda Huybereghe. Před nové sídlo byla přemístěna ještě před dokončením nového objektu v roce 2017. Stačilo přepravit ji jen několik stovek metrů na druhou stranu bulváru Leopolda III.

Struktura NATO

Civilní struktura NATO

Severoatlantická rada

(North Atlantic Council – NAC)

NAC je nejvyšším rozhodovacím a konzultačním orgánem Aliance, fórem pro diskusi a vzájemné konzultace, v němž jsou zastoupeni všichni členové NATO.

Schází se na několika úrovních, na úrovni stálých zástupců (velvyslanců) členských států se schází alespoň jednou týdně, dalšími úrovněmi jsou například schůzky ministrů obrany či zahraničí, nebo na úrovni hlav vlád a států. Předsedou Rady je z titulu své funkce generální tajemník NATO.

Skupina pro jaderné plánování

(Nuclear Planning Group – NPG)

NPG činí rozhodnutí ohledně jaderných otázek a související politiky NATO. Jejich zasedání se účastní všechny členské země kromě Francie, která se rozhodla neúčastnit se NPG.

Generální tajemník

(Secretary General)

Je z titulu své funkce předsedou Severoatlantické rady a odpovídá za její řízení. Je zodpovědný za činnost Mezinárodního sekretariátu. Je nejvýše postaveným civilistou v NATO a reprezentuje Alianci navenek, nemá však skutečnou rozhodovací pravomoc, v případě neshod může sloužit jako prostředník.

Civilní výbory NATO

Pod tímto označením je zahrnuta rozsáhlá síť složek, odpovědných Severoatlantické radě, Výboru pro obranné plánování a Skupině pro jaderné plánování. Jejich hlavním úkolem je naplňovat rozhodnutí nejvyšších orgánů Aliance a kontrolovat toto naplňování. Sféra jejich působnosti zahrnuje široké spektrum oblastí, například otázky politické, ekonomické, nešíření zbraní hromadného ničení atd. Jedním z takových výborů je

například Výbor pro civilní nouzové plánování (Civil Emergency Planning Committee – CEPC), který je hlavním poradním orgánem Severoatlantické rady pro oblast civilní připravenosti. Zabývá se ochranou civilní populace a využitím civilních zdrojů pro podporu cílů NATO. Poskytuje expertizu a civilní podporu jak ve vojenské oblasti, tak v případě civilních krizí (např. v oblasti CBRN nebo reakce na katastrofy).

Vojenská struktura NATO

Vojenský výbor

(Military Committee – MC)

Vojenský výbor je nejvyšším vojenským orgánem NATO a jeho rolí je jednak poskytovat vojenské poradenství a doporučení Severoatlantické radě a Skupině pro jaderné plánování, a jednak pod něj spadají obě alianční strategická velitelství. Členské země do MC vysílají své zástupce na pozice vojenských představitelů při NATO. Na úrovni stálých vojenských zástupců členských států se schází alespoň jednou týdně.

V čele MC stojí předseda Vojenského výboru, který je volen na tříleté funkční období. Jedná výlučně v mezinárodní funkci a jeho pravomoc pochází od Vojenského výboru, jemuž se zodpovídá za výkon svých povinností. Předseda Vojenského výboru je zároveň jeho mluvčím i představitelem. Z titulu své funkce má předseda výboru také významnou úlohu na veřejnosti jako vysoký vojenský mluvčí Aliance ve styku se sdělovacími prostředky. Pod vojenský výbor spadají dvě strategická vojenská velitelství NATO (NATO Strategic Commands – SC).

Velitelství spojeneckých sil pro operace

(Allied Command Operations – ACO)

Velitelství sídlí v Belgii ve městě Mons. Vrchním velitelem sil NATO v Evropě je tradičně

A fakta

Návrh na novou budovu své centrály představila Aliance již v roce 2003. Samotná výstavba začala v říjnu 2010. Osm obloukovitých prosklených budov, napojených na rozlehlý centrální prostor označovaný jako „agora“, pochází z dílny konsorcia SOM. Vytvářejí propletenec prstů rukou symbolizujících jednotu členských zemí NATO. Návrh zvítězil v konkurenci dalších 63 architektonických společností.

Budova splňuje ta nejpřísnější ekologická kritéria jednadvacátého století. Osvětlení v maximální možné míře využívá denní světlo. Vytápěna je geotermální energií a chlazení naopak zajišťuje konstantní teplota pod povrchem země. Až 90 procent vody spotřebované v provozu bude recyklováno.

Výstavba budovy včetně elektroniky a nábytku přišla Severoatlantickou aliancí zhruba na miliardu eur. Projekt financovalo NATO ze svého rozpočtu, do něhož jednotlivé členské státy každoročně přispívají.

Budovu o velikosti 254 000 metrů čtverečních využívá 4 000 lidí. Z tohoto počtu je zhruba 1 500 diplomatů, 1 700 lidí z různých armád, a to jak vojáků, tak i civilních zaměstnanců. Zbývajících 800 lidí je z nejručnějších agentur.

americký generál, který je zároveň velitelem amerických ozbrojených sil v Evropě.

Velitelství spojeneckých sil pro transformaci

(Allied Command Transformation – ACT)

Velitelství sídlí v americkém Norfolku. V jeho čele stojí vrchní velitel NATO pro transformaci.

Text: Vladimír Marek, foto: NATO

Od vzniku Severoatlantické aliance uplyne sedmdesát let, před dvaceti lety se členem NATO stala i Česká republika

Na sever od obratníku Raka

V prvních měsících letošního roku si Česká republika, a nejen ona, připomíná dvě významná výročí. Dvacet let členství naší země v NATO a sedmdesát let od vzniku této významné bezpečnostní euroatlantické organizace. Že se právě tato dvě data nacházejí v kalendáři tak blízko sebe není rozhodně náhodné. Lidé, kteří před dvaceti lety měli na starosti proces našeho přičlenění, dostali totiž za úkol zvládnout toto zadání do oslav padesátého výročí této organizace. Ale podívejme se nejdříve na samotnou genezi vzniku Severoatlantické aliance.

Za předchůdce NATO je považován Bruselský pakt, který 17. března 1948 podepsaly Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Francie a Spojené království. Tyto země ale následně velice rychle dospěly k závěru, že k obraně proti případné hrozbě Sovětského svazu je zapotřebí v obranném svazku i účast Spojených států. A tak se začalo mluvit o nové vojenské alianci. Následovala jednání se Spojenými státy a Kanadou. Země Bruselské smlouvy přizvaly k tomuto procesu Dánsko, Island, Itálii, Norsko a Portugalsko. A právě tato jednání vyústila v Severoatlantickou smlouvu, jejímž cílem bylo ubránit se nejen Sovětskému svazu, ale později od roku 1955 i Varšavské smlouvě.

Nazvaná podle místa podpisu

K podpisu samotné Severoatlantické smlouvy (později nazývané Washingtonské) došlo 4. dubna 1949 ve Washingtonu. Vznikl do dnes funkční bezpečnostní systém, postavený na partnerství původně dvanácti zakládajících a v současné době dvaceti devíti

členských zemí – NATO (North Atlantic Treaty Organization). Za sídlo centrály této organizace byla zvolena Paříž.

Samotná smlouva obsahuje 14 článků. Nejčastěji se hovoří o článku 5:

„Smluvní strany se dohodly, že ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo Severní Americe bude považován za útok proti všem, a proto odsouhlasily, že dojde-li k takovému ozbrojenému útoku, každá z nich uplatní právo na individuální nebo kolektivní obranu, uznané článkem 51 Charty Spojených národů, pomůže smluvní straně nebo stranám takto napadeným tím, že neprodleně podnikne sama a v souladu s ostatními stranami takovou akci, jakou bude považovat za nutnou, včetně použití ozbrojené síly, s cílem obnovit a udržet bezpečnost severoatlantické oblasti.“

Stejně důležitý je ale i článek 3: „Aby bylo co neúčinněji dosaženo této smlouvy, budou smluvní strany jednotlivě i společně stálov a účinnou svépomocí a vzájemnou výpomocí udržovat a rozvíjet svoji individuální i kolektivní schopnost odolat ozbrojenému útoku.“ Právě tento článek je v poslední době velice často citován v souvislosti s nedostatečnými výdaji na obranu jednotlivých členských zemí. Článek 6 pak omezuje mimo jiné pole působnosti NATO nad obratník Raka. To byl také důvod, proč Aliance nezasáhla při válce o Falklandy, kde bylo napadeno britské území či při indické vojenské invazi do Portugalské Indie roku 1961.

Originály podepsané smlouvy ve francouzském a anglickém znění byly uloženy v archivu Spojených států amerických. Řádně ověřené kopie pak byly předány jednotlivým signatářům.

Impulem byla korejská válka

Cesta k současné podobě této bezpečnostní organizace byla ale hodně dlouhá. Potřebu prvních změn původně více méně politické organizace vyvolala korejská válka. Pod americkým velením vznikla vojenská struktura Aliance. Na konferenci NATO v roce 1952 v Lisabonu bylo dohodnuto vyčlenění minimálně 50 divizí. Tento požadavek byl o rok později snížen na 35. V Lisabonu byla také zřízena pozice Generálního tajemníka NATO. Jako první se jím stal baron Hastings Lionel Ismay. V roce 1952 začalo první velké vojenské cvičení NATO na moři. Při operaci Mainbrace se do cvičné obrany Dánska a Norska zapojilo přes 160 plavidel.

Ten samý rok se členy NATO staly Řecko a Turecko. Následně požádal o vstup také Sovětský svaz. Členské země se ale obávaly, že se jedná o promyšlený kalkul, který by Alianci oslabil, a tak návrh zamítly. Dne 9. května 1955 byla naopak přijata Spolková republika Německo. O pouhých šest dnů později vytvořil Sovětský svaz společně se sedmi svými satelity (Československo, Polsko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, NDR a Albánie) Varšavskou smlouvu.

V roce 1966 odešla Francie z vojenských struktur NATO. Důvodem byla jistá frustrace francouzského prezidenta Charlese de Gaulla z postavení Francie v Alianci. Měl dojem, že v ní až příliš dominují Spojené státy a Velká Británie. A tak území Francie musely opustit všechny spojenecké jednotky včetně rozmístěných jaderných zbraní. Velitelství a centrála se přestěhovaly z Paříže do Belgie. Francie ale nadále zůstala členem Aliance. Zavázala se, že v případě útoku jednotek Varšavské smlouvy začlení své síly opět do struktur NATO. V té době také vznikl Výbor pro obranné plánování, pod který byly převedeny všechny rozhodovací pravomoci ve vojenských záležitostech. Což usnadňovalo případné začlenění francouzských jednotek.

Aliance v nové podobě

V květnu 1982 vstoupilo do Aliance Španělsko, které se po úmrtí generála Franca vydalo na cestu demokracie. Nežádadnější změny ale čekaly tuto organizaci po rozpadu východního bloku a skončení studené války.

Otevřela se pro řadu zemí, které až do nedávna stály na druhé straně fronty studené války. V roce 1999 se novými členy kromě České republiky stalo Maďarsko a Polsko. O pět let později se v největší vlně rozšiřování NATO připojilo sedm států: Litva, Lotyšsko, Estonsko, Rumunsko, Bulharsko, Slovinsko a Slovensko. V dubnu 2009 pak přistoupily Chorvatsko a Albánie. Předloni tento dosavadní připojovací peloton uzavřela Černá Hora. V červenci loňského roku zahájila přístupové rozhovory Severní Makedonie. Pokud by byla přijata, dosáhl by počet členských zemí na kulatou třicítku.

Součástí rekonstrukce NATO po skočení studené války byla v devadesátých letech minulého století i reorganizace její vojenské struktury. Vznikly některé nové složky, např. Velitelství spojeneckého sboru rychlé reakce. Po teroristických útocích na americké cíle na podzim roku 2001 byl v souvislosti s nasazením spojeneckých sil v Afghánistánu poprvé v historii využít článek 5 Washingtonské smlouvy.

Text: Vladimír Marek, foto: NATO a Jan Procházka

Česká cesta do NATO

Diskuse o možném vstupu České republiky do NATO začala již po listopadu 1989. Na jaře 1994 se Česká republika připojila k aliančnímu programu Partnerství pro mír, který je považován za jakýsi předstupeň členství. Právě tento krok měl zásadní význam pro zahájení velice úzké spolupráce mezi Armádou České republiky a armádami aliančních zemí. Právě ta umožnila významný kvalitativní posun našich ozbrojených sil. Kromě účasti na společných mezinárodních cvičeních měla naše armáda možnost zapojit se do mezinárodních zahraničních misí pod aliančním vedením. Asi nejvýznamnějším z mnohonárodních cvičení bylo Cooperative Challenge 95, které se na podzim roku 1995 uskutečnilo ve Vyškově. Počátkem roku 1996 se mohl náš kontingent zapojit do misí IFOR a SFOR na území Bosny a Hercegoviny. Do této doby totiž působila naše armáda na Balkáně výhradně pod hlavičkou OSN.

V tom samém roce čeští zástupci předali Alianci dokumenty nutné k zahájení rozhovorů o plnohodnotném členství. Pozvánku ke vstupu do NATO dostala Česká republika na summitu NATO ve španělském Madridu v červenci 1997. V září stejného roku začaly akcesní rozhovory. Delegaci České republiky vedl náměstek ministra zahraničí Alexandr Vondra (později Karel Kovanda) spolu s náměstkem ministra obrany Jaromírem Novotným. Účelem rozhovorů bylo získat od pozvané země formální stvrzení její vůle. Zároveň měla také prokázat schopnosti splnit politické, právní a vojenské závazky plynoucí ze členství v NATO tak, jak je stanovuje Washingtonská smlouva a Studie o rozšíření NATO.

Akcesní rozhovory měly pět kol a skončily v listopadu 1997. První kolo bylo zaměřeno na politické otázky. Naše delegace se v něm zavázala spojit své úsilí v kolektivní obraně. Během druhého kola se projednávaly vojenské a obranné aspekty. Česká delegace se při něm zavázala akceptovat „široký přístup k bezpečnosti“, vycházející z tehdy platné Strategické koncepce NATO. Jednalo se mimo jiné o poskytnutí síly pro kolektivní obranu a mise NATO. Neméně důležité ale bylo přiměřené zapojení do vojenské struktury a kolektivního plánování obrany.

V průběhu třetího kola byly na programu otázky zdrojů. Delegace se jménem naší vlády zavázala vyčlenit odpovídající rozpočtové zdroje k naplnění přijatých závazků, podílet se na společném civilním rozpočtu a na aktivitách společně financovaných prostřednictvím vojenského rozpočtu a programu bezpečnostních investic.

Čtvrté kolo bylo zaměřeno na bezpečnost informací. Tento bod byl velice problematický především z důvodu, že u nás v té době ještě neexistoval Národní bezpečnostní úřad, který by prověřoval osoby pro styk s utajovanými

A fakta

Modrá vlajka Severoatlantické aliance s bílou růžicí kompasu v kruhu, ze níž vedou čtyři bílé čáry ve směru hlavních světových stran, byla schválena 14. října 1953. Tedy tři roky po založení této organizace. Poprvé byla vyvěšena u příležitosti otevření Atlantické výstavy 9. listopadu 1953 v Paříži. Její námořnická modř znázorňuje Atlantický oceán, zatímco kruh okolo kompasové růžice symbolizuje jednotu členských států. Bílá kompasová růžice pak naznačuje společný směr a cíl všech členů, jímž je celosvětový mír.

informacemi NATO. I tento problém se ale nakonec podařilo překlenout.

V průběhu pátého kola informovala naše delegace o souhlasu vlády s návrhem Severoatlantické aliance přispívat do společných rozpočtů NATO podílem 0,9% celkového objemu. Zároveň odevzdala dopis potvrzující zájem na tom, aby ČR obdržela pozvání NATO přistoupit k Severoatlantické smlouvě. Ten byl klíčový pro schválení protokolů přistoupení Severoatlantickou radou. Ty 16. prosince 1997 podepsali za přítomnosti svých protějšků z České republiky, Maďarska a Polska ministři zahraničních věcí členských zemí NATO.

Přístupové protokoly pak stvrdil svým podpisem tehdejší prezident Václav Havel 26. února 1999. Slavnostní akt se odehrál v Trůnním sále Pražského hradu. Ve stejnou chvíli obdobné dokumenty podepsal ve Varšavě i polský prezident Aleksander Kwasniewski.

Samotný podpis Washingtonské smlouvy se uskutečnil 12. března 1999 v Knihovně

prezidenta Trumana (The Truman Presidential Library) ve městě Independence, v Missourii v USA. Prezident Truman totiž stál v roce 1949 u zrodu Aliance. Delegace reprezentující na slavnostním aktu nové členské země byly složeny z ministrů zahraničí, náměstků ministrů obrany a velvyslanců. Českou republiku zastupoval ministr zahraničních věcí Jan Kavan a náměstek ministra obrany Jaromír Novotný.

Text: Vladimír Marek, foto: NATO a Jan Procházka

A fakta

Dalším ze symbolů NATO je hymna. Jedná se o 90 sekund trvající instrumentální skladbu. Záměrně nemá textovou část, právě to podtrhuje její multinárodní charakter. Skladbu, která se nazývá jednoduše jako „Hymna NATO“, složil k 40. výročí vzniku Aliance v roce 1989 dirigent lucemburského armádního orchestru, kapitán André Reichling. Od té doby se hrála na mnoha akcích, například na summitech NATO. Oficiálně však byla přijata jako hymna NATO až 3. ledna 2018, tedy po 29 letech. Skladba byla zkomponována pro dvacet hudebních nástrojů: pikolu, flétnu, hoboj, tři klarinetu, tři saxofony, dva kornety, dvě trubky, roh, barytonový roh, tři trombóny, tuba a buben.

Předcházelo jí několik neúspěšných návrhů na hymnu Severoatlantické aliance. V roce 1958 složil britský diplomat Thomas Hildebrand slavnostní pochod, pro přivítání návštěvníků tehdejšího velitelství NATO v Paříži v rámci příprav na oslavu 10. výročí vzniku Aliance. Při desátém výročí v následujícím roce představil orchestr a pěvecký sbor „Píseň NATO“. Hudbu složil kapitán německého letectva Hans Lorenz, text napsali Stephan van Dam z Nizozemska a Leon Leeuwen z USA. V roce 1960 navrhl maršál britského letectva Sir Edward Chilton hymnu, kterou sestavil velitel letky J. L. Wallace. Hymna kombinovala národní hymny všech patnácti tehdejších členských zemí.

A fakta

Prvním velitelem spojeneckých vojsk NATO v Evropě byl v prosinci 1950 jmenován americký generál Dwight Eisenhower. Tento válečný hrdina a pěťhvězdičkový generál slyšící na přezdívku IKE se narodil 14. října 1890. Proti vůli matky se rozhodl studovat na vojenské akademii, kde dosahoval mimo jiné i vynikajících sportovních výsledků. Krátce po jejím absolvování v roce 1915 se stal velitelem jednotky zcela nových zbraní, tanků. Dočasně byl povýšen do hodnosti podplukovníka. K jeho úkolům patřil výcvik tankových jednotek. V září 1941 byl povýšen do první generálské hodnosti. Přestože patřil k nejgeniálnějším vojenským velitelům, nepočítalo se s ním pro vedení důležitých válečných operací. Po vylovení spojenců v Normandii v roce 1944 se stal velitelem všech amerických vojsk v Evropě na sever od Alp. V letech 1953 až 1961 byl 34. prezidentem USA.

Generál Hastings Lionel Ismay, baron Ismay, byl britským vojákem, členem britské Státní rady a diplomatem, ale především prvním generálním tajemníkem NATO. Narodil se 21. června 1889 v Indii. Vystudoval na škole Charterhouse a Královské vojenské škole v Sandhurstu. Vstoupil do Indické armády a v průběhu první světové války bojoval v Somalilandu. Během druhé světové války byl Churchillův šéf kanceláře. Premiér ho oslovoval přezdívkou Pug. Jako voják byl v roce 1946 penzionován. Poté sloužil jako šéf kanceláře lorda Mountbattena v Barmě, následně místokrále Indie. V roce 1951 se stal ministrem pro vztahy s členy Commonwealthu a v roce 1952 prvním generálním tajemníkem Severoatlantické aliance. Tento post si udržel až do roku 1957. V lednu 1947 byl povýšen do šlechtického stavu jako baron Ismay z Worthingtonu v kraji Gloucester. Zemřel bez mužského dědice 17. prosince 1965.

Jste opravdu spojenci, jste doma

U našeho vstupu do NATO bezprostředně asistovala řada vojáků Armády České republiky. O jejich bezprostřední zkušenosti z tohoto dnes již pro nás historického období jsme se rozhodli s vámi podělit.

Jak jsme již zmínili, samotný podpis Washingtonské smlouvy se uskutečnil 12. března 1999 v Knihovně prezidenta Trumana (The Truman Presidential Library) ve městě Independence, v Missouri v USA. Součástí delegace původně neměly být vojenské osoby. Při přípravě ceremoniálu se ale zjistilo, že protokol vyžaduje, aby po podpisu smlouvy byla za každou zemi její vlajka vsazena do řady mezi vlajky ostatních členských zemí NATO. Vlajku měl nést voják. Řešení nabízela Command General and Staff College v Leavenworthu, na které studovali důstojníci z více než devadesáti zemí světa. Mezi nimi i nynější 1. zástupce náčelníka Generálního štábu generálmajor Jaromír Zůna.

„Byl jsem tehdy s kolegy z Polska a Maďarska pozván do Independence a osobně se účastnil podpisu smlouvy. Stát krok od stejného stolu, na němž byly před padesáti lety podepsány zakládající dokumenty Aliance, je určitě okamžik, na který se nezapomíná,“ vybavoval si své tehdejší pocity Jaromír Zůna. „Někdy i zcela prozaické okolnosti vedou k tomu, že člověk má možnost reprezentovat svou zemi a účastnit se historické události. Nejvíce na mne zapůsobila slova tehdejší ministryně zahraničních věcí USA Madeleine Albrightové. Ta svůj projev ukončila větou: Jste opravdu spojenci, jste doma.“

Armádu České republiky během přijímání pohovorů zastupoval tehdejší náčelník

Generálního štábu armádní generál Jiří Šedivý. „Účastnil jsem se nejdříve jednoho menšího ceremoniálu v Bruselu, mnohem slavnostnější akt ale následoval na aliančním velitelství v Monsu. Byla na něm přítomna řada významných osob. Nově přijímané země na něm reprezentovali náčelníci generálních štábů. Vzpomínám si na takovou kuriozitu, že podle hlavního města nově přijímaných zemí byla v objektu velitelství pojmenována vždy jedna ulice. V Monsu jsme tedy měli Pražskou ulici. Jinak ale na mne nejvíce zapůsobilo to, jakým způsobem k nám přistupovali naši partneři, tedy náčelníci generálních štábů členských zemí a předseda vojenského výboru. Již v době, kdy jsme ještě nebyli členy NATO, se k nám chovali velmi otevřeně. Neskrývali žádné problémy. Neříkali nám jen zdvořilostní fráze, ale všechno, co považovali za nezbytné. Rozhodnutí přítom nechávali na nás. Byla to doslova škola života. Platilo, že každý má svoji odpovědnost a tu musí naplnit.“

Také pozdější předseda Vojenského výboru NATO armádní generál Petr Pavel byl bezprostředně u toho. „Poměrně narychlo a před uplynutím standardní doby na funkci jsem opustil post velitele brigády speciálních sil s úkolem zaujmout plukovnícké místo vojenského asistenta zástupce velitele pro operace na spojeneckém velitelství v nizozemském Brunssumu (tehdy AFCENT). S jistou dávkou nedočkavosti vedení resortu byly tehdy vyslány malé skupinky „průzkumníků“ na místa v mezinárodních štábech již dva týdny před datem vstupu. Spolu s Milanem Koutným, Oldou Součkem a Romanem Kuncem jsme plni odhodlání, ale i očekávání a nejistot přijeli služební oktávií a s balíkem dolarů v hotovosti v kapse (guldeny se totiž nepodařilo tak narychlo sehnat) udělat první otisky české vojenské boty na velitelství NATO v Nizozemí,“ řekl nám generál Pavel. „Nic neprobíhalo

standardně a podle plánu. Na velitelství samotné nás v té době nepustili, protože jsme dosud nebyli členy. Ani bydlení jsme shánět nemohli, protože jsme nebyli vyslaní, ale pouze na služební cestě. Navíc nebyla ujasněná pravidla, podle kterých bychom měli fungovat. Bydlení, zařízení domácnosti, finanční, materiální, zdravotní zabezpečení, školy pro děti, pojištění a mnoho dalších věcí, naprosto základních a běžných pro normální fungování, to vše se rodilo za pochodu, často systémem pokus chyba. Vznikala celá řada kuriózních a někdy i humorných situací. Jsem ale moc rád, že jsem mohl být u toho.“

Text: Vladimír Marek

A fakta

V červnu loňského roku vystřídal ve funkci předsedy vojenského výboru NATO armádního generála Petra Pavla vrchní maršál britského letectva sir Stuart Peach. Narodil se 22. února 1956 ve Waldallu v Anglii. Svoji kariéru začínal v roce 1974 jako pilot. V britském královském letectvu prošel řadou funkcí. V letech 1984 a 1990 sloužil mimo jiné v Německu. V roce 2000 byl ustanoven do funkce velitele leteckých sil NATO v Kosovu. V prosinci 2011 se stal velitelem letectva a nově vytvořeného velitelství společných sil. O pět let později byl povýšen do šlechtického stavu, od té doby může používat titul Sir. K jeho zálibám patří sport, především ragby, vojenská historie a vaření.

Současný generální tajemník NATO Jens Stoltenberg se narodil 16. března 1959 v norském Oslu. Vyrostl v politické rodině. Jeho otec Thorvald Stoltenberg byl jedním z nejvíce prominentních norských politiků a bývalý ministr zahraničních věcí. Jens Stoltenberg vystudoval univerzitu v Oslu. V politice začínal jako předseda mládežnické organizace Arbeidernes Ungdomsfylking. Následně se z něho stal známý norský ekonom a politik, předseda Norské strany práce a ministerský předseda. Od října 2014 je generálním tajemníkem NATO.

Zdokonalovací výcvik S. E. R. E. v horském prostředí Krkonoš

Když i pot zabíjí

V náročném terénu v Krkonoších se na konci prosince uskutečnil zdokonalovací výcvik zaměřený na skupiny i jednotlivce označovaný zkratkou S. E. R. E. z anglického „Survival, Evasion, Resistance and Extraction“ (v překladu „přežití, únik/vyhýbání se zajetí, odolávání v zajetí a vyzvednutí“). Zahrnoval denní i noční přesuny v horském terénu, včetně krkonošských hřebenů.

Výcvik, který byl realizován v souladu s plánem činnosti 7. mechanizované brigády, zaštiťoval 73. tankový prapor a zúčastnili se ho také příslušníci 72. mechanizovaného praporu. Skupina odvážných testovala své schopnosti pod vedením vedoucího výcviku instruktora S. E. R. E. a přežití nadrotmistra Jana Šlěšky, vedoucího instruktora vojenského lezení nadrotmistra Boleslava Klapucha a vedoucího instruktora přesunů na sněhu a ledu četaře Petra Stacha. Cílem náročného pětidenního výcviku bylo zdokonalení cvičících v plánování a provádění taktických přesunů v obtížném horském terénu ve dne i v noci. Instruktori v rámci kurzu využili své poznatky z předchozích výcviků a zkušenosti ze zahraničních kurzů S. E. R. E. britského Královského letectva či kurzu Mountain Survival u GAM v Modanu ve francouzských Alpách. Součástí přesunů byla také aplikace protisledovacích opatření. Ve srovnání se zmíněným Mountain Survival u GAM v Modanu ve francouzských Alpách či kurzu RAF je omezením doba výcviku. Oproti zahraničním výcvikům,

kteří standardně trvají 12 až 21 dní, se bohužel více jak týdenní výcvik v téhle specifické oblasti těžko prosazuje.

Pot v extrémních podmínkách zabíjí

Účastníci tohoto komplexního výcviku si vyzkoušeli své hraniční možnosti vlastního organismu v extrémních klimatických podmínkách. V počátcích výcviku museli zvolit vhodnou skladbu oblečení, tak aby udrželi optimální termoregulaci těla při náročných horských přesunech. „Jedna věc je fyzická stránka, kdy si každý ověřil, co zvládne a vydrží, druhá věc, a ta je ještě důležitější, je poznání toho, jak se vlastní tělo a celý organismus chová v mrazivých podmínkách,“ nastínil vedoucí výcviku, instruktor S. E. R. E. a přežití nadrotmistr Jan Šlěška. Podle něj je nutné umět přizpůsobit oblečení aktuálním povětrnostním vlivům a nezpotit se. „Pot v extrémních podmínkách zabíjí. Tělo by se mělo zahřát vlastním pohybem, aniž by bylo dotýcnému horko, a současně nesmí pocítovat zimu,“ doplnil nrtm. Šlěška. V další části

výcviku se cvičící zdokonalovali ve schopnosti, jak využít přírodu a její zákony tak, aby jim pomáhala. Důležitým prvkem pro přežití v extrémních podmínkách je schopnost maximálně využít běžně používané vybavení nejen tradičním, ale i improvizovaným způsobem. Případně, jak čelit špatným klimatickým podmínkám bez vybavení. K tomu všemu je potřeba neztratit v krizové situaci sebekontrolu, aplikovat tzv. STOPku – Stát, Trochu se zamyslet, Okouknout situaci a Plánovat co dál. Zachovat si pozitivní přístup i myšlení a dokázat přitom překonat řadu stresových faktorů.

Dobře zvolená výbava

V Krkonoších, především na hřebenech, kde vane silnější vítr, má na lidi vliv ještě takzvaná pocitová teplota. Například na Sněžce, kde bylo zhruba minus 10 stupňů Celsia, ale foukal tam silný vítr, je pocitová teplota i minus 30 nebo ještě nižší. V rámci výcviku byly nejnáročnější přesuny s materiálem s aplikací protisledovacích opatření. Jak říkají francouzští instruktoři: „Le plus grave problème

A fakta

Výcvik S. E. R. E. se dříve využíval především u letectva a pak se rozšířil mezi všechny vojáky. Účelem tohoto výcviku není pouze naučit se přežít, ale také osvojit si postupy, které se používají v případech záchrany či vyzvednutí vojáka z místa operace a jsou po celém světě stejné. Zkušenosti ze zahraničních misí potvrzují, že je životně důležité vědět, jak se v nastalých situacích zachovat.

à la montagne c'est le poids!" (V horách je váha vybavení vaším největším nepřítelem!). Pouhých pár kilogramů nad rámec ubírá několikanásobně víc energie. Z toho důvodu je nutné vzít zase více jídla, čímž se nevyřeší problém velké hmotnosti batohu a dostáváme se do začarovaného kruhu. Výcvik kromě dobře zvolené výbavy a výstroje prověřuje i její kvalitu, takže například současné pletené kukly nesplňují požadavky kladené na pokrývky hlavy pro dané období.

Patnáct minut rozhoduje

Vojáci byli velice překvapeni, jak rychle klesá křivka na přežití v lavině v závislosti na čase. Jak uvedl čet. Petr Stach: „Nepodlehne-li zasažený lavině při samotném nárazu a transportu v ní, má šanci na přežití v prvních patnácti minutách přibližně 92 procent zasypaných, v 35 minutě však přežije jen něco kolem 30 procent zasypaných.“ V horách je nutné mít správné a funkční vybavení, které musí bezpodmínečně ovládat každý, kdo se pohybuje v lavinových svazích, ale i na místech, která mohou být charakteristická častými splazy nebo lavinovými pastmi. Lavinový set musí být vždy kompletní, jakákoli absence jednotlivých částí setu výrazně prodlužuje čas nalezení a následného vyproštění z laviny. Poté si cvičící postavili sněhovou jeskyni, v níž pak přečkali nepříznivé počasí. Součástí výcviku bylo i poskytnutí první pomoci, stabilizování raněného, nouzová signalizace pro přivolání záchranných prostředků a následná evakuace. Kurz měl rychlý spád a někdy možná až hektické tempo prověřující schopnost cvičících reagovat operativně či intuitivně – přizpůsobování se dané situaci, rozkazům a rozhodnutím vydávaným doslova za běhu a bez dlouhých porad. Potvrdilo se ale, že provázání více druhů technik speciálních tělesných příprav s taktickými postupy S. E. R. E. činí výcvik efektivnějším.

*Text: nrtm. Jan Šlěška, kpt. Ladislav Kabát,
foto: nrtm. Pavel Vystrčil*

Průzkum vnímání podmínek služby u pozemních sil

Čechy vs. Morava

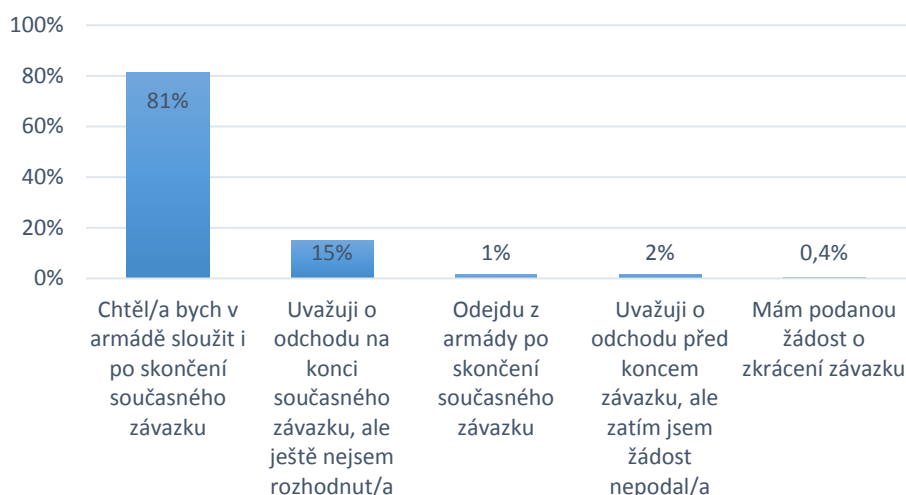
Oddělení expertních služeb pro oblast lidských zdrojů, které je dnes součástí Agentury personalistiky, je zde v současné podobě pro vojáky a jejich velitele od roku 2010. Jeho kořeny ale sahají mnohem hlouběji, až k pracovištím existujícím od roku 1990, jako např. Oddělení výzkumů na MO nebo Expertní centrum vojskové psychologie. Úkolem všech odborníků, kteří zde působí, ať už to jsou psychologové, sociologové nebo statistici, je poskytnout velení na všech úrovních informace o názorech a postojích vojáků i civilních zaměstnanců resortu. Tyto názory a jejich souvislosti jsou zjišťovány pomocí sociálních výzkumů, nejčastěji dotazníkových šetření.

S pracovníky oddělení se samozřejmě můžete potkat i při jiných příležitostech než je sběr dotazníků, třeba při přednáškách nebo workshopech, které pořádají. V tuto chvíli svou pozornost ale zaměříme právě na výzkum. Úkolem každého výzkumného šetření je přinést pro velitele (ať už roty, pluku nebo armády) informace o tom, jak jeho lidé smýšlí, co jim vadí a co oceňují, jaká rizika by mohla případně do budoucna vzniknout. A samozřejmě také přinést podněty a návrhy na zlepšení. Aktuální výzkum, z něhož nabídneme výsledky, byl zaměřený na vnímání podmínek služby u pozemních sil. Dotazníky vyplňovali v roce 2017 příslušníci 4. brigády rychlého nasazení, ale třeba také u 13. dělostřeleckého pluku v Jincích, 143. zásobovacího praporu v Lipníku nad Bečvou nebo u 153. ženijního praporu v Olomouci, v roce 2018 potom u 7. mechanizované brigády. Abychom zjistili, co je pro vojáky skutečně podstatné, bylo potřeba ještě před sběrem dotazníků promluvit jak s velením těchto jednotek, tak s vojáky. Dozvěděli jsme se tím náměty na otázky do dotazníku – co vnímají jako problém, co naopak funguje, jaké mají plány do budoucna nebo naopak obavy. Na základě takových rozhovorů vznikl dotazník, který obsahoval jak témata, která zajímala velení armády, tak další problémy, na něž upozornili samotní vojáci. Objevila se zde např. otázka motivace pro výběr povolání, spokojenost s podmínkami u útvaru, plány na budoucí kariéru či odchod i s příčinami, profesní hodnoty či otázky spojené s prací velitelů.

Reprezentativní vzorek

V dotazníku je vždy důležité kromě otázek, u nichž si respondenti odpověď vybírají z předem připravených variant, nabídnout také tzv. otevřené otázky, kam je možné vlastními slovy napsat vše, co se k danému tématu či problému vztahuje. I když je to pro odpovídající náročnější, výzkumníci se tím dozví více

Budoucnost v AČR

a mohou narazit i na témata, o nichž dosud neměli tušení. Kromě pečlivě formulovaných otázek je ale důležité také „správně“ vybrat respondenty. Když chceme, aby byly výsledky platné pro celý prapor/brigádu/pluk, zkrátka jednotku, které se výzkum týká, je potřeba vybrat respondenty tak, aby tzv. reprezentovali složení jednotky, tedy aby v nich byl třeba stejný podíl žen a mužů, stejný podíl důstojníků a mužstva nebo stejný podíl nováčků a zkušených jako v celé jednotce. Lidé vybraní pro vyplňování dotazníku by tak měli tvořit vlastně miniaturu jednotky. Takový reprezentativní vzorek zajistí, že výsledky, které získáme, lze zobecnit na celou jednotku, zastupuje všechny její příslušníky. V armádě je nejjednodušší zajistit tuto skutečnost tak, že ze seznamu příslušníků jednotky přes počítačový program náhodně vybereme tolik lidí, kolik potřebujeme, obvykle cca 100–120 lidí/prapor. U 7. mechanizované brigády sběr dotazníků podle těchto pravidel probíhal v červenci a srpnu 2018.

Spokojenější na Moravě

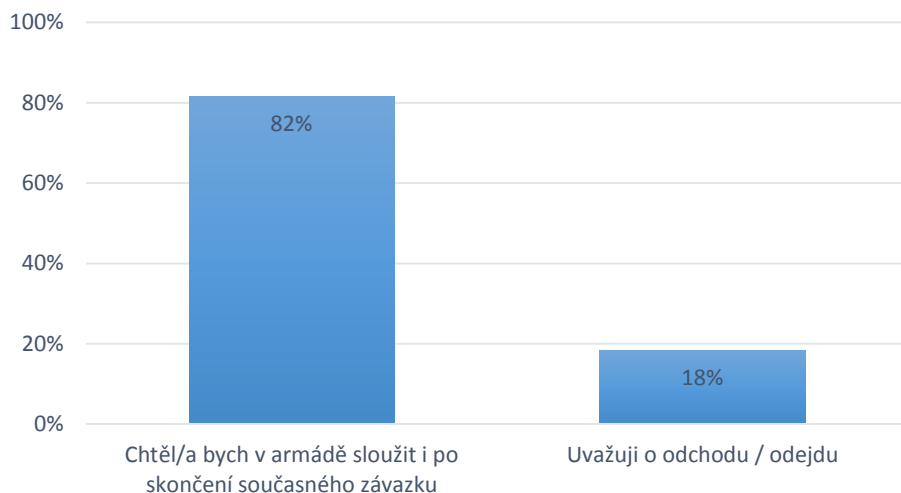
Vojáci, kteří slouží na Moravě, a tedy relativně blízko domova, jsou celkově spokojenější se službou, nechtějí odcházet z AČR a často ani měnit útvar a jsou spokojeni s budoucností v armádě i s představou o kariéře. Do armády nejčastěji vstupovali proto, aby mohli dělat zajímavou a užitečnou práci a podílet se na obraně své země, důležitou roli hrály také sociální jistoty, naopak téměř nikdo nehledal v armádě útočiště před nezaměstnaností. A podle výsledků můžeme konstatovat, že prvotní očekávání byla do značné míry naplněna, vojáci v armádě našli příležitosti a hodnoty, které hledali, když do ní vstupovali.

Výsluhová nejistota

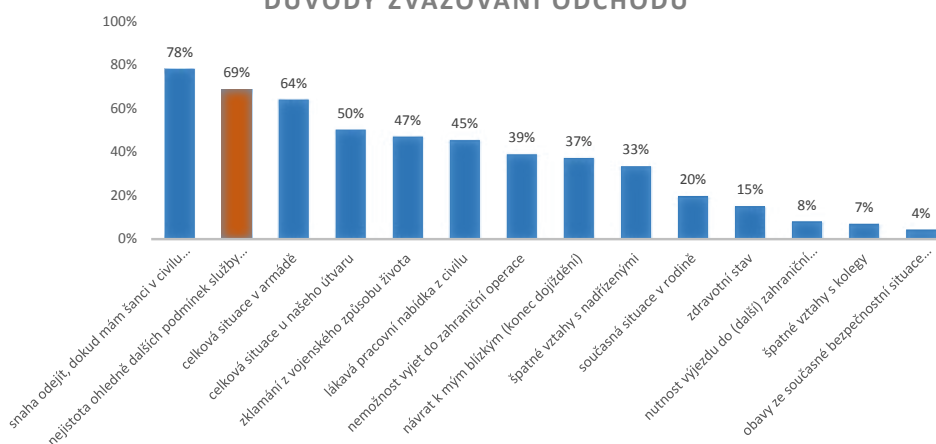
A co jsme se tedy z vyplněných dotazníků dozvěděli o 7. mb? Vybereme zde alespoň některé poznatky, které by mohly být pro čtenáře zajímavé a které jsou malou ukázkou práce oddělení. Již jsme zmínili, že pouze minimum dotazovaných uvedlo, že se chystá svou

službu v armádě ukončit, pro tyto vojáky byly přitom hlavní důvody spojeny spíše s vnějšími podmínkami a fází kariéry než s nespokojeností u útvaru – například snaha odejít, dokud mám v civilu šanci si najít práci, či nejistota ohledně podmínek služby a výsluhy. Důležité je, že důvodem k odchodu pro ně není současná bezpečnostní situace a např. také to, že odpovědi neovlivnily události spojené se smrtí českých vojáků v Afghánistánu – výsledky byly stejné před tragickou událostí i po ní. To je jeden z důležitých argumentů proti nařčení ze žoldnéřské mentality našich vojáků, protože kdyby šlo skutečně jen o peníze a sociální jistoty, postoj by se změnil (život či zdraví by se staly příliš vysokou cenou). Vojáci, kteří se chystají odejít či odchod zvažují, jsou častěji přesvědčeni o tom, že kariéra souvisí s protekcí a vztahy s nadřízenými, nejsou spokojeni s budoucností ani s podmínkami kariérového postupu. Jinými slovy, nevdají jim konkrétní situace u útvaru, ale nedůvěra v systém, a to zejména systém personální. U nováčků souvisí zvažování odchodu s tím, jak je přijala jejich jednotka – počátek kariéry je jedním ze zlomových bodů, a pokud se nepovede podle očekávání, je silným impulzem k předčasnému odchodu. Adaptační potíže jsou ale přirozeným jevem a nic jiného se při tak týmové práci, jakou vojenské povolání je, vlastně ani nedá očekávat.

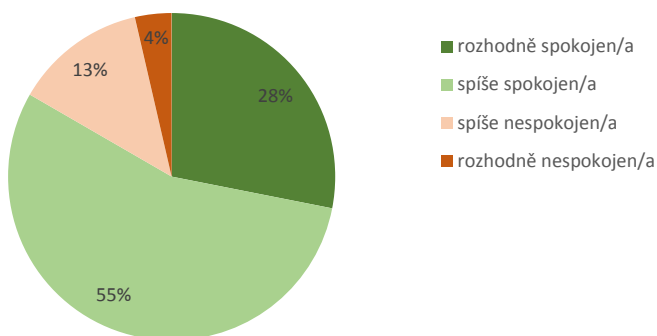
Budoucnost v AČR

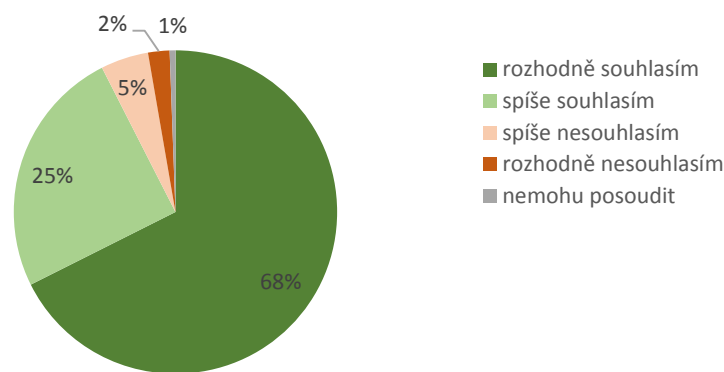
DŮVODY ZVAŽOVÁNÍ ODCHODU

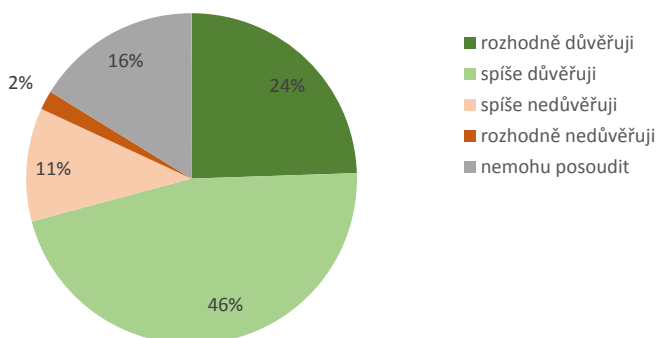
Spokojenost s budoucností v AČR

Jednotka mne bez problémů přijala

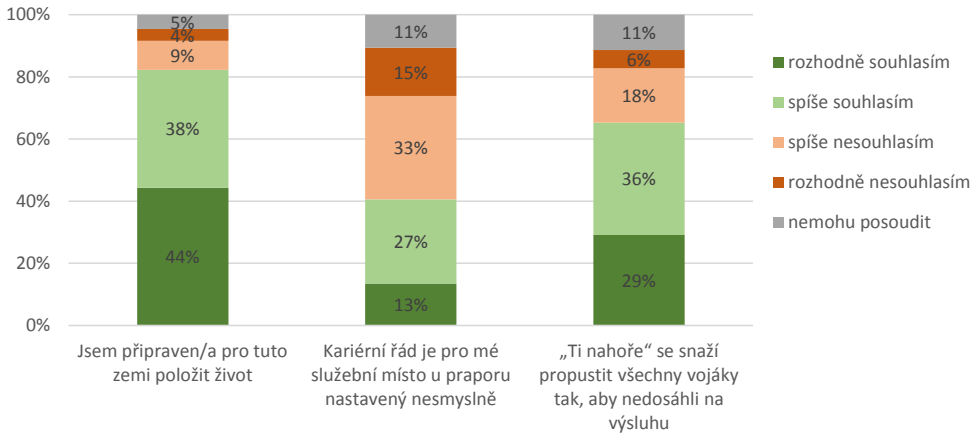
Důvěra v náčelníka GŠ AČR

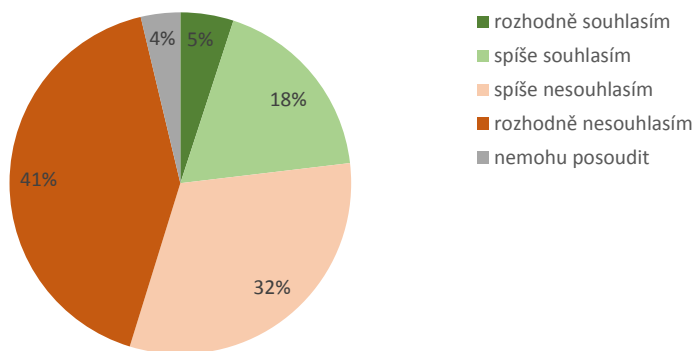
Převládá spokojenost

Celková spokojenost s podmínkami práce a její pozitivní vnímání u 7. mb se promítá i v tom, že 90% vojáků zažívá alespoň občas radost a 70% uznání. Na druhé straně bezmoc či křivda je stále, často či občas realitou pro třetinu z nich a 60% je v souvislosti s prací občas nebo dokonce stále znechuceno, což ale nevede k přemýšlení o odchodu z armády ani od útvaru. V tom se sedmá brigáda příliš neliší od mnoha jiných jednotek, u nichž byl v poslední době proveden výzkum.

Postoje

Když vidím nové vojáky, zdá se mi, že jsou hodně podobní nám, když jsme nastupovali

Nespokojenost s principem odměňování

Abychom ale zmínili také kontroverznější téma, je zajímavé podívat se na to, co vojáci soudí o principu odměňování, založeném na stejném platu pro stejnou hodnost. Po třech letech od jejího zavedení pouze přibližně třetina vojáků 7. mb vnímá tuto zásadu jako funkční, motivující, smysluplnou či spravedlivou. Jako promyšlenou ji dokonce vidí pouze čtvrtina z nich. Svou motivační sílu tak ztrácí klíčový faktor, kterým lze v mírové armádě ovlivnit výkon vojáka. A je nakonec lhostejné, jestli vojákům vadí nesouměřitelnost námahy ve stejné hodnosti u různých útvarů nebo fakt, že ať jsou ve funkci 14 dní nebo 5 let, odměnu mají (ve stejné hodnosti) stejnou. Uvedené střípky měly ukázat, co může takový sociální výzkum u jednotek přinést za informace pro velení na jakékoli úrovni. Je zkrátka jedním ze zdrojů informací, na jejichž základě je možné rozhodnout o změně nebo zachování stavu, o zásahu zvětšku nebo posílení stávajícího stavu. A výsledky se mohou týkat jak jednotky, tak většího celku, dokonce i celé armády. Stačí znát cíl a výzkum si zadat.

Text: Jitka Laštůvková, Eva Pavlíková, Michal Voska,
Grafy: agentura personalistiky

INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION
SEKCE ČESKÁ REPUBLIKA z.s.
ÚZEMNÍ SKUPINA Č. 206 HRANICE

Vás srdečně zve na mezinárodní turistický
V. ročník IPA pochodu

Datum konání: 8. června 2019
Místo konání: Partutovice, okr. Přerov
Délka tras: 15 a 29 km
Startovné: od 500,- Kč dle data registrace
Ocenění: číslovaný pamětní odznak se stužkou v krabičce a certifikát k pamětnímu odznaku
SOS tel. číslo: +420 732 977 150
Start a cíl: Sportovní areál Partutovice
GPS: 49.632297N
17.701170E

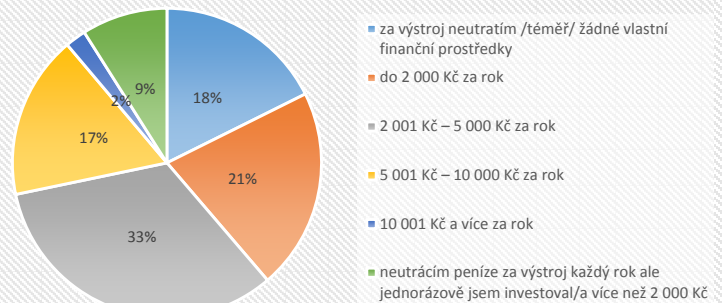
GENERÁLNÍ PARTNER:

<http://pochod.ipacz.cz>

Roční vlastní investice do výstroje

6. ročník
EXTRÉMNÍHO DÁLKOVÉHO POCHODU
MILITARY DEATH MARCH

Extrémní dálkový pochod MILITARY DEATH MARCH nabízí 3 kategorie:

EXTREME – bez přesné trasy (orientačně 75km), časový limit 24hod, noční start
WALKING – trasa dlouhá 30km, bez časového limitu, denní start
SYMBOLIC – trasa dlouhá 12km, bez časového limitu, denní start
TRASY JE MOŽNÉ LIBOVOLNĚ KOMBINOVAT

...: Seber i ty odvahu a ukaž, že na to máš ...:

Datum pochodu: 12. – 14. dubna 2019
Místo konání pochodu: autokemp VODNÍK, Vimperk a okolí

ÚČASTÍ V LIBOVOLNĚ KATEGORII FINANČNĚ PŘÍSPĚJETE NA OBNOVU HROBŮ HRBITOVA VOLARY, KDE JSOU POCHOVÁNY OBĚTI POCHODU SMRTI Z ROKU 1945.

Registrace nejpozději do 1. března 2018

Více informací a možnost REGISTRACE na:
www.militarydeathmarch.com

Pochod je pořádán ve spolupráci s profesionálními vojáky
2. protiletadlové raketové baterie, VÚ 4312 Strakonice

Příslušníci 71. mpr drilují taktiku v náročném, zimním prostředí

Příprava na Komando

Kurz Komando organizuje Velitelství výcviku – Vojská akademie Vyškov s cílem vycvičit vhodné kandidáty na základní velitelské funkce. Nemá v české armádě obdobu a náročností ho lze srovnávat například s kurzy přežití amerických Rangers. Trvá 26 dní a předchází mu dvanáctidenní výběrové řízení. Jeho zvládnutí vyžaduje vysokou fyzickou i psychickou připravenost a dokončí jej velmi malé procento účastníků. Pro vojáky z Hranic tak jde o opravdovou výzvu, na kterou je třeba se náležitě přichystat.

V novodobé historii se AČR začala větší měrou podílet na zahraničních operacích. Po Bosně a Kosovu to byl Irák, v současné době hlavně Afghánistán a Mali. Na těchto zahraničních operacích se začalo ukazovat, že kromě kvalitně připravených vojáků potřebujeme i kvalitně připravené velitele. A to především ty na nejnižších stupních. Na patrolách totiž tíhu rozhodování nesou velitelé družstev a čet. Jsou to právě velitelé malých jednotek, kteří se musí mnohokrát ve zlomku sekundy rozhodnout a nést odpovědnost. Ne všichni velitelé však byli kvalitně připraveni nebo měli dostatečné zkušenosti. Proto se ukázala potřeba výběrového kurzu, který by byl zaměřen na prohloubení schopností nejnižšího velitelského sboru. Tak vznikl kurz Komando.

Duchovním otcem Opatu

Za otce kurzu lze jednoznačně považovat armádního generála Aleše Opatu. Ten také

stanovil určení kurzu, tedy rozvoj velitelských schopností vybraných důstojníků, praporčíků a rotmistrů, po nichž se vyžaduje efektivní jednání ve funkci velitele malé jednotky (družstvo, četa) v reálném taktickém prostředí za psychického a fyzického stresu blízcímu se reálnému boji. Důraz je položen na rozvoj individuálních velitelských dovedností a zvyšování schopnosti plánovat, řídit a vést malé pěší, mechanizované, výsadkové a aeromobilní jednotky v síle družstva a čtyři. První kurz probíhal na jaře 2005 ve vojenském újezdu Boletice.

Extrémní zátěž

Kurz Komando je určen hlavně pro velitele. Jak pro stávající, tak i pro ty, kteří se jimi teprve stanou. Je jedno pořekadlo: „Nejsou špatní vojáci, jen špatní velitelé“. A možná na tom něco bude. Velitelské schopnosti musí mít člověk v sobě. Nedají se naučit, jen prohloubit

a zdokonalit. Velitelská funkce není pro každého a ne každý ji chce zastávat. Zodpovědnost velitele za své muže je někdy obrovská. Právě k prohlubování velitelských schopností by měl být určen kurz Komando. Podobný kurz ale už v armádě máme. Konkrétně Kurz velitelů družstev. Komando jde ale trochu jiným směrem. Vše se děje pod extrémním fyzickým a psychickým tlakem.

Náročná příprava

Příprava na kurz Komando, který se uskuteční v průběhu března, si vyžádala náročný výcvik a pilování taktiky. Zahrnovala hvězdicové pochody, náročné běhy na osm kilometrů s osmikilovou zátěží na čas a také přesuny na dvacet kilometrů s dvacetikilovou zátěží. Příprava byla také zaměřena na manipulaci se zbraní CZ Bren 805, topografickou, spojovací a ženijní přípravu i bojové drily. Vojáci procvičovali plánování boje a operací, ale i samotné plnění

Domino

Celkem 287 nových rekrutů dorazilo do Vyškova na Velitelství výcviku – Vojenskou akademii, kde prošli tříměsíčním kurzem základní přípravy. Mezi nováčky jsou i ženy a několik z nich by mělo zamířit po úspěšném absolvování základní přípravy do Lipníku nad Bečvou. Posílit tamní profesionály by tak měla spojačka, řidička, logistička a kuchařka. Poslední lednový den pak úspěšní absolventi složili na Masarykově náměstí ve Vyškově slavnostní vojenskou přisahu.

Mnohonárodní centrum pro koordinaci logistiky (MLCC) funguje v Praze už osm let. Z původních pěti zakládajících států se dnes členská základna rozrostla na 17 zemí včetně Velké Británie, Španělska, Itálie a Turecka a další chtějí přistoupit. Ředitel centra plukovník Daniel Zlatník považuje vzájemnou spolupráci v oblasti logistického zabezpečení jednotek na zahraničních misích za velmi důležitý aspekt. Významným úspěchem MLCC bylo mimo jiné testování projektů NATO v oblasti Smart Energy zaměřené na alternativní zdroje. Letos je v plánu cvičení CL-19, které bude testovat schopnost připravované mezinárodní jednotky pro úpravu a distribuci vody, která je jedním z projektů chytré obrany.

Ministr obrany Lubomír Metnar v lednu navštívil Národní centrum kybernetických operací (NCKO), které za účelem kybernetické obrany České republiky buduje Vojenské zpravodajství. Společně s ředitelem VZ Janem Berounem si prohlédl zázemí centra a diskutoval se zástupci Vojenského zpravodajství o kybernetické obraně. Lubomír Metnar zdůraznil, že novela zákona o Vojenském zpravodajství, ukotvující kybernetickou obranu v českém právním systému, je jednou z jeho priorit.

A fakta

Kurz Komando se obvykle koná dvakrát ročně. Tradici navazuje na britské jednotky Commandos, které byly cvičeny na náročné výsadkové akce. Obvyklá úspěšnost nedosahuje ani dvacet procent. Jde tedy o skutečně elitní vojáky, kteří jej dotáhnou do konce. Ten nejlepší poté získá i legendární FS dýku (Fairbain-Sykes), která byla pomyslným symbolem jednotek Commandos.

úkolů – taktické přesuny, boj s nepřítelem, průzkum objektů, vytváření léček a podobně. Právě průzkum objektů a eliminace nepřítele byla součástí řady námětů, přičemž vyhodnocení probíhalo každý den.

Eliminace nepřítele

Vytěžení zpravodajských informací patří k nejdůležitějším činnostem v místě nasazení, ať již šlo v tomto případě o Myslejovice či Libavou, kde vojáci z Hranic cvičí nejčastěji. Právě neznalost terénu a prostředí vytváří ty nejlepší podmínky, které lze dosáhnout, oproti prostoru VVP Libavá, kde vojáci znají takřka každé stéblo a větývku. V případě obsazení domu nepřítele šlo o náročný předchozí průzkum, kdy pozorovatelé přesně museli určit počet hlídek, jejich výzbroj, možnosti, ale třeba i zvyky. Poté bylo vyhodnoceno celé prostředí i s ohledem na možné rukojmí, výbušniny v objektu atp. Samotný přepad a eliminace je až poslední částí přípravy.

Rotmistr Tomáš Hirka, který vojáky z Hranic vedl, popsal situaci následovně. „Nepřítel se nachází v budově, která je na volném prostranství. Je zde jen minimum terénních nerovností a překážek a proto je třeba celý zásah perfektně zkoordinovat, aby proběhl rychle, hladce a samozřejmě bez újmy na zdraví,“ popsal rotmistr Hirka. Ten se musel, stejně jako ostatní, vyrovnat s drsným podnebím, kdy teploty klesaly až k mínus dvaceti stupňům.

Eliminace hlídek

V okamžiku zaujetí pozic přichází akce samotná. Nepřítel má stráž na střeše a před

budovou, leč ta je poměrně laxná a povídá si. Vojáci se proto nachystají ve formaci připomínající vláček, díky které pokryjí maximum prostoru, tedy jejich oči vidí všude. Rychle se blíží k budově, zatímco je kryje střelba z lesa. Ta eliminuje hlídku na střeše a před budovou. Vojáci vcházejí do budovy, část zůstává venku a kryje jak perimetr proti případnému protiútoky, tak kontroluje zlikvidovaného nepřítele. Budova je vyčištěna, uvnitř je ještě jeden agresor, který se nezmůže na výstřel a je zlikvidován. V tento okamžik kromě zajištění objektu přichází na řadu zajištění materiálu v podobě map, spojovacích prostředků a dalších plánů. Z těch vojáci vyhodnotí další situaci, ale především pak zjistí další postavení nepřítele a jeho úmysly. Střelba tak utichá a nastává zrychlený odsun za užití dýmovnic pro krytí pozic. I tak vypadala náročná příprava, která vojáky chystala na prakticky ten nejtvrdější a nejnáročnější kurz, který AČR organizuje. Na konci března budeme znát počet úspěšných absolventů, včetně toho nejlepšího.

Text a foto: Michal Voska

Domino

Hlavní prioritou resortu obrany bude tento rok realizace akvizic. V loňském roce Ministerstvo obrany hospodařilo s prostředky státního rozpočtu ve výši 58,9 mld. Kč. K poslednímu dni roku 2018 dosáhly veškeré disponibilní finanční prostředky, včetně mimořádných zdrojů, nároků z nespotebovaných výdajů, apod., částky 63,3 mld. Kč. Z tohoto objemu bylo vyčerpáno 59,8 mld. Kč, tedy 94,5% rozpočtu. Ministerstvo obrany v loňském roce vyčerpalo o 6,9 mld. Kč více než v roce 2017, kdy bylo vyčerpáno 92,3% rozpočtu.

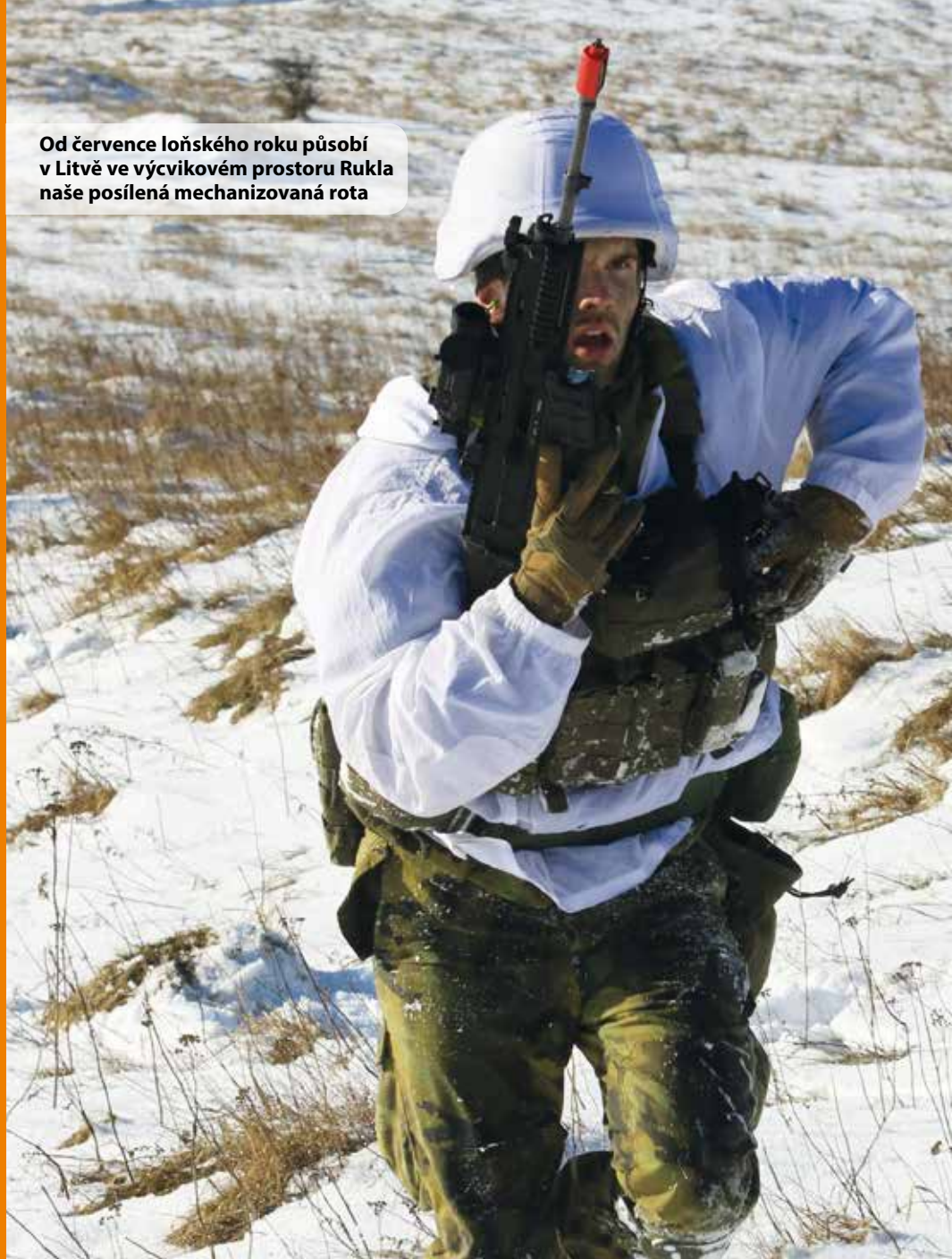

Záložníci ze Středočeského kraje jsou v rámci aktivní zálohy prvními, kteří si vyzkoušeli cvik na speciálních vojenských trenažérech v Brně a Vyškově. V rámci simulace řešili mnoho situací včetně přesunů techniky a střežení objektů důležitých pro obranu států, na něž museli reagovat. Mohli si vyzkoušet i nesprávné reakce, které by si v reálu nemohli dovolit. V Brně u Centra simulačních a trenažérových technologií CSTT nacvičovali záložníci plánovací a rozhodovací proces, přesun na dlouhou vzdálenost nebo převzetí vybraných objektů a jejich následnou ochranu a obranu v rámci celého spektra simulovaných situací. Ve Vyškově trénovali záložníci efektivní palbu z ručních zbraní a přesuny techniky v kolonách včetně řešení krizových situací.

V Posádkovém velitelství Praha se uskutečnil slavnostní nástup u příležitosti nedožitých 101. narozenin armádního generála Tomáše Sedláčka. Výročím si kromě příslušníků PV Praha a dalších hostů připomněl i zástupce náčelníka Generálního štábu Armády České republiky generálmajor Jaromír Zůna.

Od července loňského roku působí v Litvě ve výcvikovém prostoru Rukla naše posílená mechanizovaná rota

Druhý kontingent

Od července loňského roku působí v Litvě ve výcvikovém prostoru litevské armády Rukla praporeční úkolové uskupení eFP (Enhanced Forward Presence) BG Litva, jehož součástí bylo od července loňského roku i rotní úkolové uskupení postavené na bázi mechanizované roty ze žateckého 41. mechanizovaného praporu. Češi tu jsou součástí bojového uskupení společně s vojáky z Belgie, Holandska, Lucemburska, Německa a Norska. Koncem ledna letošního roku se žatečtí vojáci vystřídali, operační úkol převzal druhý kontingent pod velením majora Václava Pejchara.

Po dobu působení byl hlavní základnou české jednotky výcvikový prostor litevské armády Rukla, vzdálený sedmdesát kilometrů od Vilniusu. Základ jednotky tvořilo 230 vojáků ze 41. mechanizované roty ze Žatce s obrněnými vozidly Pandur, posílené ženijní četou, logistickou jednotkou a zdravotnickým prvkem.

Češi se zapojili do tří velkých cvičení

Během svého půlročního působení v Litvě se česká jednotka zúčastnila tří velkých cvičení. „Naši vojáci se zapojili do cvičení Namejs, které proběhlo na území Lotyšska, a působili tam jako jednotka protivníka, tzv. OPFOR,“ informuje velitel 1. rotního úkolového uskupení eFP Litva podplukovník Jiří Líbal. „Cílem bylo ověřit schopnost naší interoperability a schopnosti vést společně bojovou činnost jak s lotyšskou armádou, tak s jednotkami NATO v rámci eFP Lotyšsko. Dále jsme se zúčastnili cvičení Beowulf a Iron Wolf, která se konala v Litvě. Mechanizovaná rota vybavená Pandury byla certifikována cvičením pod řízením litevské brigády Iron Wolf.“

V rámci cvičení Iron Wolf prošlo praporem úkolové uskupení eFP BG Litva, jehož součástí bylo také 230 českých vojáků, úspěšně certifikací, a bylo tak připraveno pro všechny bojové činnosti konfliktu vysoké intenzity. Česká jednotka tu působila společně s vojáky Německa, Holandska, Belgie, Lucemburska a Norska. Do certifikačního cvičení pod řízením litevské brigády Iron Wolf se navíc zapojily i jednotky Estonska, Kanady, Velké Británie a Itálie.

Zátaras, léčky i bojová postavení

„Prověření připravenosti zahájil sto padesát kilometrův přesun vojáků i těžké techniky, včetně tanků Leopard a pásových vozidel CV90, do výcvikového prostoru,“ popsal úvod certifikačního cvičení velitel české jednotky podplukovník Jiří Líbal. „Po rozmístění se jednotky začaly připravovat na boj. Souběžně s tím probíhal na základě rozkazu plánovací proces k boji na zdrženou, a totéž činil i protivník.“

Vojáci připravili obranu včetně budování výbušných i nevýbušných zátarasů, připravovali léčky a zaujali bojová postavení. „Samotná bojová činnost probíhala několik dní,“ pokračuje podplukovník Líbal. „Poté, co jsme zastavili útok nepřítele, byl zahájen protiútok a vytlačení nepřítele zpět. Operaci pak zakončilo osvobození vesnice, která byla obsazena protivníkem. Právě tento úkol měla na starosti česká mechanizovaná rota s obrněnci Pandur a v jeho plnění byla velmi úspěšná.“

Po celou dobu jednotky podporovalo dělostřelectvo, ženisté, jednotky průzkumu, letectvo a logistika. „V rámci plnění úkolu byly procvičovány veškeré možné scénáře, které mohou při operacích vysoké intenzity nastat, včetně ošetřování a odsunu raněných nebo zacházení se zajatci a civilisty,“ dodává velitel české jednotky.

Logistika v bojovém poli

Svou roli si v rámci bojového nasazení vyzkoušela i logistická část české jednotky. Dopravit

proviant bez jakýchkoli ztrát do místa aktuálního nasazení jednotky, to byl jejich hlavní úkol. Strava a voda, to je základ přežití vojáka v poli. „Naši logistika si prověřili orientaci v neznámém terénu, komunikaci s nasazenými jednotkami, rychlé přesuny v nepříjemném terénu a zároveň i rychlé stažení z bojového pole,“ zdůraznil velitel. „Bojová péchota však musí být v rámci přípravy svých osobních věcí, které má při nasazení u sebe, připravena i na to, že bude muset několik dnů přežít bez možnosti logistické podpory. Proto je každý náš voják v rámci výcviku drilován na přežití v terénu, včetně obstarání stravy a vody přímo v místě aktuálního nasazení.“

Boj na zdrženou

V rámci působení naší jednotky v Litvě česká jednotka zúročila náročnou přípravu před samotným nasazením. Probíhala jak v domácím prostředí v Doupovských horách, tak přípravu v rámci certifikačního cvičení v německém výcvikovém prostoru Altmark. Vojáci drilovali taktiku tzv. boje na zdrženou. „To znamená neustálé stahování ze zaujatých pozic a udržování kontaktu s nepřítelem, využívání velkého systému zátarasů, což pro nás byla relativně novinka,“ vysvětluje velitel jednotky podplukovník Jiří Líbal. „Důležité pro nás bylo i sladění všech našich prvků a zároveň pak i sladění s ostatními prvky zúčastněných armád.“

Individuální příprava armád, společné nasazení

„Úkolem mezinárodní jednotky je především vybudovat a bránit prostor obrany praporu,“ vysvětluje podplukovník Líbal. „V případě útoku nepřítele se pak jedná o tzv. boj na zdrženou, což znamená odrazit útok, zastavit postup a rychle se stáhnout do dalšího prostoru obrany praporu. Pro vojáky je to náročné především v tom, že v obranných pozicích musí vydržet mnoho hodin a nesmí jim uniknout žádný pohyb nepřítele.“

Velitel jednotky pak zdůraznil, že úkolem jednotlivých armád bylo zejména jejich sladění v jednu bojovou jednotku.

Střídání českého kontingentu

Koncem ledna letošního roku došlo v misi Armády České republiky k předání operačního úkolu. Příslušníci prvního kontingentu odjeli do České republiky a vystřídali je vojáci z druhého kontingentu. Také jádro druhého kontingentu tvoří příslušníci 41. mechanizované roty ze Žatce v počtu dvou set vojáků. V rámci střídání kontingentů došlo také na střídání postu velitele české mise. Podplukovníka Jiřího Líbala vystřídal major Václav Pejchar. Spolu s nimi působí v této pobaltské zemi Němci a Holanďané.

Text: Jana Deckerová, foto: Jan Kouba

Na jakou válku se má Armáda ČR připravit?

1. část

Dříve, než se pustíme do případných úvah o vyzbrojení české armády, je potřeba definovat možné konflikty, kterých se armády České a Slovenské republiky mohou z různých důvodů zúčastnit.

Odkaz první světové války

Historici a vojenští odborníci obvykle nešetří kritikou při rozboru minulých konfliktů, jak se vojska jedné či obou stran nedokázala správně připravit na nadcházející konflikt. Jak byli překvapeni zbraněmi, protivníkem, terénem, počasím nebo jak se připravovali na válku minulou místo na tu budoucí. S výhodou zpětného pohledu se pohodlně kritizuje, skutečnost je však poněkud složitější.

Bylo by únavné a mimo téma provést historický výčet těchto „nepřipraveností“, který

je notoricky znám. Zkusme jen malou úvahu – i když historie si nehraje na „kdyby“.

První světová válka a její dodnes živé zákopové trauma

Když se nad tím zamyslíme, úspěch německého von Schlieffenova plánu (německý strategický obchvat přes neutrální Belgie a Lucembursko) měl ve světle později známých faktů malou šanci na úspěch, ale jistě nebyl úplně nemožný. Stačila menší rozhodnost nebo rychlost na straně obránců, menší odpor britských expedičních sil, trochu více paniky

nebo defetismu. Vše mohlo skončit vymáněním francouzské armády, postupem německých vojsk do výhodných pozic a jakousi obdobou pro Francii nevýhodného prusko-francouzského míru (1870). Rychlé ukončení války na západě mohlo ovlivnit mnohé události na východě, nemuselo dojít ani k italské ofenzivě proti Rakousko-Uhersku. Dnes bychom tak nemluvili o nepřipravenosti na zákopovou válku a tanky, bojové chemické látky nebo nové taktiky bychom objevili až později. Pokusy předvídat budoucí typ konfliktu není dnes o nic jednodušší a pravděpodobnost

překvapení a nepřipravenosti je velmi vysoká. Možných scénářů a jejich variant je opravdu mnoho. Udělejme si proto hrubou typologii konfliktů, do nichž se může nějakým způsobem zapojit Česká nebo Slovenská republika. Naší úlohou není určit, kdo je „dobrý“ a kdo je „zlý“, či válka je spravedlivá nebo nespravedlivá. Úlohou je posoudit vojenské hledisko. Zkusíme také omezit politickou analýzu otázky „proč by k takovému konfliktu vůbec mohlo dojít?“ na úplně nezbytné minimum. Musíme si uvědomit, že žádné hranice ani sféry vlivu nejsou určeny nějakou nadpřirozenou silou, ale většina z nich byla určena mocí silnějších, ať již vojensky nebo diktátem, s pramalým zájmem o dotčené obyvatelstvo (tedy nás). Tento prostý fakt, kdo má v rukou silnější karty, se může historicky měnit.

Jakkoliv se nám budou zdát níže popsané možnosti nesmyslné, mějme na paměti historii. Během málo let nebo i měsíců se situace dramaticky změnila a dříve nemyslitelné války se staly skutečností. Ještě v roce 1934 málokdo věřil v možnost nějaké nové velké války, která však nastala již za pět let. To je dnes doba, za kterou při dnešních byrokratických procesech nestihneme vyzbrojit ani jednu brigádu pásovými obrněnými vozidly.

1. Na východních přístupech

Velikost sféry vlivu Ruska závisí na měnícím se poměru sil mezi Ruskem a evropskými zeměmi již celá staletí. Konflikt na Ukrajině a obsazení Krymu je jen pokračováním tohoto nikdy nekončícího dynamického procesu.

V současném zájmu České a Slovenské republiky je, aby se sféra ruského vlivu neposunula dále na západ. Potenciálními bojišti první linie jsou Pobaltské státy a východní Ukrajina, dále Ukrajina až po Dněpr a Podněstří v Moldávii. Následná linie (a zvláště v případě volného průchodu ruských vojsk Běloruskem) poté východní hranice Polska a Karpaty, případně až Visla-Karpaty.

Na východě se můžeme dostat do bojů se třemi typy protivníků, a to dokonce současně:

1. povstalci vyzbrojení pěchotními zbraněmi s podporou ruských dobrovolníků a speciálních jednotek;
2. povstalci, kteří „náhle získají“ těžké zbraně, obvykle o něco starších specifikací;
3. regulérní ruská armáda.

U bodu 1 a 2 je potřeba počítat se zásobováním z Ruska a na hranicích s ruskou protivzdušnou obranou (PVO), letectvem, vzdušným průzkumem, prostředky radioelektronického boje (REB), radiotechnickým průzkumem i satelitním pokrytím. Názornou ukázkou bodů 1 a 2 je konflikt na východě Ukrajiny.

Protivníci mohou sledovat různé cíle:

1. získání ústupků, oslabení sousedních zemí či prosazení změn (politické změny, odsun vojsk NATO, demilitarizace, výhody pro ruský mluvící obyvatelstvo atd.);

2. rychlé obsazení vymezeného území s následným zmrazením statusu quo a případným dalším posunem později (viz východní Ukrajina, Krym);

3. dramatický posun sféry Ruska na západ (v případě pro Rusko velmi příznivé situace).

Pro dosažení těchto cílů mohou protivníci využít různé strategie boje:

1. guerillová válka (teroristické útoky) a diverzní útoky;
2. vyzbrojování a radikalizace „páté kolony“;
3. omezené „trestné“ vzdušné i pozemní úderu na vojenské i nevojenské cíle, zablokování vzdušného prostoru;
4. infiltrace za účelem obsazení klíčových pozic a rychlé následování výsadky a lehkými mobilními jednotkami, šokové útoky na klíčové body obrany (viz některá poslední ruská cvičení);
5. hloubková útočná operace velkými mechanizovanými jednotkami s podporou dělostřelectva a letectva.

Útočník má přitom poměrně dobrou možnost volby terénu, který je minimálně po část roku průchozí pro mechanizované jednotky i mimo komunikací (až po velké řeky). Nedá se tedy spoléhat jen na držení komunikačních uzlů a aglomerací. K tomu přidejme velký cestovní ruch a čilou výměnu zboží, což umožňuje poměrně jednoduchou možnost infiltrace do velké hloubky území.

Vidíme, že připravit se správně na konflikt na východních přístupech (zvláště když nemáme k dispozici velké vojsko z dob studené války) opravdu není triviální problém. Velmi lehce se může stát, že protivník bude pozorně sledovat naše rozvíjení a udeří přesně na naše slabiny. Optimální je klamání protivníka a ukryvání našich záměrů. Což se jednoduše řekne, ale hůře provede.

Útočná operace proti Rusku?

Přes tradiční ruskou rétoriku o svém ohrožení západem je jasné, že případná útočná operace proti Rusku by byla myslitelná jen při faktickém zhroucení ruského státu nebo při občanské válce. Také ukrajování území salámovou metodou není na rozdíl od opačného směru příliš reálné. Není zde fakticky žádná spřízněná obyvatelstvo ani jiný legitimní rámec (s malou výjimkou Karélie a Kaliningradu, ale tam již dřívější početné obyvatelstvo fakticky neexistuje). Rusko je zatlačeno na limit, který je ochotno akceptovat a na západě nemá kam dále ustupovat. Ruské obyvatelstvo by bylo pravděpodobně velmi jednotné při ztrátě nějakého kusu své západní části. Naopak u evropského obyvatelstva a politické reprezentace je možné se strachem a s územními ústupky počítat (a Rusové počítají).

Jedinou teoreticky reálnou, a i tak velmi riskantní možností, mohou být krátkodobé „trestné“ operace (podobně jako bylo popsáno v opačném směru), maximálně ale jako

odpověď na ruské aktivity podobného typu. Teoreticky je snad myslitelná operace za účelem zpětného obsazení části východní Ukrajiny z rukou proruských povstalců nebo znovuzískání Krymu. I zde by se ovšem západní vojska setkala s většinou nepřátelsky naladěného proruského obyvatelstva.

Největší hrozby ze strany protivníka: Snadná infiltrace, vyspělé systémy PVO a REB, dělostřelectvo a raketové vojsko, speciální jednotky, obrněné jednotky a letectvo – vše v poměrně velkých počtech.

Potenciální zapojení AČR/OSSR: Malá letecká jednotka, na zemi od praporečnického uskupení přes mechanizovanou brigádu až po totální mobilizaci (v nepravděpodobném případě rozsáhlého útoku).

2. Vzdálené konflikty na nárazníkovém pásu evropské civilizace

V současnosti stále probíhá vleklý boj o charakter severní Afriky, Středního východu a Afghánistánu. Velmi často jsou tato bojiště používána jako tzv. zástupná. Na rozdíl od východních bojišť je zde typ konfliktu poměrně jasnější. Způsoby boje guerillových bojovníků jsou i přes jejich vynalézavost za mnoho let bojů dostatečně známy. To ale není jediná možnost. V případě, že by protiislamistická vojska zeslábla pod určitou mez a ztratila leteckou podporu či celkově velkou část palebné síly, rozptýlení guerilloví bojovníci by se velmi rychle přetrafovali v kompaktní masu bojovníků vybavenou kromě známých pickupů také těžkou technikou různého typu. K takovému scénáři došlo po odsunu sovětských vojsk z Afghánistánu nebo na bojištích Islámského státu. Hrozí také masovější zapojení některého z větších států na opačné proislámské straně (Írán, Turecko, Rusko, Saudská Arábie) nebo občanské válce v některém ze zatím držících se států (Egypt, Maroko, Tunisko).

Složitost těchto bojišť je v:

1. zarputilosti a motivaci protivníka;
2. vzdálenostech od našich zemí, rozměrech bojiště, terénu;
3. neochotě současných politických reprezentací ani nejhlasitější části obyvatelstva pod taktovkou médií přijmout některé z logických, ale nepopulárních politických, vojenských a ekonomických řešení.

Právě kvůli tlaku politické a mediální scény zůstávají na místě jen nevelká vojska, kterým nezbyvá než hrát rizikovou hru na udržení konfliktu v určitých mezích (Afghánistán).

Největší hrozby ze strany protivníka: Rychlé změny stran obyvatelstva a nedůvěryhodné místní ozbrojené síly, splývání protivníka s civilním obyvatelstvem, odhodlanost

protivníka, náhlé přepady ze zálohy, nástražné a dálkově odpalované nálože, sebevražedné útoky.

Potenciální zapojení AČR/OSSR: Speciální jednotky a (nebo) mechanizovaná jednotka do velikosti praporečnického uskupení, ženijní jednotka, polní nemocnice, instruktoři.

3. Nebezpečí z jihu

V současnosti spočívá ohrožení z jihu především v masové neozbrojené migraci. Přes klesající počty po opatřeních některých států nelze příchod nové masové vlny zcela vyloučit.

Vojsko vs. neozbrojené masy

Zastavení a kontrola velkých, více méně neozbrojených mas lidí (max. tyče, kameny, zápalné lahve, nože) je v dnešní době obtížné. Musíme si uvědomit, že vojáci vybavení běžnými zbraněmi jsou schopni zastavit téměř jakkoliv velký dav, ale při dostatečném odhodlání davu jedině za cenu krvavého masakru. Střelba do sice zuřivého, životu nebezpečného, ale neozbrojeného davu je bohužel to, na co média hladově čekají. Proto je naprosto nutné investovat do vhodného technického vybavení a výcviku, nasadit dostatečné počty lidí i techniky a použít mechanických zábran kdekoli to je možné. Velkou pozornost je potřeba věnovat boji v mediálním prostoru, kde se vede asi hlavní část konfrontace.

Tím ale možnosti nekončí. Neozbrojený dav se může při podpoře zvenčí nečekaně změnit v dav ozbrojený palnými zbraněmi, v horším případě podporovaný ozbrojenými skupinami a gangy zevnitř hranice, na komunikacích, případně provádějící teroristické útoky na citlivé cíle pro vynucení průchodu svých soukmenovců. Tím se typ konfliktu radikálně změní a vojáci, vyzbrojení převážně zbraněmi pro kontrolu davu, se tak mohou stát snadnou obětí ozbrojenců.

Dalším typem konfliktu je vojenský útok z Turecka. Jakkoliv to zní hypoteticky až fantasmagoricky, v případě dohody Turecka s Ruskem o sférahách zájmu, zvětšujících se problémů s islámskou menšinou v Evropě, nebo dokonce deklarované nečinnosti Německa a Francie

za účelem „potrestání neposlušných zemí“, by mohlo být pro Turecko přitažlivé znova obsadit část bývalé Osmanské říše, otevřít si balkánskou cestu, dostat se podstatně blíže k Německu a vyčkat na další oslabení evropských velmocí. Vše pochopitelně za masivní podpory islámské „páté kolony“.

Lze si představit dvě varianty postupu Turecka na sever. Jedna je „pomalá“ varianta, s prvotním obsazením území, kde by deklarativně byla „ohrožena“ turecká nebo muslimská populace (jih Bulharska, Kosovo, Albánie, Bosna-Hercegovina) a pozdějším postupem dále. Druhá je „rychlá“ varianta, se snahou pomocí infiltrace, páté kolony, civilních dopravních letounů a lodí otevřít a udržet komunikace za účelem rychlého průniku hlouběji do Evropy.

Současnou geografickou nevýhodou Turecka je pochopitelně příliš malé území v evropské části, Bosporský průliv a krátké suchozemské hranice s Bulharskem či Řeckem. Klíčem k jakémukoli turecké útočné operaci je udržení komunikace mezi Asií a Evropou v dostatečné kapacitě. Jinou možností je „tvrdá“ občanská válka v Turecku mezi zastánci sekulárního a islámského státu. Zde lze uvažovat o zapojení evropských zemí (doufejme, že na straně sekulární části), třeba i k obraně Bosporu. V každém případě v zájmu České a Slovenské republiky je zastavit protivníka co nejdále na jihu.

Největší hrozby ze strany protivníka: Snadná infiltrace, pátá kolona (islámská, možná nová extrémní levice), mediální tlak při zadržování migračních vln, velikost turecké armády ve všech položkách a její mobilizační potenciál (plus možnost navýšení o množství dobrovolníků nebo dokonce regulérních vojsk z jiných muslimských zemí).

Potenciální zapojení AČR/OSSR: Podpora pro pohraniční vojska, brigádní uskupení až úplná mobilizace (v nepravděpodobném případě rozsáhlého útoku).

Text: Tomáš Foldyna, foto: Vladimír Marek a Latvijs armija

Pokračování příště

102. průzkumný prapor generála Karla Palečka v Prostějově

Organizuje

„VÝBĚR OSOB“

k rotě HUMINT ve dnech 6. – 8. 3. 2019

Mladší specialista roty HUMINT – hodnost rotmistr

Nabízíme:

- Nadstandartní platové podmínky
- Účast na zahraničních kurzech a cvičeních
- Prostor pro kariérní růst a sebevzdělávání
- Nasazení v zahraničních operacích
- Perspektiva dlouhodobého setrvání v odbornosti s dobou rozhodnou 7 let

Požadujeme:

- Středoškolské vzdělání s maturitou
- Praxe v AČR minimálně 2 roky
- Zdravotní klasifikace „A“
- Osvědčení k řízení vozidel ozbrojených sil sk. V-B (popř. V-C)
- Předpoklady pro získání bezpečnostní prověrky na stupeň „Tajné“
- Splněné výroční přezkoušení z tělesné přípravy za rok 2018 s hodnocením min. „dobře“
- Pokročilá znalost Anglického jazyka slovem i písmem (**min. úroveň SLP 2222**)

Profesní životopis vygenerovaný z ISSP a stručný motivační dopis s uvedenou kontaktní adresou a telefonní spojení (označené „RH-výběr“) zašlete e-mailem na adresu humint@army.cz nejpozději do 22. 2. 2019.

Kontaktní tel.: +420 973 411 360 nebo +420 602 568 076

Další informace také na <http://www.102pzpr.cz/>

Mezinárodní otevřený skialpinistický dálkový závod velitele PozS KRKOMEN TROPHY 2019

... závod pro opravdové tvrd'áky ...

100 km, 6.500 výškových metrů, 40 hodin

26. – 29. 3. 2019

www.krkomen.cz

Domino

V Domě armády Praha se v lednu uskutečnila první plánovací konference k mezinárodnímu cvičení Czech Lion 2019, které se bude konat v říjnu letošního roku v České republice. Zúčastní se ho prvky 7. brigádního úkolového uskupení s mechanizovanými jednotkami z Maďarska, Polska a Slovenska. Cílem cvičení bude prověření schopností velitelů a mezinárodních štábů velet podřízeným jednotkám bojového uskupení, společně plánovat, řídit boj a pružně reagovat na aktuální vývoj situace na bojišti.

Spolupráce s Gruzíí je pro českou armádu prioritou. Zdůraznil to náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Aleš Opaťa na konferenci Vojenského výboru NATO v Bruselu. Hlavními tématy lednového jednání bylo posílení vojenských schopností, rozvoj aliančních sil, nasazení vojsk v zahraničních operacích a vývoj bezpečnostní situace na Středním východě a v západní části Balkánu.

Na základně Bagram v Afghánistánu, kde v současné době působí 11. strážní rota BAF, se uskutečnilo předání zdravotnického vybavení pro Parwan General Hospital a Bagram Clinic. Slavnostního ceremoniálu se zúčastnil velvyslanec České republiky v Afghánistánu Petr Štěpánek, velitel 18. úkolového uskupení podplukovník František Vilím a velitel základny Bagram brigádní generál Daniel Conley.

Taktika, střelby i noční přežití

Třicet sedm příslušníků 4. výsadkové roty Aktivní zálohy 43. výsadkového praporu Chrudim drilovalo v lednu ve vojenském újezdu Hradiště v Doupovských horách taktiku zaměřenou na hlavní činnosti výsadkových jednotek. Hlavním tématem byla léčka na vozidlo.

Na Doupově prošli záložníci v krátké době už druhým cvičením v zimních podmínkách, kdy přivaly sněhu a poklesy teplot pod bod mrazu ztěžují podmínky výcviku. „Hlavním tématem tohoto cvičení je taktická činnost čety v léčce,“ informuje náčelník skupiny přípravy Aktivní zálohy 43. výsadkového praporu Chrudim nadporučík Pavel Kinc a dodává, že celý výcvikový týden věnovali chrudimští záložníci přípravě na finální akci.

Mrazy nikdo nepodcenil

První cvičení proběhlo v prosinci loňského roku. Především nováčci tehdy podcenili vybavení zejména pro noční přežití. Teploty klesaly k minus patnácti stupňům pod bod mrazu a ti, kteří neměli zimní spacáky, poznali sílu Doupovských hor. „Ukázalo se, že nejlepší přípravou je vlastní zkušenost, a proto přijeli tentokrát všichni s perfektní výbavou a několik nocí strávených na sněhu pro ně nebyl problém,“ říká nadporučík Kinc.

Každé cvičení začíná vždy opakováním taktiky, střeleckou přípravou a plněním úkolů komplexního polního výcviku v okolí základny. Po drilování taktiky přišel na řadu hlavní scénář námětu cvičení – provedení léčky na vozidlo s cílem získat zpravodajské informace o protivníkovi.

„Na začátku byl vydán bojový rozkaz, celou akci jsme si naplánovali a v polovině týdne jsme zahájili operaci přemístěním do pole s plnou výstrojí a výzbrojí,“ informuje velitel čety rotný Miloš Brus, bankovní úředník, který je v aktivní záloze u výsadkářů druhým rokem. „Po přesunu jsme působili několik dní v prostoru a tentokrát nikdo nepodcenil přípravu na noční přežití, takže všechno proběhlo bez problémů. Sněhu je tu opravdu víc než dost a mrazy jsou nejen v noci, ale i přes den. Zatím ale všechno zvládáme bez problémů.“

Všichni účastníci cvičení se shodují, že oproti civilnímu prostředí je tento výcvik něco úplně jiného. Podobné zkušenosti by jinde než u aktivní zálohy v Chrudimi nezískali.

Zkušení instruktoři předávají vlastní zkušenosti

„Na výcvik je tu kladen velký důraz, ale máme vynikající instruktory, z nichž mnozí prošli několika zahraničními misemi a předávají nám neocenitelné rady a zkušenosti, kterými oni sami na vlastní kůži prošli,“ pokračuje rotný Brus. „Jsme dobrá parta, táhneme za jeden provaz a funguje nám to. Jsme si vědomi, že určitě nikdy nebudeme na takové úrovni jako profesionální výsadkáři, ale určitě je našim cílem se k nim co nejvíce přiblížit.“

Záložníci v roli civilního obyvatelstva

Výcvik záložníků tentokrát probíhal současně s přípravou na certifikaci jednotky, která se připravuje na zahraniční nasazení. Proto část záložníků spolupracovala s jednotkou profesionálů, kdy jim vytvořili civilní obyvatelstvo země, v níž bude jednotka působit. „Byli velice věrohodní, své role se zhostili na výbornou a nutno podotknout, že jednotce jejich úkol vůbec neulehčili,“ informuje instruktor, který dohlíží na profesionální jednotku.

„Je to pro nás zase zkušenost, i když jsme tak zvaně na té druhé straně,“ říká jeden ze záložníků, který v civilu působí jako učitel na druhém stupni základní školy s aprobací matematika, fyzika. „Vidět profesionály přímo v akci, jak působí jako jednotka, jak se chovají v terénu, kde každý má své místo a co nastane v případě incidentu, to pro nás bylo nepředstavitelným zážitkem, ale znovu říkám, i neocenitelnou zkušeností.“

Doplňují ho i ostatní záložníci, kteří se na přípravě profesionální jednotky podíleli. „Tito profíci mají u mě velký obdiv a zaslouží si ocenění za to, co pro náš stát vykonávají. Profesionální příprava je základem, a pro nás budou vždycky velkým vzorem. Všichni, kteří jsme u chrudimských záložníků, před našimi paragány smekáme a jak říkal kolega, chtěli bychom se k nim výcvikově alespoň přiblížit. Určitě je to pro nás velká čest, že patříme k této jednotce, a uděláme pro náš výcvik maximum,“ dodává záložník, který je v jednotce nováčkem.

Výcvik s profesionály je pro záložníky přínosem

Jednotka 4. výsadkové roty Aktivní zálohy 43. výsadkového praporu má v současné době padesátiprocentní naplněnost. Z plánovaných sto padesáti záložníků je jich nyní na tabulkách šedesát dva.

V rámci výcviku se chrudimští záložníci připravují zejména na zvládnutí problematiky Personal Recovery S. E. R. E. – Survival, Evasion, Resistance, Escape – přežití, vyhýbání se, odpor a únik.

„Tato oblast v sobě zahrnuje celou řadu teoretických a praktických dovedností umožňujících záchranu a přežití v krizových situacích v prostoru vedení bojových operací,“ vysvětluje zaměření výcviku nadporučík Pavel Kinc. „Snažíme se výcvik příslušníků 4. výsadkové roty aktivní zálohy plánovat tak, aby probíhal společně s vyvedením našich profesionálních jednotek, protože souběžný výcvik dává záložníkům daleko více než samostatný výcvik a je pro ně velkým přínosem. Na tomto cvičení bylo pro ty, kteří se podíleli na výcviku s profesionální jednotkou, určitě velkou zkušeností pozorovat tyto vojáky při akci. Je to pro ně zase jiná zkušenost, ale zažili na vlastní kůži, jak probíhá jejich působení na zahraniční misi a stali se i aktivními účastníky při konkrétním incidentu, na nějž musela naše jednotka reagovat.“

Text a foto: Jana Deckerová

Domino

Archivní výbor NATO a VÚA Praha uspořádali v nové centrále NATO v Bruselu společnou výstavu k padesátému výročí Pražského jara. Cílem výstavy bylo připomenout tragické události Československa v roce 1968. Vystaveny byly dobové fotografie zachycující první hodiny a dny, které následovaly po invazi 21. srpna 1968, a ilustrovaly zmatek a bezmoc obyvatel Československa a odvahu fotografů při pořizování těchto fotografií. K dalším artefaktům patřily mapy, rozkazy vojenských funkcionářů, knihy, časopisy domácího i zahraničního tisku, dobové odznaky, vlajčka ze zničeného autobusu se seznamem demonstrovajících a podpisem Emila Zátopka, což je naprostý unikát, získaný od tehdejšího účastníka demonstrací.

Vojáci 43. výsadkového praporu již působí třetím měsícem v rámci zahraniční výcvikové operace EUTM v severozápadní africké republice Mali. První česká jednotka ochrany a podpory o síle roty je zařazena do struktury španělského praporu ochrany „Force Protection“ na výcvikové základně Koulikoro Training Center (KTC). K hlavním úkolům jednotky výsadkářů patří ochrana mezinárodního týmu instruktorů v rámci výcviku malijské armády.

V Centru simulačních a trenažerových technologií Brno trénovalo pětadvacet hasičů zásahy při mimořádných událostech. Cvičení Military Fireman 2019 je připravilo na požáry velkého rozsahu nebo nehody autobusů s velkým počtem zraněných osob. Jednalo se o události, kdy byly ohroženy desítky osob při havárii autobusu nebo velké požáry travnatých a lesních porostů. Prostředí pro realizaci scénářů cvičení zprostředkovaly simulátory virtuální reality.

Do čtyř minut ve vzduchu

Ranění z dopravních nehod, náhlá bezvědomí, úrazy malých dětí, popáleniny, zranění cyklisté nebo motokáři, to všechno jsou případy, u nichž v mnoha případech zasahuje Letecká záchranná služba Armády České republiky. Pro pacienty Plzeňského, Karlovarského i Jihočeského kraje létají armádní záchranáři čtyřadvacet hodin denně.

Na místo dorazí obvykle do dvaceti minut, většinu svého území ale pokryjí i rychleji. Armádní vrtulník W-3A Sokol může díky své výbavě létat i za ztížených povětrnostních podmínek, ve dne i v noci. V Plzni-Líních vzniklo armádní středisko Letecké záchranné služby před více než pětadvaceti lety. Před dvěma lety začala česká armáda kromě Plzeňského a Karlovarského kraje zajišťovat leteckou záchranku i pro Jihočeský kraj. K základně v Plzni-Líních proto přibyla domovská základna pro vrtulníky W-3A Sokol i v Bechyni.

Do vzduchu startují několikrát denně

Tým tvoří dvacet dva zdravotníků, kteří jsou vojáky z povolání. Slouží jak v Plzni-Líních, tak i v Bechyni. Tento vojenský tým doplňuje i třináct civilních zdravotníků. Ti předtím

působili na letecké záchrance u předchozího provozovatele. Jsou to čtyři lékaři a devět záchranářů.

„Ročně se v Plzni-Líních a Bechyni nalétá při záchrane pacientů přes tisíc letových hodin,“ informuje lékař a náčelník Odboru letecké záchranné služby a urgentní medicíny plukovník Zdeněk Pašek. „Během roku plně využijeme jak vojenské, tak i externí zaměstnance. Na obou našich stanovištích poskytujeme služby na stejně vysoké úrovni.“

V hangárech obou základen stojí několik vojenských vrtulníků v červenobílé kamufláži. Jeden je vždy připravený k okamžitému startu pro záchranu pacientů, ti ostatní jsou v péči techniků. Pokud zazní signál, vrtulník musí do vzduchu do čtyř minut. „Často to

zvládneme ale rychleji, náš medián je v Líních dvě minuty od přijetí výzvy,“ konstatuje Zdeněk Pašek. „Do limitu se bohatě vejdem.“

Při srdečních zástavách je rychlost poskytnutí pomoci nejdůležitější. Tyto pacienty se snaží vojenští záchranáři dopravit na cílové pracoviště co nejrychleji, aby měli šanci na obnovení srdeční akce a i celého organismu. Limit je v těchto případech šedesát minut, všechno proto musí klapat jako na drátkách. Do vzduchu startuje letecká záchranka české armády i několikrát za den.

Práce, při které se zachraňují životy

Než začne vojenský pilot létat s Leteckou záchrannou službou, musí mít nalétáno tisíc hodin, a specificky pět set hodin u záchranné služby. Najdou se i takoví piloti, kteří mají

nalétáno několikanásobně víc. Jedním z nich je i Peter Smik, který má za sebou několik desítek let v armádě a byl i na několika misích v Afghánistánu.

„U záchranky létám přes sedmáct let a oproti létání v misi nebo při výcviku je to úplně něco jiného,“ konstatuje pilot vrtulníku. „Tady vím, k jakému případu letím, obvykle se jedná o nějakou dopravní nehodu nebo úraz dítěte a téměř vždy jde o záchranu lidského života. Samozřejmě bych si tuto skutečnost neměl připouštět a chovat se jako profík, ale pokud víte, že se jedná o malé dítě, tak to vypustit nejde. Beru tuto svoji práci jako poslání, při němž zachraňujete životy a pokud se to podaří i díky našemu zásahu, je to fajn pocit.“

Jeho úkolem je dopravit lékařský personál na dané místo a přistát co nejbližší pacienta. „Musíme si uvědomit, že zraněný se musí naložit na palubu, místo přistání by tedy mělo být co nejbližší,“ pokračuje Peter Smik. „Mnohdy to ale není vůbec jednoduché, nejen že musím zkoumat terén a hledat vhodné místo, ale zároveň musím dbát o bezpečnost celé posádky a být připraven na okamžitý start po naložení pacienta.“

Se Sokolem ve dne v noci

Vojáci jako první letečtí záchranáři létali v případě nutnosti i v noci. Nehraje pro ně roli, zda letí za světla nebo za tmy. Díky tomu, že vrtulník Sokol má odmrazování, může vzlétnout i za podmínek, kdy by jiné záchranky nemohly. „Nejsme limitováni mraky, můžeme prostoupat jako velké letadlo nad oblačnost,“ říká pilot.

Typickým příkladem je situace, kdy je třeba doletět do hor, kde je slunce, přitom zbytek kraje kryje inverze a oblačnost. „Když je ale mlha, že i ptáci chodí pěšky, nelétají ani vojenské vrtulníky,“ dodává Smik. „Stejně je to i v případě silného větru. Limit je do sta kilometrů za hodinu. V těchto situacích je let nebezpečný pro všechny, nejen pro pacienta, ale i pro záchranáře.“

Posádka vojenské letecké záchranky mnohdy zasahuje v těžko přístupných oblastech. Jedná se o záchranu raněných v horském terénu nebo i z vodní hladiny. Evakuace a záchrana osob právě z vodní hladiny pomocí vrtulníku je jednou z nejnáročnějších činností záchranných prací. Proto posádka prochází pravidelným výcvikem.

Výcvik alfou a omegou

Drilování taktických postupů záchrany a evakuace osob z vodní hladiny za použití vrtulníku Armády ČR je pro posádku vojenských leteckých záchranářů velmi důležité. Procházejí proto pravidelným výcvikem obvykle v součinnosti se složkami Integrovaného záchranného systému.

Všechno musí být perfektně zkoordinované. Na vodní hladině se pilot nemá čeho chytit. Palubní technik ve dveřích vrtulníku, to jsou pilotovy druhé oči. „Tady se pozná, jak je pilot s vrtulníkem sžitý,“ říká Peter Smik. „Lítat

vodní hladinu je takzvaně ‚TOP‘ v umění vrtulníkového pilota.“

V případě záchrany raněných z vodní hladiny nejprve při nízkém průletu a s minimální dopřednou rychlostí skočí do vody záchranáři. Potom se k nim vrtulník vrací a za pomoci podvševového lana je bezpečně přepraví na břeh. Dalším manévrem je pak záchrana z gumového člunu s využitím palubního jeřábu. Všechno musí být perfektně zkoordinováno, aby nedošlo k ohrožení zachránců ani zachraňovaných osob.

„Při nesprávném manévru vrtulníku je záchranný člun tlačěn proudem vzduchu a neustále ujíždí pryč,“ vysvětluje pilot. „Posádka

musí provést přesný nálet a člun si přibít na vodní hladinu. Každá minuta výcviku je nesmírně cenná. Seběmenší zkušenost má v krizové ostré akci klíčový význam. Například při povodních jsou cvičením získané zkušenosti k nezaplacení.“

Text: Jana Deckerová, foto: Jan Kouba

Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich civilní profese

Záložníci pod lupou

Civilní povolání

Původně jsem vystudoval marketingovou komunikaci, ale již třetím rokem se věnuji pozici obchodního inženýra/zástupce v oblasti průmyslové automatizace. V současné době pracuji pro firmu LASCAM, kde pro své zákazníky hledám optimální řešení v oblasti automatizace výroby za pomoci laserových technologií a optické kontroly. Reálně stroje a řešení, které děláme, najdete nejčastěji v autech, mobilech, ale i vědě. Jsou to různě laserem řezané, značené, kalené, nebo očištěné díly. Zároveň řeším různé detekce vad, přítomnosti dílů a podobně pro kontrolu kvality ve výrobě. Je tedy možné, že např. QR kód na vašem bloku motoru, vzor uvnitř zadního světlometu vašeho auta, řez dílů ve vašem mobilu, část karoserie, displej vaší televize, atd., byl vytvořen nebo zkontrolován našimi lasery a kamerami. Krom této své běžné práce ještě

s otcem mám další malé podnikání, e-shop „Sullyhozbrojnice.cz“ s doplňky na zbraně a taktickým vybavením. Nejčastějšími zákazníky jsou příslušníci ozbrojených složek a sportovní střelci.

Vztah k armádě

Už jako kluk jsem tíhnul k tomu hrát si na policisty nebo vojáky. Táta mě v tom podporoval a poměrně brzy jsem dostal svou první vzduchovku. V rodině jsme měli pěknou tradici, kdy pradědeček z matčiny strany byl kapitánem v prvorepublikové armádě (konkrétně u dělostřelectva). Druhý pradědeček byl za druhé světové války v odboji. Během tzv. Pražského povstání oba bojovali na barikádách, a ten z otcovy strany položil za svobodu republiky svůj život. Já jsem cca od 15 let jezdil na akce s různými kluby vojenské historie. Nakonec jsem se věnoval airsoftu, kde jsme s přáteli

Poručík Jan Heřmánek

- **Narozen 10. 4. 1989 v Praze**
- **Vyrůstal v Praze**
- **Nyní žije v Říčanech za Prahou**

napodobovali moderní britskou pěchotu z 90. let. Jelikož již tehdy se v těchto klubech pohybovalo hodně lidí i z ozbrojených složek, tak jsem se dozvěděl o možnosti vstoupit do Aktivní zálohy AČR. V té době jsem již nastupoval na vysokou školu a tak jsem chtěl nastoupit „pouze“ do AZ, abych dokončil školu a pak se rozhodl, jak dále.

Proč AZ

Ke vstupu do záloh mne motivovala chuť dělat něco navíc, pomáhat chránit svou zemi a částečně tak vrátit společnosti možnost vzdělání, svobody, a dalších výdobytků, které rozhodně nejsou samozřejmostí. Roli samozřejmě hrálo, že vojenství mě vždy zajímalo a už jsem také působil jako zdravotník u Českého červeného kříže.

Přátelé mi to schvalovali, až na drobné výjimky. S rodinou to už bylo složitější, raději jsem svůj záměr oznámil, až když jsem již měl

Domino

Tým českých mentorů zahájil v lednu ve výcvikovém středisku Koulikoro Training Center (KTC) v africkém Mali šestitýdenní topografický kurz. Připravují se v něm budoucí malijští instruktoři, kteří budou v budoucnu sami školit místní vojáky. Malijští vojáci se v něm učí jak pracovat s buzolou, mapou a GPS. Musí umět například určit rozdíl mezi geografickým, mapovým a magnetickým severem. Budoucí absolventi kurzu procházejí řadou zkoušek, při nichž musí prokázat své znalosti a dovednosti.

Na Univerzitě obrany v Brně završilo pětíměsíční studium 25 účastníků resortního kariérového Kurzu pro vyšší důstojníky. Slavnostního vyřazení absolventů se účastnil i ředitel sekce rozvoje sil MO generálmajor Ivo Střecha, který ocenil, že se kvalita kariérové přípravy na Univerzitě obrany neustále zvyšuje a česká armáda se může prezentovat kvalitním důstojnickým sborem. Během slavnostního aktu se dostalo zvláštního ocenění dvěma absolventům kurzu. Kapitánu Davidu Kremličkovi, zástupci náčelníka štábu 71. mechanizovaného praporu, udělil rektor UO Medaili Univerzity obrany za nejlepší studijní výsledky.

Prezident Miloš Zeman propůjčil s účinností od 1. února 2019 hodnost brigádního generála plukovníkovi gšt. Romanu Náhončíkovi, a to na dobu jeho služebního zařazení ve strukturách Vrchního velitelství spojeneckých sil v Evropě, kde bude ředitelem jedné sekce. Ceremoniálu se účastnili ministr obrany Lubomír Metnar a náčelník GŠ AČR armádní generál Aleš Opata.

s armádou podepsanou smlouvu a čekal mě nástup na Kurz základní přípravy. Rodiče mě nakonec podrželi, ale samozřejmě o mě měli a stále jistě mají strach, takže jsem tím předešel nějakému rozmlouvání.

V době mého nástupu (v roce 2010) existovaly pouze jednotky strážních rot pod KVV a pět jednotek u pravidelných bojových útvarů AČR (102. pzpr, 601. sks, 72. mpr, 73. tpr a 41. mpr). Jelikož jsem určitě chtěl k bojovému útvaru, tak jsem si vybral 72. mechanizovaný prapor z Přáslavic, už protože jsem tam měl kamaráda a trochu jsem věděl, jak to tam vypadá. Začal jsem na prvním cvičení (po úspěšném ukončení KZP) jako obyčejný střelec (tehdy ještě se vz. 58). Zřejmě jsem se u tehdejšího velitele čety (a současného velitele roty) nezapsal špatně, a tak jsem na dalším výcviku již byl neformálně zařazen na pozici velitele sekce. S postupem let jsem se vypracoval přes velitele roje a velitele družstva až do bodu, kdy se naše mechanizovaná četa AZ transformovala na mechanizovanou rotu a já byl jmenován velitelem 1. mechanizované čety.

Pozice velitele čety

V současné době jsem velitelem mechanizované čety a mojí úlohou je velení čtyřem obrněným transportérům (zatím ještě BVP-2) a jejím osádkám, což je 30 mužů nebo žen. V rámci tohoto vedení jsem odpovědný nejen za plnění úkolů čety jako celku, ale taky jsem odpovědný za výcvik svých podřízených. V rámci roty se také podílím na střeleckém výcviku naší roty.

Cvičení pro celou mechanizovanou rotu máme cca třikrát až čtyřikrát do roka (cca do roční období, to jeden výcvik roty) v délce 7–10 dní, k tomu jsou navíc různé specializační kurzy a výcviky pro velitele. Téměř každý rok vyčerpám plnou dotaci výcvikových dní (42 dní včetně volna za nepřetržitý výcvik), což je podle mě dostatečné a zároveň na hranici snesitelnosti pro zaměstnavatele vojáků

v AZ obecně. Co bych rád zlepšil je efektivita výcviku v rámci snížení byrokracie, ale to je bohužel také specifikum každé armády. Myslím, že cíl, aby vojáci v AZ přibližně dle Paretova pravidla zvládali 80 % schopností vojáků z povolání za 20 % výcvikového času je reálný a pomalu k němu směřujeme.

Díky tomu, že jsem už v AZ poměrně dlouho, tak vidím vývoj v náhledu na AZ i u vojáků z povolání. Dříve se nezřídka stávalo, že nás měli za trempy, nebo jen lidi co to mají jako placené hobby. De facto se téměř vždy jednalo o vojáky, kteří AZ neviděli nikdy na vlastní oči, nebo soudí podle prvních dobrovolných výcviků kolem roku 2001. Takové fámy a legendy pak žijí dlouho svým životem. Dnes je situace diametrálně jiná a i většina vojáků z povolání, kteří nás neznají osobně, chápou, že jsme jejich kolegové a partneři, pokud půjde tak říkajíc „do tuhého“. Samozřejmě i dnes se objeví někdo, kdo si hlavně na internetu vylije srdíčko, že mu „krademe práci“, nebo „bereme vybavení“, ale to jsou spíš jedinci, kteří se potřebují nějak zviditelnit. Jak říká náš současný NGŠ, většina chápe, že jsme jedna armáda a potřebujeme se.

Je nemálo lidí, které jsme v četě/rotě vycvičili a předali dále do profesionální části armády. Sám jsem o tom uvažoval několikrát, ale nakonec mi tento stav vyhovuje nejvíce. Žiju dva odlišné životy, dvě kariéry. Hlavním důvodem jsou finance (armáda by mi nemohla nabídnout tolik, kolik v současnosti vydělávám) a rodina (stěhování k útvaru).

*Podle vyprávění Jana Hejmánka připravil Michal Voska,
foto: archiv por. Hejmánka*

Boxer míří do světového ringu

Kolový obrněný transportér Boxer z portfolia konsorcia ARTEC patří mezi nejmodernější a nejvýkonnější vozidla ve své kategorii. Jeho technologická vyspělost ale zároveň po dlouhou dobu představovala „rub jedné mince“, neboť se samozřejmě promítala do vysoké jednotkové ceny tohoto typu a odrazovala potenciální zájemce od jeho nákupu. Nyní se však zdá, že tato psychologická bariéra byla konečně prolomena a pro akvizici Boxeru se kromě původních provozovatelů Německa a Nizozemska rozhodly hned tři další země – Litva, Slovinsko a Austrálie. Navíc Bundeswehr v současnosti rozšiřuje svůj vozový park Boxerů o 131 kusů a stejně tak britské Ministerstvo obrany dne 31. března 2018 oznámilo, že se znovu zapojuje do programu Boxer, a ARTEC tudíž může od roku 2023 pro ostrovní království vyrobit až 800 nových obrněnců.

Výsledek mezinárodní kooperace

Vznik kolového obrněného vozidla Boxer MRAV (Multi-Role Armoured Vehicle) se datuje do počátku 90. let minulého století. Tehdy Bundeswehr hledal nástupce strojů TPz 1 Fuchs a také některých verzí pásových transportérů M113. Na vývoji nového typu Německo zpočátku spolupracovalo s Francií (která řešila obdobný problém s letitými stroji VAB a AMX-10P), následně se přidala také Velká Británie.

Vše bylo ale nakonec jinak – nejdříve z programu odstoupila Francie (ta dala přednost domácímu vozidlu VBCI) a následně Velká Británie (která chtěla vyvíjet vlastní obrněnc

v rámci iniciativy FRES). Naopak se mezitím k programu připojilo Nizozemsko a vzniklo konsorcium ARTEC (ARmoured TEChnology) sdružující zbrojovky Krauss-Maffei Wegmann, Rheinmetall a Stork (jež se ovšem stala v březnu 2008 součástí korporace Rheinmetall). První ze 12 sestavených prototypů byl veřejnosti ukázán v prosinci 2002. Po řadě peripetií, které doprovázejí prakticky každý mezinárodní program, Německo nakonec objednalo 272 Boxerů (dodaných mezi zářím 2009 a březnem 2016; z toho 125 v konfiguraci pro přepravu pěšího družstva, 72 sanitních vozidel, 65 velitelsko-štabních strojů a 10 vozidel pro výcvik řidičů) a Nizozemsko celkem 200 (z čehož bylo

52 ambulancí, 36 velitelsko-štabních automobilů, 92 ženijních strojů, 12 logistických vozidel a osm vozidel pro výcvik řidičů; dodávky probíhaly v období let 2013–2018).

Další nákupy poté na dlouhou dobu ustrnuly a i přes poměrně aktivní prezentaci typu na mnoha veletrzích a akcích podobného formátu ve světě se výrobci nedařilo získat žádný armádní kontrakt. Proto se dokonce objevily spekulace o možnosti úplného odstavení výrobních linek konsorcia ARTEC – jedné v nizozemském městě Ede, působící pod hlavičkou Rheinmetall MAN Military Vehicles Nederland B. V., a dvou v Německu, kde má Krauss-Maffei

Wegmann GmbH & Co. KG svou továrnu v Mnichově, zatímco Rheinmetall MAN Military Vehicles GmbH vyrábí Boxery v Kasselu.

Konečně exportní úspěch

Změna nastala až v prosinci 2015 (následně, dne 22. srpna 2016, byla podepsána smlouva), kdy Ministerstvo obrany Litvy oznámilo, že vybralo Boxer jakožto novou bojovou platformu pro svou Mechanizovanou pěší brigádu „Železný vlk“ (v litevštině „Geležinis Vilkas“, což odkazuje na mytologické zvíře ze středověké legendy a je zřejmě i důvodem, proč Boxery obdržely místní označení „Vilkas“, tedy „Vlk“). Na rozdíl od německo-nizozemských obrněnců, jež plní především podpurné a zabezpečovací úlohy, má 88 litevských strojů v hodnotě 390 mil. eur působit v roli BVP. Za tímto účelem budou osazeny bezosádkovou věžovou stanicí Samson Mk II od izraelské firmy Rafael, s instalovaným 30mm automatickým kanonem Mk.44 Bushmaster II (stabilizovaným ve dvou rovinách, s nezávislými zaměřovacími komplety pro velitele i střelce), spřaženým kulometem ráže 7,62mm a dvojnásobným odpalovacím zařízením pro PTRS Spike-LR. První dva kusy Boxeru (ve verzi pro školení řidičů) do Litvy dorazily v polovině prosince 2017 a ukončení dodávek do posádek Rukla a Alytus se předpokládá v roce 2021.

Ve stejném období jako litevská armáda oznámil v prosinci 2015 i Bundeswehr, že svůj stav doplní 131 obrněnými transportéry Boxer ve vyšší konfiguraci A2, přičemž jejich pořízení vyjde na 476 mil. eur. Do konstrukce verze A2 se promítly zkušenosti získané během nasazení v Afghánistánu a mj. zahrnují instalaci nového pozorovacího přístroje řidiče, automatického identifikačního systému, úpravu chlazení motoru i výfukového systému,

doplnění brzdové soustavy o jednotku ABS či nový protipožární systém. Vylepšení se dotkla také situačního přehledu osádky a ovládání bezosádkové zbraňové stanice FLW200. Další změny prodělaly komunikační vybavení vozidla i jeho elektrická síť. První takovýto stroj převzala německá armáda 30. listopadu 2017 a produkce má probíhat až do roku 2020. Kromě toho do poloviny roku 2020 prodělá upgrade na standard A2 také část již sloužících strojů staršího provedení A1 – 124 pěchotních obrněných transportérů, 72 ambulancí, 38 velitelsko-štábních a 12 školních vozidel. Po ukončení všech těchto modernizačních projektů bude Německo provozovat celkem 403 (oficiální zdroje někdy také uvádějí 405) Boxerů standardu A1 a A2.

V roce 2016 se typ Boxer zapojil rovněž do soutěže na nové bojové průzkumné vozidlo CRV (Combat Reconnaissance Vehicle) u „protinožců“. V Austrálii ve finále porazil konkurenční stroj AMV35 nabízený tandemem firem Patria a BAE Systems, což představitelé Ministerstva obrany oznámili 14. března 2018. Důležitou podmínkou celého obchodu za přibližně 3,3 mld. eur byl požadavek na úplný transfer výroby na australské území, stejně jako vznik místních opravárenských kapacit s předpokládanou dobou fungování v horizontu příštích třiceti let. Kompletace první série z minimálně 211 pořizovaných strojů a její zařazení k armádnímu výcvikovému středisku se předpokládá do května 2020, zatímco u bojových jednotek mají nové obrněnce začít nahrazovat 253 stávajících vozidel ASLAV v červenci 2021. Počáteční operační schopnosti mají nové stroje získat v roce 2022, plných operačních schopností nabydou o dvě léta později, kdy také skončí výroba posledních objednaných kusů.

Počátkem loňského února se objevila překvapivá zpráva, že zájemcem o pořízení přinejmenším 48 Boxerů se stalo Slovinsko. (Tato informace je zajímavá přinejmenším proto, že se slovinské Ministerstvo obrany se v roce 2006 rozhodlo pro akvizici 135 kusů obrněných vozidel AMV od finského výrobce Patria Land Systems Oy. V červnu 2009 Finové sice dodali první stroj, ale v roce 2012 došlo pro nedostatek financí ke vzájemné dohodě a celý program byl ukončen poté, co armáda převzala pouhých 30 kusů.) To chce tímto typem vybavit nejprve jednu a později druhou mechanizovanou bojovou skupinu v rámci svého pozemního vojska. Výzbroj nového kolového BVP má sestávat z bezosádkové zbraňové stanice s 30mm automatickým kanonem a spřaženým 7,62mm kulometem. Finance na pořízení této techniky mají být k dispozici v období 2018 až 2020 s tím, že dodávky budou probíhat tak, aby první vozidla byla k dispozici k výcvikovým účelům během tohoto roku, první bojová skupina dosáhla operačních schopností v roce 2022 a druhá skupina pak o tři roky později.

Jak již bylo v úvodu předesláno, prozatím posledním komerčním úspěchem ARTECu je dohoda s Velkou Británií, jež loni 31. března deklarovala svůj návrat k programu Boxer, který opustila v červenci 2003 na úkor nakonec nerealizovaného projektu FRES (Future Rapid Effects System). Britové, nyní uvažující o modernizaci svého parku obrněných vozidel v rámci programu MIV (Mechanised Infantry Vehicle), pro tento účel hodlají vyčlenit zhruba 3,4 mld. eur. Za ně plánují získat asi 500–800 nových obrněnců, přičemž se předpokládá, že nahradí především vozidla Mastiff a Foxhound patřící do kategorie MRAP. Nejpádnejším argumentem německého konsorcia

v tomto zatím poněkud abstraktním projektu (dosud totiž není například jasné konkrétní množství poptávaných strojů) je nabídka, že alespoň 60 % komponentů nových vozidel vyrobí domácí britský průmysl. Za tímto účelem už ARTEC uzavřel partnerství s firmami jako BAE Systems, Thales UK, Raytheon UK, Rolls-Royce a Pearson Engineering. Závěrem tedy lze konstatovat, že ačkoli se ještě před pár lety zdálo, že služba obrněných transportérů Boxer se omezí na země svého původu – čili Německo a Nizozemsko –, opak se ukázal být pravdou. Současné zhoršení bezpečnostní situace ve světě a s tím spojené navýšení obranných rozpočtů v řadě zemí vytvořily prostor pro nákupy moderních (a proto také pochopitelně drahých) vozidel, na něž předtím nebyl dostatek financí. Boxery proto v nejbližší době zamíří také do dalších destinací, kde mohou ukázat svou bojovou hodnotu.

Text: Dušan Rovenský,

foto: ARTEC, Bundeswehr, MO Nizozemska, MO Austrálie, MO Litvy

Boxer CRV v detailu

Zřejmě nejvýkonnější variantou Boxeru je v současné době modifikace CRV (Combat Reconnaissance Vehicle) pro australské pozemní síly, která se vyznačuje bojovou hmotností 38,5 t, a rozměry (d x š x v) 7,93 x 2,99 x 3,24 m. Jeho osádka tvoří řidič, střelec-operátor a velitel, přičemž v zadní části korby se může přepravovat ještě čtyřčlenný roj.

Stroj pohání přeplňovaný vznětový osmiválec MTU 8V199 TE20/21 o výkonu 530 kW při 2 300 ot/min, jenž je propojen se samočinnou sedmistupňovou převodovkou Allison HD4070. Kompletní powerpack může osádka za asistence jeřábu vyměnit v polních podmínkách za méně než 30 minut. Vozidlo má trvalý pohon všech kol osazených pneumatikami Michelin X-Force XML s dojezdovými vložkami a v jeho výbavě nechybí soustava centrálního dohušťování. Měrný tlak vozidla na povrch je 18,7 kW/t. Maximální rychlost překračuje 100 km/h, dojezd je větší než 650 km. Boxer dokáže vyjet svahy o sklonu 60 % s nejvyšším bočním náklonem až 30 %. Také překonává 0,8 m vertikální překážky a přejezdí příkopy s šířkou do 2 m. Minimální vnější obrysový průměr zatáčení obrněnce dosahuje 18 m.

Základ balistické ochrany je postaven na svařenci z tvrzené oceli, doplněném pomocí závesných zámek dalšími vrstvami z ocelových plátů. Nejohroženější partie, jako je např. strop korby, chrání zvláštní pasivní keramické pancéřování splňující normu STANAG 4569 Level 6. Kvůli zvýšení odolnosti proti minám a nástražným výbušným zařízením má dno korby kromě třívrstvé podlahy také promyšlenou soustavu dutin, která pohlcuje případný účinek exploze. Ochranu před střelami z protitankových zbraní a PTRS navíc umocňuje systém aktivní ochrany ADS (Active Defence System). Boxer CRV pochopitelně disponuje také filtroventilačním zařízením zabezpečujícím jeho interiér před účinky ZHN a klimatizační jednotkou.

Primární výzbroj je lafetována v celokruhově otočné věži Lance MTS (Modular Turret System) a sestává z 30 mm automatického kanonu MK30-2/ABM s kadencí 200 ran/min, náměrem v rozsahu -10 až +45° a dvojitým podáváním střeliva z dvousetranného zásobníku. Při střelbě podkaliberními náboji proti pancéřovaným cílům má kanon účinný dosah 2 000 m, respektive 3 000 m při postřelování nepancéřovaných prostředků víceúčelovou municí. Navíc obrněnec CRV disponuje ještě spáženým kulometem MAG 58 ráže 7,62 mm a dvojnásobným OZ kompletem MELLS (Mehrrollenfähiges Leichtes Lenkflugkörper-System) pro PTRS Spike-LR, jež mají účinný dostřel 200–4 000 m a schopnost probíjet přes 700 mm válcovaného homogenního pancíře. Na horních partiích věže se dále nachází bezosádková zbraňová stanice s 12,7 mm kulometem M2HB, připojená k zaměřovacímu systému střelce-operátora i velitele. Díky tomu Boxer CRV nebude disponovat pouze funkcí „hunter-killer“ (tj. velitel vyhledává cíle, které následně předává střelci-operátorovi k likvidaci), ale i „killer-killer“ (čili oba tyto členové osádky mohou simultánně ničit dva cíle, každý jinou zbraní).

Cíle může osádka lokalizovat a zbraně na ně navádět pomocí páru nezávislých digitálních zaměřovačů – panoramatického SEOSS-P (Stabilized Electro Optical Sight System) pro velitele a sektorového SEOSS-S pro střelce-operátora – zahrnujících denní/noční větev, integrovaný laserový dálkoměr a balistický počítač. Integrovaný komplet SAS (Situational Awareness System) automaticky zjišťuje a sleduje cíle v azimutu 360° okolo vozidla, čímž snižuje reakční dobu osádky a její únavu při dlouhodobé bojové činnosti. Stroj disponuje též soustavou optických čidel detekce a indikace laserového ozáření LWS (Laser Warning System) a zvukovým senzorem ASLS (Acoustic Sniper Locating System) sloužícím mj. k odhalování zamaskovaných nepřátelských palebných postavení. Ve stroji Boxer CRV je instalované sofistikované spojovací vybavení, na něž je napojený bojový vozidlový informační systém.

Připraveno ve spolupráci s redakcí ATM

Lasery pro dálkové dobíjení

Americká agentura pro pokročilé vojenské výzkumné projekty DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency) hodlá otestovat zcela novou technologii dálkového dobíjení bezpilotních letadel s elektrickým pohonem. Díky laserovým paprskům by u nich teoreticky mohla dosáhnout neomezené vytrvalosti letu, otázkou ale zůstává, zda by v praxi výhody byly natolik zásadní, aby vyvážily potenciální rizika.

Přednosti elektricky poháněných bezpilotních letadel jsou zřejmé – většinou minimální hlučnost, ekologický provoz a možnost snazší výroby pohonných ústrojí pro menší kategorie strojů. Proti nim ovšem stojí omezení v podobě kapacity baterií, jejichž přidávání většinou vede k neúměrnému nárůstu hmotnosti. Jednou z poměrně slibných cest, jíž se kvůli tomu konstruktéři dnes vydávají, je využití solární energie, kterou lze baterie dobíjet s využitím fotovoltaických panelů integrovaných na povrchu bezpilotních strojů. Nicméně i tyto technologie mají své limity – kvůli požadavkům na plochu panelů se zatím používají pouze u experimentálních letounů s křídlem o značném rozpětí, létajících ve velkých výškách.

Agentura DARPA se nyní chce pokusit prodloužit vytrvalost letu elektrických bezpilotních letounů i v nižších hmotnostních kategoriích. Využít k tomu hodlá laserové paprsky, které by v průběhu letu měly být vysílány na solárními panely pokrytý povrch stroje. Tento princip dobíjení už byl i v rámci jiných průmyslových sektorů otestován a byla prokázána jeho funkčnost, i když většinou jen na vzdálenost desítek centimetrů či jednotek metrů.

DARPA ovšem nyní oznámila, že plánuje ověřit možnost laserového dobíjení letícího stroje až na vzdálenost 10 km. Pod označením SUPER PBD (Stand-off Ubiquitous Power/Energy Replenishment – Power Beam Demo) spustila program, v němž má být jako demonstrátor použit bezpilotní letoun Silent Falcon od stejnojmenné americké firmy z Albuquerque v Novém Mexiku. Jde o průzkumný stroj o hmotnosti 14,5 kg s rozpětím křídla 4,4 m, který je poháněn elektromotorem a jednou vrtulí a zčásti je ptažen fotovoltaickou

vrstvou, díky níž dosahuje vytrvalosti letu až pět hodin. Vzhledem k tomu, že tato vrstva pokrývá pouze horní část křídla, bude nutné pro zmíněný test doplnit alespoň malé solární panely také na svislou ocasní plochu.

Pokud by se prokázala funkčnost celého konceptu, slibuje DARPA další prodloužení dosahu dálkového nabíjení a možnost takto napájet i větší stroje, které by mohly najít uplatnění jak v civilním, tak i vojenském sektoru. Například při monitoringu oblastí zasažených přírodními katastrofami by nebylo nutné časté přistávání a opakované vzlety za účelem výměny baterií, stroje s teoreticky neomezenou vytrvalostí by mohly sloužit také jako platforma pro retranslaci signálů mobilních telefonů a podobně.

Existuje ovšem i celá řada pochybností o smysluplnosti dálkového napájení. V první řadě bude nutné vyřešit přesné zaměření malého

letícího stroje a správné směřování laserového paprsku. Jeho vytvoření, ať už bude použita jakákoliv metoda, bude energeticky velmi náročné a pozemní dobíjecí stanice proto bude představovat zřejmě velmi drahý a složitý systém. Vědci budou muset řešit také otázku bezpečnosti, protože výkonným laserem nelze „jen tak“ svítit do prostoru, v němž se pohybují i pilotovaná letadla (v první fázi testů proto budou paprsky pravděpodobně vysílány z vrcholů kopců na letoun letící pod jejich úrovní). A i když bude technologie fungovat, bude prostupnost laseru vzduchem ovlivněna jeho kvalitou a zejména jevy, jako jsou dešť, prach či hustá mlha. Potenciálních překážek pro dálkové laserové dobíjení je tedy více než dost, na druhou stranu DARPA v minulosti uvedla do praxe mnohé technologie, o nichž předtím většina lidí ani nepřemýšlela.

Text: Tomáš Soušek, foto: Silent Falcon

Challenger 2 Mk.2 Black Night představen

Na výstavě spojené s dynamickými ukázkami Defence Vehicle Dynamics (DVD) 2018, pořádané na britském polygonu Millbrook ve dnech 19. – 20. září, se kromě jiné techniky představil také dlouho očekávaný demonstrátor modernizovaného tanku Challenger 2 Mk.2 alias Black Night, vzniklý v rámci iniciativy LEP (Life Extension Project). Cílem tohoto vylepšení má být zvýšení bojové hodnoty Challengerů 2 a tím pádem i prodloužení jejich služby až k horizontu roku 2035.

Projekt LEP byl oficiálně představen v červnu 2013, kdy britské Ministerstvo obrany poprvé potvrdilo, že pod touto zkratkou vznikne koncept modernizace Challengeru 2. Zde je nutné uvést, že již dříve, před vysláním do zahraničních misí, absolvovaly všechny Challenger upgrade v oblasti balistické ochrany. Během nasazení v Kosovu mechanici na tanky montovali moduly přídavného pancéřování známého pod označením Dorchester. Jednalo se o nejnižší stupeň – tzv. Tier 1 – složený z pasivních segmentů umístěných na bocích

a reaktivního pancéřování na přední části korby. Stejná konfigurace se objevila na Challengerech při invazi do Iráku v roce 2003. V pozdějších letech byla na obrněnce aplikována odolnější sada Tier 2, zesilující především spodní partii před výbuchy min a IED a nahrazující bloky reaktivního pancéřování nevybušným druhem balistické ochrany, včetně tzv. mřížové záštity. Takovéto řešení se ovšem hodí jen do některých geografických lokací, neboť hmotnost Challengeru 2 TES (Theatre Entry Standard) vybaveného soupravou Tier

2 se dostala na hodnotu 75 t a zásadně tank omezuje při provozu. I proto tento typ nyní nasazený v Estonsku, kde je součástí tzv. před-sunuté přítomnosti eFP (enhanced Forward Presence) Severoatlantické aliance, postrádá veškeré přídavné pancéřování korby i věže, neboť místní terén i komunikace (zejména málo únosné mosty) jsou pro takto těžká vozidla nevhodné.

Oproti tomu demonstrátor Challenger 2 Mk.2 Black Night (v některých zdrojích se objevuje i nesprávné označení Black Knight, ovšem

výrobce jednoznačně uvádí „night – noc“, nikoli „knight – rytíř“) od společnosti BAE Systems nabízí jiné a v mnoha ohledech progresivnější řešení. Namísto postupného zesilování pancéřování sází na instalaci kompletu aktivní ochrany Iron Fist, kombinujícího v sobě výhody jak kategorie „soft-kill“, tak „hard-kill“. Jde o výrobek izraelské firmy IMI Systems Ltd. integrovaný na britský tank prostřednictvím společnosti GDLS-UK, který se skládá ze soustavy radiolokačních a pasivních infračervených senzorů, řídicí jednotky, dvojice vrhačů (každý nabitý dvěma tzv. efektory, optimalizovanými k ničení přilétajících střel vypálených z nepřátelských ručních protitankových zbraní, PTRK, ale i tankových kanonů) a po jednom elektrooptickém rušiči namontovaném na obou odpalovacích zařízeních. Iron Fist dokáže likvidovat všechny relevantní hrozby v okruhu 360° okolo vozidla, včetně těch vyžadujících vysoký úhel elevace vrhačů/rušičů. Multispektrální dýmovou clonu mohou vytvářet vrhače zadýmovacích granátů, soustředěné do dvou pětic na čele věže a identického počtu na její zadní straně.

Mezi další zásadní vylepšení patří oblast situačního přehledu a digitalizace přístrojového vybavení. Změna tkví v nahrazení původních optických přístrojů velitele a střelce novými systémy. Zatímco pracoviště prvního z nich je namísto zastaralého modelu VS 580-10 osazeno denním/nočním typem PASEO (Panoramic Advanced Stabilized Electro-Optical sight) od Safran Electronics & Defense, oba mohou nově využít termovizní aparaturu THETIS (Thermal Tank Infrared System) produkovanou divizí Land & Naval Defence Electronics

firmy Leonardo. Pozice řidiče je nově osazena pasivním multispektrálním nočním pozorovacím přístrojem DNVS 4 (Driver's Night Vision System) stejné značky.

Panoramatický zaměřovač PASEO v sobě kombinuje denní HD a noční termovizní kamery, laserový dálkoměr a balistický počítač. PASEO má celokruhový odměr a náměr v rozsahu od -30° do $+62^\circ$. Noční větev operuje ve vlnových délkách 3–5 a 8–12 μm a dokáže plynule měnit zorné pole v rozsahu 1,9–15,2°. Na tanku Challenger 2 Mk.2 je zaměřovač velitele chráněn pouzdrem s pancéřováním úrovně 2 dle normy NATO STANAG 4569. Nepřátelský tank nebo jiný obdobný cíl může detekovat na vzdálenost až 15 400 m, rozpoznat na 7 600 m a přesně identifikovat na 4 000 m. Komplet THETIS o hmotnosti 13 kg a rozměrech 245 × 240 × 505 mm, umístěný v pancéřované schránce nad hlavní kanonu, nahrazuje originální termovizní systém TOGS II (Thermal Observation and Gunnery Sight) sloužící jak veliteli, tak střelci. Zatímco jeho odměr je totožný s rozsahem pohybu věže, náměr lze provádět od -20° do $+60^\circ$. Konkrétní konfigurace aparátu s rozlišením 640 × 512 px závisí na preferenci zákazníka – může používat vlnovou délku buď 3–5 μm (v tom případě má při dvojnásobném zvětšení zorné pole 8 × 10°, při čtyřnásobném 2,4 × 1,9°) nebo 8–12 μm (široké zorné pole 9 × 7,2°, úzké zorné pole 2,5 × 2°).

Řidičský přístroj DNVS 4 zahrnuje jak denní 1/3" barevnou CCD kameru, tak noční termovizi. Noční senzor působí ve vlnové délce 8–14 μm , jeho zorné pole pokrývá 52 × 39° a rozlišení je 640 × 480 px. Po přepnutí do denního módu

se zorné pole kamery změní na 62 × 46,5° a rozlišení na 752 × 582 px. Výrobce udává hmotnost přístroje 6,6 kg a jeho rozměry 199 × 92 × 221 mm.

Samozřejmě, obraz a informace získané prostřednictvím moderní elektroniky se budou přenášet na soudobé grafické rozhraní jednotlivých členů osádky. Otevřená architektura celého kompletu umožní v budoucnosti doplňovat funkce dle aktuálních potřeb.

Kromě zlepšení bojových vlastností tanku má být dle prohlášení zástupců BAE Systems výhodou Challengeru 2 Mk.2 maximální možná míra shodného přístrojového vybavení s rodinou obrněných vozidel Ajax, zaváděnou v současné době. Toto řešení mj. nabízí snížení nákladů a času potřebných na výcvik osádek, pro které postačí krátké zaškolení, po jehož absolvování dokáží okamžitě přejít na jiný druh techniky.

Zda britská armáda zavede Black Night, tedy Challenger 2 Mk.2, do svého arzenálu, ukáže nejbližší období, neboť do konce letošního roku Ministerstvo obrany rozhodne, zda zakázku na modernizaci tankového vojska získá BAE Systems (ve spolupráci s dalšími firmami – GDLS-UK, QinetiQ, Leonardo, Moog a Safran) nebo konkurenční Rheinmetall (k němuž se za tímto účelem připojili výrobci Supacat, Thales UK a BMT).

Text: Dušan Rovenský, foto: UK MoD/Crown Copyright

Francie**Francie nakupuje modernizované stíhačky Rafale**

Francouzské Ministerstvo obrany u firmy Dassault Aviation objednalo dalších 28 vylepšených stíhaček Rafale za dvě miliardy euro. Zároveň Paříž oficiálně spustila vývoj nejnovější verze Rafale F4, která bude dostupná od roku 2024. První let demonstrátoru stíhačky Rafale se uskutečnil již v roce 1986 a stíhačka vstoupila do výzbroje francouzského letectva v roce 2001. Celkově francouzské Ministerstvo obrany objednalo 180 jednosedadlových Rafale C, dvousedadlových Rafale B a jednosedadlových námořních Rafale M. Do konce minulého roku francouzské letectvo a námořnictvo převzalo 152 stíhaček Rafale B/C/M a poslední stroje z původní objednávky převezme v roce 2024. Podle tiskových materiálů Dassault Aviation flotila francouzských stíhaček Rafale nalétala již 270 000 hodin, z toho 40 000 hodin v bojových operacích (především v Africe).

Estonsko**16 000 útočných pušek pro estonskou armádu**

Americká firma Lewis Machine & Tool Company (LMT) dodá estonské armádě 16 000 nových útočných pušek. Firma ve výběrovém řízení porazila 13 konkurentů, včetně České zbrojovky. Vítězství LMT oznámilo estonské centrum pro obranné akvizice RKR (Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus). Pušky budou v ráži 5,56 mm a pušek pro přesnou střelbu v ráži 7,62 mm. Podpis finální dohody v hodnotě 22 milionů euro je očekáván v několika příštích měsících. Dodávky proběhnou v letech 2019 až 2022. Smlouva rovněž zahrnuje opci na dodávku další várky pušek do roku 2026. Vítězné typy zbraní v ráži 5,56 mm a 7,62 mm nebyly zveřejněny. Podle fotek z testování ale LMT soutěžila s útočnou puškou MLCPS v ráži 5,56×45 mm a CQBMWS v ráži 7,62×51 mm. Dodejme, že zbraně společnosti LMT (založená v roce 1980) používá mimo jiné armáda Nového Zélandu a britská SAS.

Turecko**250 tanků Altay pro tureckou armádu**

Cena smlouvy nebyla zveřejněna. Předchozí odhady mluví ale o ceně 3,5 miliardy dolarů za 250 tanků. Tomu i odpovídá odhadovaná jednotková cena tanku 5,5 až 6 milionu dolarů, protože při podobných projektech se počítá s 50% (z celkové částky) na nákup techniky a s 50% pro provozní zázemí. Spolu s BMC na projektu tanku Altay spolupracují turecké firmy Roketsan (balistická ochrana), Aselsan (systém řízení palby Volkan III, velení a řízení), průmyslový institut MKEK (licenční výroba německého 120mm kanónu Rheinmetall) nebo firma Havelsan. Turecká armáda má zájem postupně nakoupit až 1 000 tanků Altay, samozřejmě v aktualizovaných a vylepšených výrobních sériích. Turecká vláda očekává, že celý projekt Altay v následujících 20 letech dosáhne hodnoty 25 až 30 miliard dolarů.

Belgie**Stíhačky F-35A Lightning II od roku 2023**

Po zdlouhavém výběrovém řízení oznámila Belgie vítěze tendru na náhradu letounů F-16. Tím se stala společnost Lockheed Martin, která Belgii nabízí letouny páté generace F-35A Lightning II programu Joint Strike Fighter (JSF). Belgické letectvo v aktivní službě provozuje 50 stíhaček F-16A/B Fighting Falcon, resp. modernizované verze F-16AM/BM Block 20 MLU (Mid-Life Update). Belgie přitom v 80. letech minulého století nakoupila 160 stíhaček F-16. Rozhodnutí nahradit letouny F-16 padlo v roce 2014, kdy se Belgie rozhodla dále své letouny nemodernizovat a odstartovala program Air Combat Capability Successor. Do výběrového řízení se přihlásila kromě vítězného Lockheedu i společnost Boeing, která nabízela letouny F/A-18E/F Super Hornet, švédský Saab s letounem Gripen E/F a konsorcium Eurofighter se strojem Eurofighter Typhoon.

Neomezené volání, SMS a 500 MB dat za

399^{Kč}

**Objednávejte na 841 117 118
nebo na www.o2family.cz**

Přihlašovací údaje pro vstup na www.o2family.cz

Přihlašovací kód: 39

Název společnosti: Ministerstvo obrany a Armáda ČR

Program provozuje společnost O2 Family, s.r.o. (100% dceřiná společnost a člen koncernu O2 Czech Republic a.s.)

**Nabídka je určena pro vojáky AČR,
zaměstnance resortu MO a jejich blízké.**

Pátrací tým s armádním výcvikem

Pokud je vyhlášeno pátrání po malém dítěti, téměř každý zbystří, a v duchu si říká – hlavně, ať se najde v pořádku. Nikdo by v tu chvíli nechtěl být na místě rodičů, kteří v tu dobu už několik hodin prožívají těžké chvíle. I jedno takové pátrání bylo impulsem pro rotného Jiřího Omaníka, velitele družstva dozimetrické a chemické kontroly na 311. praporek radiční, chemické a biologické ochrany v Liberci. Přemýšlel, jak by mohl pomoci. Před dvěma lety založil projekt „Dobrovolný pátrací tým“, který byl využíván k přímé podpoře Policie České republiky při pátrání po osobách v přímém ohrožení života nebo zdraví. Dnes už je součástí IZS Ústeckého kraje.

A fakta

Rotný Jiří Omaník převzal za svůj aktivní přístup a vykonanou práci ve prospěch Armády České republiky a současně za přínos pro celou společnost v polovině ledna ocenění velitele pozemních sil Armády České republiky.

Profesionální aktivita dobrovolného pátracího týmu oslovila mnoho zájemců napříč celou republikou, proto se nyní zakladatel projektu snaží tento typ rychlého zapojení dobrovolníků – ale s profesionálním výcvikem – rozšířit do dalších krajů v republice. Oslovují ho i další vojáci z různých vojenských útvarů napříč republikou. Nastavil pravidla, prošlapal legislativně cestu a nyní by se stal i garantem nově vznikajících týmů.

Impulem vyhlášené pátrání

„Prvním impulsem založit dobrovolný pátrací tým, který by ale byl zapojen do týmu profesionálních pátracích týmů v rámci bezpečnostních složek, byl případ, kdy se pohřešovalo dítě,“ vzpomíná rotný Jiří Omaník. „Tuto myšlenku jsem v sobě nosil už dlouho. Zapojit ale skupinu dobrovolníků do profesionálních jednotek není vůbec jednoduché.“ Jak to tedy provést, pokud chci pomoci, mám na to, ale nemohu. Tohle a další věci běhaly chemikovi z Liberce hlavou. Měl kolem sebe tým, který by byl schopný profesionálům pomoci, ale legislativně to nešlo. „V první fázi jsem se musel prokousat množstvím zákonů, vyhlášek a nařízení, zjistit, co všechno musí splňovat případní zájemci dobrovolných členů pátracího týmu, jak tento tým postavit, jaké pořídít vybavení a další milion důležitých věcí.“

Vojáci, policisté, hasiči i lodník

„Když už jsem se do toho zakousnul, nechtěl jsem, aby mě někdo nacytal na švestkách, že neznám legislativu a že tomu nerozumím,“ pokračuje Omaník. „I to mě naučila armáda – perfektní příprava je poloviční dřina v poli. Náš současný tým má dvacet osm členů, jádro tvoří dobrovolníci složek IZS, tedy vojáci, hasiči a policisté, ale máme mezi sebou i další

profese, jako například lodníka, učitele nebo potápěče. V republice žádná organizace s tímto zaměřením nebyla, proto jsem hledal cestu, jak bychom mohli pomoci.“

Členové dobrovolného pátracího týmu musí fungovat na sto procent. Proto se pravidelně připravují nejen po fyzické stránce, což je základní předpoklad, ale musí vědět, jak se chovat v terénu, co dělat v krizové situaci, musí mít znalosti základů první pomoci, topografie, slaňování, nebo jak postupovat při záchraně raněných v rokli nebo v zatopené jeskyni. Další věcí, na kterou se tým soustředí, je výcvik v pátracích sestavách. Za oblast, kterou prohledávají, stoprocentně ručí.

„Školení týmu probíhá obvykle o víkendech a jiných volných chvílích, vždy je tedy na prvním místě nadšení a zapálení pro věc,“ konstatuje chemik a dodává, že v týmu má i dva členy ze záchrané služby. „Jejich přítomnost je nedocenitelná, protože v rámci výcviku dohlíží na správnost poskytnutí první pomoci.“

Když jde o život, není co řešit

„Když nás IZS aktivuje, vypadá to téměř jako na hasičské zbrojnici,“ popisuje akci Jiří Omaník. „Přiletíme na naši základnu jako střely, sebereme batohy a věci, které jsou připravené a sbalené pro případné nasazení. Soupravy jsou pravidelně kontrolovány a doplňovány, tablety a technika je na nabíječkách. To se odpojí, nahází se do auta. Nejsem zastáncem ukvapené akce, proto už během cesty na základnu vytěžuji od velícího operačního důstojníka upřesňující informace, které pak rozhodují, jaký materiál vezmeme do akce. Aktivuje nás krajský operační důstojník, a když dorazíme na určené místo, spadáme pod působnost velitele opatření v daném místě. Je to obvykle policejní důstojník, který nám vydá úkoly a domluví se s námi, co jsme

schopni zabezpečit. Je nutné si uvědomit, že vše je v policejní režii, protože tyto profesionálové mají při zásahu hlavní roli.“

Během dvou let působení vyjžděli do akce mnohokrát. Uvedl, že mnoho výjezdů bylo zrušeno buď krátce po nasazení, nebo když se tým připravuje k akci. „To se stává velmi často, protože během doby, kdy dojde k vyhlášení pátrání, se může pohřešovaná osoba objevit, pátrací akce se zastaví a my se vracíme zpátky na základnu,“ říká rotný Jiří Omaník. „Ale i tyto plané aktivace a výjezdy jsou pro nás velmi cenné, protože je to pro nás vlastně druh výcviku. Nasaditelnost máme do 120 minut, ale snažíme se dobu dle možností co nejvíce zkracovat, zvláště pokud se jedná o pohřešování malých dětí. Pokud aktivuji svůj tým a vědí, že jde o dítě, které může být v ohrožení života, to to teprve lítá.“

I do takové akce byl tým rotného Jiřího Omaníka aktivován. Pokud se jedná o děti nebo osoby do 18 let, má Česká republika v rámci krizového řízení jiná kritéria. Jedná se o „Dítě v ohrožení života“ a zde se mění priority nasazení. V akci byli do pětadvaceti minut. „Stalo se nám to také, operovali jsme do pozdních nočních hodin, s každou hodinou klesaly hodnoty pod bod mrazu. Dítě sice našla jiná pátrací skupina, ale bylo to pátrání se šťastným koncem. A o to přece jde. Já stále čekám na akci, kdy by se jim podařilo najít v pořádku pohřešované dítě. Byla by to pro ně nepředstavitelná motivace a zadostiučinění, že to, co dělají, má smysl.“

Rozšířit do dalších krajů

Myšlenka na spojení takového týmu se složkami Integrovaného záchranného systému v každém kraji se zalíbila i plukovníkovi Petru Procházkovi ze Společného operačního centra (SOC). „V působnosti SOC je právě koordinace činnosti armády se složkami IZS,“ říká plukovník Procházka. „Je skvělé, že tento tým existuje a pokud se jej podaří rozšířit do dalších krajů, bude to jednoznačně přínosem. Naši vojáci mají ze strany velitele libereckých chemiků velkou podporu a jsem rád, že nyní už v rámci legislativy, která to umožnila, mohou na tyto akce, pokud nemají cvičení nebo jinou důležitou aktivitu, čerpat služební volno místo dovolené. V tomto dobrovolném týmu se prezentují i naši vojáci, a i díky jejich práci, kterou vykonávají ve svém volném čase, získává prestiž i naše armáda. Za sebe mohu říci, že si zaslouží nejen poděkování, ale mají u mě velkou podporu a respekt.“

Text: Jana Deckerová, foto: autorka a archiv Jiřího Omaníka

Lázeňská a rekreační péče v podmínkách resortu Ministerstva obrany ČR slaví sto let své existence

Původní objekt v Bedřichově zakoupený armádou ve třicátých letech minulého století

Na počátku byly sruby

Vojenská lázeňská a rekreační zařízení zná asi většina příslušníků resortu z příjemně strávených dovolených a rehabilitačních pobytů. Tato organizace má ale i bohatou historii a v současné době také stoletou tradici. Možná to někoho překvapí, ale potřebu starat se o zdraví a odpočinek především svých vojáků si uvědomovalo vedení armády už bezprostředně po vzniku Československa.

Právě za tímto účelem začaly již v prvních měsících roku 1919 vznikat Vojenské lázeňské ústavy (VLÚ). Léčbou plicních chorob se zabývaly ústavy ve Štemberku a slovenských Matliarech. Později (v roce 1929) vznikl i ústav pro choroby nervové a duševní v Trnavě.

Zákopníci horské brigády

Kromě lázeňské péče se velení nově vzniklé armády zabývalo rovněž rekreační péčí. Ta se sice nerozvíjela tak rychle, o to větší rozmachu ale nakonec dosáhla. Jakousi inspirací se v tomto směru staly sruby 2. horské brigády, jejíž velitelství sídlilo ve Spišské Nové Vsi. Ta z důvodu, aby se pro potřeby výcviku nemuseli její vojáci pokaždé složitě přesunovat do hor a následně se vracet do domovských posádek, vybuodovala poblíž Nového Smokovce sruby určené k přechodnému ubytování. Ty vznikly jako součást výcviku zákopnických čet. Příslušníci horské brigády

zde trávili jak letní, tak i zimní výcvik v délce dvanácti týdnů. V době hospodářské krize koncem dvacátých let minulého století došlo ale na výrazné krácení rozpočtu Ministerstva národní obrany. To se mimo jiné projevilo zřetelně snížením výcviku na minimum. Sruby tak zůstaly na několik let prakticky pusté.

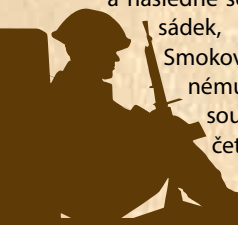
Za této situace se objevil návrh, že by volné kapacity mohly být využívány za poplatek vojenskými gážísty. To vedlo nejen k vylepšování ubytování, ale i k výstavbě dalších kapacit. U Nového Smokovce tak vznikl dokonce zděný pavilon. Další sruby byly postaveny u Velkých Karlovic a na Smrekovici u Ružomberoku. V druhé polovině třicátých let již jen Zemské vojenské velitelství v Praze nedisponovalo svou vlastní výcvikovou a rekreační ubytovací a stravovací kapacitou. Za této situace jeho velitel, armádní generál Sergej Vojechovský, požádal o uvolnění finančních prostředků, které využil k zakoupení penzionu Herma v Bedřichově a objektu na Špičáku

u Železné Rudy na Šumavě. Tato výcviková střediska byla z hlediska komfortu na podstatně vyšší úrovni než zmíněné sruby, což vyvolávalo jistou revnivost mezi velitelstvími.

Jako zajímavost lze připomenout úroveň stravování v Bedřichově. Na oběd byl výběr ze tří jídel, na večeři pak ze dvou. Oběd stál 5,6 Kč a večeře 6 Kč. Její součástí byl aperitiv, pečeně nebo dietní pokrm s příkrmem, moučník, sýr nebo ovoce. Snídaně v ceně 2,4 Kč se skládala z kávy nebo čaje, kakaa či čokolády, dvou housek, másla, jamu, šunky nebo dvou vajec.

Celá řada nových objektů

Poválečné období bylo ve znamení pořízení celé řady zajímavých objektů, a to především z majetku získaného konfiskací. Významným momentem v rozvoji výcvikové a rekreační péče se v roce 1946 stalo založení vojenského rekreačního fondu. Ten sloužil k péči o rekreaci příslušníků československé branné moci a k soustředění movitého a nemovitého

majetku za tímto účelem. K tomuto byly soustředěny příspěvky vojenské správy, členů fondu a případných veřejných a soukromých dárců. Výbor fondu rozhodoval o přijímání členstva, stanovoval výši zápisného a členských příspěvků. Vojenská rekreační péče byla následně přesunuta do kompetence zdravotnické správy hlavního týlu Ministerstva národní obrany.

Do konce čtyřicátých let minulého století se tak podařilo vybudovat síť devíti lázeňských zařízení. Kromě těch, které poměrně důvěrně znají vojáci staršího data narození, tedy Karlových Varů, Teplic, Mariánských Lázní, Piešťan a Františkových Lázní se jednalo o Jáchymov, Trenčanské Teplice, Poděbrady a Luhačovice. Ještě rozsáhlejší byla síť rekreačních zařízení. K prvorepublikovým objektům tak přibyl například hotel Gruber ve výcvikovém středisku Devět Mlýnů, Háj u Ledče, Maxičky u Podmokel, Malý Šišák v Krkonoších, areál na Klínovci, Železný Brod, Vranov nad Dyjí, Javorníky u Velkých Karlovic, Železná Studánka u Bratislavy, Ovčárna pod Pradědem, Suchý vrch, Souš u Polubného, Kalení u Liptovského Hrádku, Vydra u Sušice, Jeseník, hotel Moskva v Karlových Varech, Jíloviště a Lucký vrch.

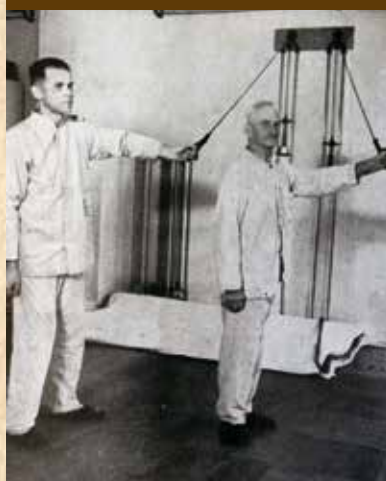
V padesátých letech minulého století došlo k decentralizaci této sítě a rozdělení objektů pod jednotlivá velitelství okruhů a armád. To se ale záhy ukázalo jako krok špatným směrem. Největším problémem bylo špatné a neprůhledné hospodaření těchto zařízení. Východiskem z této nepříznivé situace bylo počátkem roku 1959 založení organizace Vojenská lázeňská a rekreační zařízení, která přetrvala až do současnosti.

Gagarin a další

Po listopadu 1989 se této organizace nemohlo nedotknout výrazné snížení počtů příslušníků armády. Do toho počátkem roku 1993 vstoupilo rozdělení republiky a s tím spojené předání rekreačních a lázeňských objektů na Slovensku slovenské straně. Tyto změny si vynutily odprodej některých, především nerentabilních zařízení. Zároveň ale také došlo k rozšíření rehabilitační péče o nižší věkové kategorie a příslušníky dalších bezpečnostních sborů. V některých případech docházelo rovněž ke komerčnímu upřednostňování civilní klientely před vojenskou a k ústupu od hlavního poslání Volarezy, tedy zajišťování lázeňské a rekreační péče pro příslušníky resortu.

Situace se začala měnit k lepšímu až po nástupu nového ředitele Volarezy v roce 1996, pozdějšího ministra obrany podplukovníka Jaroslava Tvrdíka. Na něho navázal i další ředitel Václav Janoušek. Volareza se tak vrátila ke svému původnímu poslání.

Nejen vyhlášené hotely mají své slavné hosty. V tomto směru v ničem nezaostává ani Volareza. Jen namátkou můžeme jmenovat například prezidenta Ludvíka Svobodu, který se rád vracel do Vojenské lázeňské léčebny Františkovy Lázně. Václav Havel se léčil ve Vojenské lázeňské léčebně Sadový pramen v Karlových

Vojenský léčebný ústav Sadový pramen v Karlových Varech

Varech především v závěrečné fázi svého života. Václav Klaus je známý jako velmi dobrý lyžař. A tak asi nikoho nepřekvapí, že si oblíbil Vojenskou zotavovnu v Bedřichově. Bezprostředně po návratu z kosmu absolvoval svůj rehabilitační pobyt i se svojí manželkou ve Vojenské lázeňské léčebně v Bellevue v Karlových Varech první člověk ve vesmíru Jurij Gagarin. Dochovaly se nejen společné fotografie s personálem, snímky zachytily i to, jak si zde

zahrál fotbal s rehabilitanty. Poměrně dlouhý je i seznam našich olympijských vítězů a medailistů, kteří pravidelně využívají služeb Volarezy. Za všechny jmenujme oštěpaře Jana Železného a Barboru Špotákovou.

S využitím publikace 100. výročí poskytování lázeňské a rekreační péče v podmínkách resortu MO ČR připravil: Vladimír Marek, foto: archiv VLRZ

Kvíz NATO

Máte pocit, že vaše znalosti o Severoatlantické alianci jsou více než dostatečné? V tom případě neváhejte a prověřte si je v následujícím testu. Určitou nápovědu pro správné odpovědi na některé otázky naleznete v článcích publikovaných v tomto čísle A reportu.

1/ Ve kterém roce vzniklo NATO?

- a) 1949
- b) 1953
- c) 1955

2/ Kde byla podepsána základní dohoda o vytvoření Aliance?

- a) V Paříži
- b) V Bruselu
- c) Ve Washingtonu

3/ Kolik článků obsahuje Washingtonská smlouva?

- a) 5
- b) 7
- c) 14

4/ Které z následujících velitelství NATO nepatří mezi strategické?

- a) Velitelství spojeneckých sil pro operace
- b) Velitelství spojeneckých sil pro transformaci
- c) Velitelství společných aliančních sil

5/ Ve kterém roce Francie vyňala pozemní a letecké jednotky z integrovaného vojenského velení NATO?

- a) 1956
- b) 1966
- c) 1976

6/ V roce 1974 vystoupila z integrovaného systému další země. Která to byla?

- a) Řecko
- b) Dánsko
- c) Portugalsko

7/ Pokusilo se někdy vstoupit do NATO Rusko?

- a) Ne, nikdy
- b) ano, ale nebylo přijato
- c) ano, ale pouze jako přidružený člen

8/ Ve kterém roce byla ČR přizvána ke členství v NATO?

- a) 1995
- b) 1997
- c) 1998

9/ Kdy se v Praze uskutečnil summit NATO?

- a) V roce 2001
- b) V roce 2002
- c) V roce 2003

10/ Kde sídlí centrála NATO?

- a) Brusel
- b) Mons
- c) Paříž

Vyhodnocení: Za každou správnou odpověď si započítejte jeden bod.

20–15 bodů Blahopřejeme, vaše znalosti týkající se Severoatlantické aliance jsou opravdu vynikající.

14–9 bodů Je vidět, že se o danou problematiku zajímáte. Nebude ale ke škodě, když si dalším studiem své znalosti v této oblasti ještě rozšíříte.

8–0 bodů O Severoatlantické alianci toho příliš nevíte. Nevadí, třeba vynikáte v jiné oblasti.

11/ Jak se jmenuje nejvyšší rozhodovací orgán NATO?

- a) Severoatlantická rada
- b) Rada bezpečnosti
- c) Výbor pro plánování

12/ Jediným českým předsedou Vojenského výboru NATO byl:

- a) armádní generál Aleš Opata
- b) generálmajor Jaroslav Kocián
- c) armádní generál Petr Pavel

13/ Česká republika se stala členským státem NATO dne:

- a) 12. 3. 1999
- b) 12. 3. 1998
- c) 12. 3. 1997

14/ Jednu z nejvyšších funkcí v centrále NATO ředitele Sekce logistiky a zdrojů Mezinárodního vojenského výboru NATO vykonával:

- a) generálmajor Jaroslav Kocián
- b) generálmajor Jaromír Žůna
- c) generál Miroslav Kostelka

15/ Předseda Vojenského výboru NATO je volen na:

- a) tříleté funkční období
- b) čtyřleté funkční období
- c) pětileté funkční období

16/ Kdo je stálým velvyslancem ČR u NATO?

- a) Jiří Šedivý
- b) Karel Kovanda
- c) Martin Povejšil

17/ Kolik členských států má v současnosti NATO?

- a) 22
- b) 29
- c) 39

18/ V červenci 2018 zahájila Aliance přístupové rozhovory s další zemí. O koho se jednalo?

- a) Černou Horu
- b) Gruzii
- c) Makedonii

19/ Která ze zemí NATO nemá vlastní armádu?

- a) Estonsko
- b) Litva
- c) Island

20/ Která země není v současnosti kromě Francie součástí integrovaných vojenských struktur NATO?

- a) Lucembursko
- b) Estonsko
- c) Litva

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete na fotografii ze Dnů NATO a vzdušných sil AČR čtyři rozdíly?

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek

Krátce po našem vstupu do NATO vzniklo v Ostravě sdružení Jagello 2000, které dostalo do vínku prezentaci Aliance. To také v roce 2001 připravilo první ročník letecko-armádní bezpečnostní akce Dnů NATO. Jejich cílem je prezentovat široké veřejnosti co nejširší škálu prostředků, kterými disponuje Česká republika a její spojenci na poli zajišťování bezpečnosti. První dva ročníky se konaly na výstavišti Černá louka v centru Ostravy. V prostorově omezeném areálu měli diváci možnost zhlédnout speciální armádní a záchranářskou techniku, výstroj a výzbroj speciálních a průzkumných jednotek a výcvik. Od třetího ročníku se akce pravidelně koná každý rok v polovině září na Letišti Leoše Janáčka Ostrava, jehož prostředí umožňuje provádění atraktivnějších dynamických, ale hlavně letových ukázek. Během čtvrtého ročníku bylo vůbec poprvé umožněno české veřejnosti vstoupit na palubu legendárního letounu včasné výstrahy AWACS z letecké základny v německém Geilenkirchenu. V loňském roce mohli návštěvníci vidět například legendární bombardér B-52, dále o transportní letoun KC-135 a druhé největší dopravní letadlo amerického letectva C-17 III Globemaster. Velkému zájmu se těšil i americký víceúčelový vrtulník UH-1Y Venom, zvaný Yankee. Poprvé ho bylo možné vidět nejen v Česku, ale i v Evropě. Od roku 2010 je tato akce zároveň Dnem Vzdušných sil AČR. Součástí akce jsou odborné konference, besedy a samozřejmě také prezentace nové techniky a vybavení. S návštěvností přesahující každoročně sto tisíc diváků patří tato akce jednoznačně k největším nejen ve střední Evropě. V letošním roce se bude konat již devatenáctý ročník.

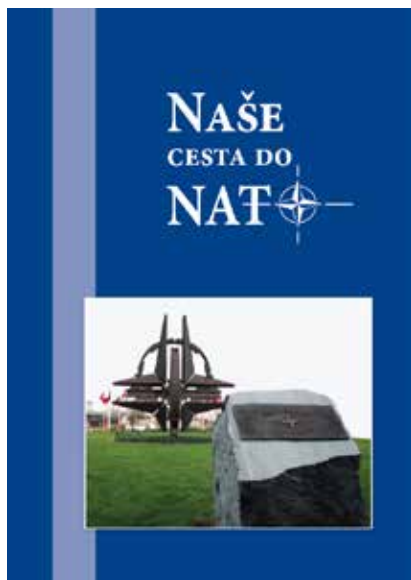
Rozdíly: chybí stěrač – barvěra

RECENZE

PhDr. Zdeněk Borkovec

Naše cesta do NATO

20. výročí přistoupení České republiky k Organizaci Severoatlantické smlouvy

„Pane ministře, takřka stojíme! Tak tuhle větu si snad budu pamatovat do konce života. Prošel ji 2. října 1997 František Rob, tehdejší vedoucí protokolu Kanceláře ministra obrany Miloslava Výborného, ve výšce cca 4 000 m nad zemí na cestě z Prahy do nizozemského Maastrichtu. Letěli jsme tehdy letounem An-26 na neformální schůzku ministrů obrany, kam jsme byli spolu s Polskem a Maďarskem pozváni tehdejším generálním tajemníkem NATO Javieřem Solanou jako budoucí členské země Aliance. Ve zmíněné výšce vál silný protivítr o síle asi 150 km v hodině a my každou minutou nabírali výrazné zpoždění. Nakonec jsme v Maastrichtu přistávali přesně v okamžiku, kdy už jsme měli sedět na jednání a ministr Miloslav Výborný měl přednášet svůj projev,“ popisuje některé zajímavé detaily autor této publikace, kterou u příležitosti dvacátého výročí přijetí České republiky do NATO vydalo Ministerstvo obrany. Vrací se v ní nejen k samotnému aktu přijetí České republiky, ale velice podrobně popisuje poměrně složitou cestu, která k němu vedla. Některé z kapitol jsou věnovány i historii a samotnému fungování Aliance. Vše je doplněno zajímavými dobovými fotografiemi.

Počet stran: 65

Vydalo: Ministerstvo obrany České republiky – Odbor komunikace MO, 2019

Rukávové znaky

manuál profesionálního vojáka

Armáda České republiky se od roku 1997 účastní celé řady zahraničních misí pod velením NATO. V tomto díle seriálu jsme se rozhodli zveřejnit znaky těch nejvýznamnějších aliančních misí a dílčích operací v nich, na kterých se přímo podílela Armáda ČR.

Znak ISAF

Mise ISAF se uskutečnila od 11. srpna 2003 do 31. 12. 2014. Spočívala v asistenci afghánské vládě a mezinárodnímu společenství při udržování bezpečnosti v místě působení aliančních jednotek. Jednotky ISAF podporovaly afghánské úřady v jejich úsilí rozšířit své pravomoci na celé území země a pomáhaly zajistit bezpečné prostředí pro konání svobodných a rovných voleb, šíření práva a obnovu země.

Znak IFOR

Mise IFOR (zkratka z anglického slova The Implementation Force) byla mezinárodní vojenská mise pod vedením NATO v Bosně a Hercegovině. Trvala od 20. prosince 1995 do 20. prosince 1996. Zúčastnili se jí i příslušníci Armády České republiky, konkrétně 6. mechanizovaný prapor, a to od 12. února 1996. Ten byl začleněn pod 2. kanadskou mnohonárodní brigádu a britskou mnohonárodní divizi. Navázala na ni stabilizační mise SFOR a KFOR.

Znak Provinčního rekonstrukčního týmu Lógar

Provinční rekonstrukční tým Lógar AČR působil v misi ISAF v Afghánistánu. Byl dislokován na americké základně Shank u hlavního města provincie Lógar Pol-e'Alam (Púli Alam) zhruba šedesát kilometrů jihozápadně od Kábulu. Nasazen byl od 19. března 2008 do 31. ledna 2013. Během této doby se v Lógaru vystříдалo deset vojenských kontingentů a pět týmů civilní části. Celkově se jednalo o tři a půl tisíce vojáků a 39 civilních expertů.

Znak Baltic Air Policing

Baltic Air Policing je mise NATO, jejímž cílem je střežit vzdušný prostor Estonska, Lotyšska a Litvy, tedy členů NATO bez nadzvukových bojových letounů. Byla zahájena 30. března 2004. Jednotlivé členské země Aliance se zde po několika měsících střídají v nasazení svých letadel. Od 1. května do 31. srpna 2009 střežily tento vzdušný prostor Vzdušné síly AČR s nasazením letounů JAS-39 Gripen. Jednalo se o první nasazení českých taktických letounů mimo vlastní území od druhé světové války. Od té doby se v této misi vystřídali již několikrát. Budou zde nasazeni i v letošním roce.

Mise Rozhodná podpora (anglicky Operation Resolute Support)

Mise navazuje na operaci ISAF. S využitím 12 000 zahraničních vojáků a specialistů provádí v této zemi výcvik, poradenství a podporu. Tato mise začala 1. ledna 2015. Velení se nachází v hlavním městě Kábulu a letecké základně Bagram. Čeští vojáci vykonávají strážní službu na základně Bagram, s velením v Kábulu, kde se na základně HKIA nachází rovněž letecký poradní tým, který zabezpečuje výcvik příslušníků vzdušných sil Afghánské národní armády.

Znak mise OMLT

Výcvikový a poradní tým Armády České republiky (OMLT – Operational Mentoring and Liaison Team) působil v afghánské provincii Wardak v letech 2010 až 2013. Celkově se ve Wardaku vystřídalo pět kontingentů s českými vojenskými instruktory. Hlavní úkol našich vojáků zde spočíval ve výcviku a mentorování pěší jednotky Afghánské národní armády o velikosti praporu (kandaku). Velitelství Výcvikového a poradního týmu se nacházelo na základně COP Carwile (Combat Outpost) v distriktu Sayed-Abad. Nápis v paštunském jazyce v dolní části znaku vyjadřuje poradní výpomoc ze strany našich vojáků.

Interní komunikační portál

← → www.ikp.army.cz

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefon: 973 215 542
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek
Grafická úprava: Milan Syrový
Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Czech Print Center a. s.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 23. 1. 2019
Toto číslo vyšlo dne: 11. 2. 2019

Foto na titulní straně: nrtm. Pavel Vystrčil

V posledním čísle A reportu roku 2018 jsme se zabývali problematikou výsluhových náležitostí. Toto téma bývá v dotazech uživatelů poměrně časté. Proto i dnes se v článku budeme zabývat jedním takovým dotazem, řešícím, jak je to s výsluhovými náležitostmi vojáka z povolání, pokud mu už byly nějaké výsluhové náležitosti vyplaceny v souvislosti s jeho předchozím služebním poměrem.

Dotaz:

Dobrý den, v letech 1993–1994, 1994–1995, 1996–1997 jsem sloužil na Balkáně. Vždy po příjezdu z mise jsem odešel do zálohy, kde jsem měsíčně pobíral malou rentu (výsluhu). Zajímalo by mne, jestli by bylo možné v dnešní době veškeré finance vrátit, aby mi doba služby mohla být započítána do výsluhy (od roku 2004 jsem ve služebním poměru vojáka z povolání). Děkuji za odpověď.

Odpověď:

Vyplacené výsluhové příspěvky ani odchodné se nevracejí. Vyplacené výsluhové příspěvky za předchozí služební poměry nemají vliv na vznik nároku a přiznání výsluhového příspěvku z vašeho stávajícího služebního poměru.

Doba služby z předchozích služebních poměrů (uvedených ve vašem dotaze) se vám započítává do doby rozhodné pro stanovení výsluhových náležitostí i v případě zániku vašeho stávajícího služebního poměru (doby se sčítají).

Pokud vám bylo při zániku předchozího služebního poměru (předchozích služebních poměrů) vyplaceno odchodné, pak vám při zániku vašeho stávajícího služebního poměru bude „zkráceno“ odbytné nebo odchodné o částku, která vám byla vyplacena jako odchodné při zániku vašeho předchozího služebního poměru (předchozích služebních poměrů).

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

V minulém čísle došlo vinou tiskařského šotka k přehození textů v případě rukávových značek KVV Karlovy Vary a jejich roty AZ. Jak velitelství, tak i všem čtenářům se omlouváme a přinášíme správný text.

KVV Karlovy Vary

Krajské vojenské velitelství Karlovy Vary sídlí na adrese ul. Počernická 553/2. Podobně jako ostatní krajská vojenská velitelství je vojenským správním úřadem vykonávajícím ve svém územním obvodu (Karlovarský kraj) státní správu. Současně plní úkoly obrany státu, plánuje a zabezpečuje mobilizační přípravy a provádění mobilizace.

Pěší rota AZ KVV Karlovy Vary

Podobně jako u dalších krajských vojenských velitelství, byla i v Karlových Varech formována pěší rota aktivní zálohy. Je přímo podřízena řediteli KVV Karlovy Vary. Je koncipována jako pěší jednotka a vyzbrojena lehkými ručními zbraněmi. Její příprava je soustředěna do vojenských cvičení, případně odborných kurzů. Výcvik probíhá zpravidla ve dvou týdenních cyklech, na jaře a na podzim. Jednotka velice úzce spolupracuje s Integrovaným záchranným systémem Karlovarského kraje. Jejím velitelem je kpt. v. z. Pavol Procházka. V roce 2018 obdržela rota z rukou hejtmanky praporek.

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.mare@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

Od nasazení první české zdravotnické jednotky v zahraniční misi uplynulo dvacet pět let

Zrození českého M.A.S.H.

Jednou z problematických oblastí se po rozpadu bývalé Jugoslávie počátkem devadesátých let minulého století stala tzv. Srbská Krajina. Jednalo se o zhruba třetinu území Chorvatska rozkládající se v pohraničí s Bosnou a Hercegovinou. Zde se již od poloviny šestnáctého století usazovali pravoslavní Srbové, kteří emigrovali před útlakem z Osmanské říše. Habsburkové, kterým v té době toto území patřilo, jejich příchod vítali a podporovali. Srbové v tomto pásmu vykonávali vojenskou a pohraniční službu a eliminovali tak další výboje osmanského státu. V letech 2. světové války se však pravoslavní krajinští Srbové stali terčem nekonečné řady zvrstev katolických ustašovců – chorvatských fašistů. Národnostní problémy se vyhroutil v souvislosti s vyhlášením samostatného Chorvatska počátkem devadesátých let minulého století. V prosinci 1991 na to Srbové žijící v této oblasti reagovali ustanovením tzv. Republiky srbské Krajiny s hlavním městem Knin.

Ještě předtím, 27. listopadu 1991, byla přijata rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů č. 721 o vyslání mírových sil OSN na území bývalé Jugoslávie do mise UNPROFOR (United Nations Protection Force). V návaznosti na to tehdejší československá federální vláda svým usnesením č. 27 z 16. ledna 1992 rozhodla o zahájení přípravy na vyslání naší jednotky do této mise. Ve výcvikovém středisku mírových sil OSN v Českém Krumlově se zformoval v krátké době pěší prapor v síle 500 osob a tří rot. Ten začal na území Chorvatska operovat od dubna 1992. Krátce na to přijalo velení jednotek UNPROFOR

rozhodnutí, že je potřeba zdravotnický zabezpečit příslušníky podřízených jednotek v sektoru Jih. OSN začalo jednat s několika zeměmi, které pro zabezpečení tohoto úkolu připadaly v úvahu. Zástupci americké polní nemocnice M.A.S.H. provozující nejvyšší zdravotnické zařízení v Záhřebu přijeli v této souvislosti na jakousi inspekci do České republiky. Navštívili několik vojenských nemocnic a porovnávali úroveň vojenské zdravotní služby u nás a v dalších zemích, které připadaly v úvahu.

Výstavba chirurgického týmu

Na podzim roku 1993 padlo rozhodnutí, že postavením tohoto zdravotnického týmu bude pověřena právě Česká republika. „Byli jsme první země bývalého východního bloku, která dostala takovou důvěru, že mohla ošetřovat zraněné příslušníky západních armád,“ řekl v této souvislosti první velitel chirurgického týmu, v té době podplukovník MUDr. Miloš Matoušek.

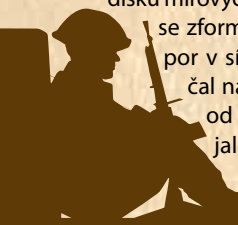
Dřív než mohl chirurgický tým odcestovat na Balkán, bylo potřeba ještě vyřešit celou řadu problémů. V rekordně krátkém čase se podařilo nakoupit novou zdravotnickou techniku a doplnit zdravotnický materiál ze zásob uložených pro válečné použití. Jednalo se sice o zdravotnické prostředky pocházející se šedesátých let minulého století, avšak plně funkční a použitelné právě v podmínkách mise v bývalé Jugoslávii.

Polní chirurgický tým byl koncipován jako samostatné chirurgické zařízení, které musí poskytovat neodkladné, život zachraňující výkony a následně stabilizovat pacienta pro přesun na vyšší zdravotnické služby mise UNPROFOR.

Personální složení vycházelo ze stanoveného úkolu. Za tímto účelem byly vytvořeny dvě chirurgické brigády s anesteziology a středním zdravotnickým personálem s chirurgickou a anesteziologickou erudicí. Kromě toho vznikla ještě odsunová chirurgická jednotka. Celkem polní chirurgický tým tvořilo 21 osob. Pro potřebu transportu byl tým vybaven dvěma sanitními vozidly, z toho jedním vozidlem s ARO výbavou. V průběhu praktického působení se ukázalo, že tyto transportní kapacity byly pro potřeby sektoru nedostatečné. To vyplývalo z nutnosti transportovat pacienty po silnicích v případě, že nastaly nepříznivé meteorologické podmínky pro vzlet vrtulníků, ale také vzhledem k nepříznivé situaci pro přelet frontové linie. Z tohoto důvodu bylo pro polní chirurgický tým dodáno další sanitní vozidlo s ARO výbavou.

V Kninu zachraňovali životy

Jako místo dislokace našeho chirurgického týmu byla určena metropole tzv. Republiky Srbské Krajiny Knin. Sem dorazili naši zdravotníci 14. března 1994. Ambulantní část byla v provozu od konce března, k plnému rozvíjení týmu došlo však až na začátku května. Lékaři plnili úkoly plně život zachraňujících výkonů, přes střepeňová poranění až po zásobování kyslíkem a předzásobení léky. Měli dva operační stoly s osvětlením a podle potřeby pět až deset lůžek. „Jednotku jsme buďtovali v podstatě od nuly. Všechna dosavadní polní zařízení vycházela z doktrín studené války, čili z řešení hromadných zdravotnických ztrát s nezbytným tříděním raněných, odsunu atd. Tým, který by poskytoval vysoce

specializovanou péči s malým počtem pracovníků, v československé armádě neexistoval," vysvětloval nám před lety podplukovník Matoušek.

Prvním vojákem, kterého v této misi operoval doktor Matoušek, byl jordánský příslušník. Ten mimo vyznačenou trasu šlápl na minu. Významná byla i operace belgického vojáka s průstřelem srdce a plic. „Podařilo se nám ho ošetřit natolik, že se nakonec vrátil domů do Belgie v pořádku. Potvrdilo se tak, že český chirurgický tým dělá dobře svoji práci.“

V sektoru Jih tvořily mírové síly OSN čtyři prapory, kanadský, jordánský, keňský a český. Byly roztaženy na území delším než dvě stě kilometrů. Do Záhřebu, kde působila americká nemocnice vyššího stupně, to bylo více než tři sta kilometrů. Takže pro skutečně akutní případy byla prakticky nedostupná. To samozřejmě umocňovalo význam české zdravotnické jednotky v této oblasti.

Pomoc uprchlíkům

Český tým až do srpna 1994 ošetřoval výhradně příslušníky OSN. Pak ale požádala americká

strana naše zdravotníky, zda by nemohli poskytnout pomoc uprchlíkům, kteří v důsledku vyhocení konfliktu v sousední Bosně a Hercegovině v tzv. Bihačské kapse prchali z této oblasti. „Ocitlo se tam tehdy na 30 tisíc lidí na útěku, ženy, děti, starci. Popadli jen nezbytné věci, které měli po ruce, a po pochodu, který měřil několik desítek kilometrů, se soustředili v bývalé drubežárně v obci Batnoga. Byla to vyhocená situace, řešení v nedohledu a uprchlíci potřebovali lékařskou pomoc okamžitě,“ vzpomínal Miloslav Matoušek. Čeští zdravotníci se obrátili o pomoc na ostatní prapory UNPROFOR a ve spolupráci s Červeným křížem a organizací Lékaři bez hranic vybudovali zdravotnické zařízení včetně logistické podpory a zásobování potravinami. Tři týdny se starali o uprchlíky, 24 hodin denně.

V létě roku 1995 dorazila humanitární krize i přímo do Kninu. Za úsvitu 4. srpna zahájila nově vyzbrojená a vycvičená chorvatská armáda mohutnou ofenzivu Bouře po celém úseku fronty. Do deseti dnů bylo celé území tzv. Republiky Srbská Krajina obsazeno.

„Naše nemocnice byla rozvinuta v bývalých kasárnách v Kninu, jenž se stal ostrůvkem uprostřed válečné vřavy, kam se uchýlili Srbové, kteří nestačili včas uprchnout. Lidé byli vyháněni ze svých domovů, domy byly vypalovány, i naši příslušníci byli přepadeni, okradeni, střílelo se na ně,“ vzpomínal Miloslav Matoušek. Nikdo z našich zdravotníků naštěstí nepřišel o život.

Následně se náš chirurgický tým přemístil do Záhřebu, kde nahradil do té doby tam pracující americkou nemocnici. Česká republika byla požádána, zda by naše zdravotnické zařízení nemohlo působit v sousední Bosně a Hercegovině. Nejdříve ve prospěch příslušníků mise UNPROFOR a později připravované mise IFOR. Pro naši stranu ale v té době nebylo něco takového především z ekonomických důvodů přijatelné. A tak tato nabídka nebyla akceptována.

V březnu 1996 došlo k rozšíření týmu na polní chirurgickou nemocnici a její nasazení ve prospěch mise UNTAES ve Východní Slavonii. Počet zdravotnického personálu se rozšířil na 31 osob. Byla doplněna další odsunová technika. V závěru roku 1995 ukončil činnost náš prapor mírových sil v bývalé Jugoslávii, z něhož byla přesunuta automobilní technika pro potřeby této polní chirurgické nemocnice. Kromě Liazu s nástavbou zubního ambulatoria MOBIDENT se jednalo o čtyři osobní automobily Jeep, dvě sanitní vozidla a jedno nákladní vozidlo Tatra. Převzetím pojízdného zubního ambulatoria (MOBIDENT) se poskytování zdravotnické pomoci rozšířilo o stomatologickou péči.

Text: Vladimír Marek, foto: archiv autora

61. MEZINÁRODNÍ VOJENSKÁ POUŤ DO LURD

17. – 19. KVĚTNA 2019

Duchovní služba AČR a Vojenská lázeňská a rekreační zařízení zvou vojáky z povolání, občanské zaměstnance a válečné veterány k účasti na 61. mezinárodní vojenské pouti do Lurd.

Jedno z neznámějších poutních míst láká každoročně několik milionů poutníků a turistů z celého světa. Toto malebné místo v podhůří francouzských Pyrenejí je spojeno i se setkáváním vojáků. Tradice mezinárodní vojenské poutě vznikla v roce 1958. Tehdy Francouzi pozvali do Lurd vedle spojeneckých vojáků i vojáky z Německa. Bylo to symbolické gesto usmíření po 2. světové válce. Myšlenka smíření a pokojného soužití národů je stále aktuální a každoročně na toto místo přivádí tisíce vojáků, kadetů vojenských škol, veteránů i jejich rodin z 50 zemí světa. Od roku 1992 mezi ně patří i naši vojáci.

Program je pestrý a své místo v něm mají společná mezinárodní setkání všech poutníků, setkání národních skupin i individuálně strávený čas.

Program letošní pouti:

- 17. 5. 2019** – příjezd do Lurd, ubytování v hotelu nebo stanovém táboře, oficiální mezinárodní zahájení pouti;
- 18. 5. 2019** – česká bohoslužba, zapálení svíce za české vojáky, křížová cesta, pietní akt u pomníku obětí válek, vystoupení vojenských hudeb, průvod světla se svícemi;
- 19. 5. 2019** – mezinárodní mše svatá, odjezd z Lurd.

Ubytování pro vojáky, občanské zaměstnance a jejich rodinné příslušníky bude zajištěno v hotelu a pro studenty vojenských škol a vojáky bez rodinných příslušníků také ve stanovém táboře francouzské armády.

Předpokládaná cena pro ubytované v hotelu 3 800 Kč a v táboře 1 050 Kč.

Přihlášku a podrobné informace o účasti na 61. mezinárodní vojenské pouti do Lurd naleznete na webu Duchovní služby AČR na adrese www.kaplani.army.cz nebo si je můžete vyžádat u svých vojenských kaplanů.

Řádně vyplněnou přihlášku odešlete nejpozději 29. března 2019 na adresu: Velení AČR, hlavní kaplan, Vítězné nám. 1500/5, 160 01 Praha 6. Vybraní účastníci budou vyrozuměni Duchovní službou AČR nejpozději 12. dubna 2019.